

ԴԻՍՏԻ
ԵՆԴՈՅԵԱՍՄԱՆ
ՄԻԼԻՈՆԱՐ ԱՍԼԱ
ԷՕԼՄԷՅԶԵՐԻԷ

ՀԻՄՏԻ
ԵԱՇԱՅԱՆՆԱՐՏԱՆ
ՄԻԼԻՈՆՆԱՐ ԱՍԼԱ
ԷՕԼՄԷՅԷԷՔԼԷՐ

Պէյն էլ Միլի Բիքսալ ր Շերիֆ Թալէպէլէրի
Շիրքէրի բարափըմտան նկեր օլունմըռ տըր

124 Columbia Heights,
Brooklyn, New York, U. S. A.
[Armeno-Turkish]

12 004

510-42

ՇԻՄՏԻ ԵՖԻ ԻԻԶԵՐԻՆՏԵ
 ԵԱՇԱՄՄԳՏԱ ՕԼՈՒՊ՝ ՀԱՅԱԹ,
 ՀԻԻՐՐԻՅԵԹ ՎԵ ՍԱՍՏԵԹ
 ԱՐԶՈՒ ԵՏԵՆԼԵՐԵ ԻՇՊՈՒ ԳԻԹԱՊ
 ԹԱԳՏԻՄ ՕԼՈՒՆԸՐ
 J. F. RUTHERFORD

39432-67

1920տե եեր հագգը Պեյն էլ Միլեյ
 Գիքապ ք Շերիֆ Թալեպեկերի Շիրֆերիմե վերիմիս տիր

ՄՈՒԳԱՏՏԵՄԷ

Գաաը ձ. Ծ. Բութըրֆորտ,
 Պրուքլին, Ն. Ե.

Էֆէնտիմ,

Պէնի դրաաթ էթմէլիք լուծֆընա նաիւ դըլադընը «Շիմտի Եաշա-
 յանլարտան Միլիօնլար Ասլա Էօլմէյէնէլէր» նամ զիթալճըղըն Իւք
 Թաաճիճ առճֆէլէրի, Իմիւտ օլունտուղընտան զիյառէ ճալիս տիր, վէ Իւք
 Գուրաթտան իմթիֆառէ Իւք, անը Թադաիր էթալիմի սաֆվէթ Իւք
 պէյան էաէրիմ:

Միւթաճաէն պիր Էօլտա Բապալ Յիսուան, Բէսուլլէրին վէ դաաթիմ
 փէյադմալէլէրին փէլադլաընը Թէրթիս էթմէլէլիսիս, վէ անը տա պիր
 չօղ տիւնեալի տէլիլէր Իւք Թաաաղ էաէրէք, շիմաի Եաշալանլարտան մի-
 լիօնլարըն աղա էօլմէյէնէլէ պիր վադթըն Էլէյէնէլիսիս— վէ Նաթթա շիմաի
 օ վադթտա Եաշադաղտա իտիլիմիլի— Էլէօթթէրմէնիլ, չէր Նադիլաթը
 աղալան վէ միւթադիմ դարիյունըն Փիքըրիսաէ Իմիւտ վէ էմիլէթ
 Էլէլիլ էաէնէք ալի:

Նիշ տիյարլարտա պիւլէրճէ դադէթալարտա Փէսթըր Բուէլին վադ-
 լարընը նէշը էթաթիմէք Իմթիյաղընա մալիք օլմուշ օլան պիրիսի օլաուղըմ
 Նալաէ, Թապիլի Փէսթըր Բուէլին վադլարընտա Էլէլիլա զիքը օլունան
 փէյադմալէլէլիսի նէ Էօլտա պաճա էաէնէլիսիլի պիլմէյէն մէրաղը Իտիմ:
 Ճիւ Նադիլէ չօղ սէլիլիլիլիմ զի, Իսպաթլարընըն դըմ ը աղադընը Իքմալ
 օլունմուտ փէյադմալէլիլի նօղթա Ի նադարընտան Թէրթիս էթալիլիլի
 միւլաճէտէ էթաթիմ: Պէն շախսըմա, սէլիլիլիլիմ զի, պաճադընը Իսպաթ էթ-
 մէք վէ էպէտէն Եաշալա պիլմէլիլի Նադընտա պիր տէյէլիլի Իմիւտ Էաաը
 օլմաղ Իւլրէ էճալիլէ Էլէօթթէրմէք Իլիւն պէօյէսի պիր Էնթիլադմ Իլէ տէ-
 լիլէր ճէմ էթաթիլիլի: Տէաթիլիլիլիլի պիր զանտան Իսպաթիլի տիր տէյալ զիմ-
 սէնին միւլաճաղա էթմէլիլիլի մէյաան Էօղ աղը:

Թէքըրէն սիլէ Թէլէքիլիլիլիլի պէյան, վէ մուհապէթ դաթէթիլիլի
 Իլիւն դանի վէ էպէտի պէրէքէթիլիլի աղալա էաէնէք դալըրըմ,

Մուհապանէ պէնալէր Իլէ

G. C. DRISCOLL

Santa Monica, Calif. Մայիս 17, 1920

ՄԷՎԱՍՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԵՐԻԺԷ

Սահիփէ

Պէշտըն Խէլան Ալլահն Փլանը	6
Թարիս Ի Պէշտըն Իւշ Պէշտըն Տէվրէրէ Թարսիմ օլունմըլ տըր	8
Իքինճի Տէվր Խաթսո Տիւննա Շիմտի Կէշմէք Իւղրէ	10
Թաթիլէրին Վաղթլարը	11
Սոն Վաղթլան Նիշանկէրի Հաղղընտա Բաղալմըղըն Շէհատէթի	14
Անա Միւթալըզ Էսքի Անտըն Շէհատէթի	15
Իսրայէլին Պաղէստինան Սիւրկիւն Օլմասընըն Միւտէթի	18
Սիւնըլըզ, Անըն Ասըլ վէ Մազաթի	22
Balfourըն Իւանը	25
Նէհուտիլէրին Պաղէստինի Թէքրար Պինա Էթմէլէրի	27
Տիւննանըն Խիթամ Պուլտուղընա Տաիթ Պաշգա Տէլիլէր	29
Տիւննանըն Պէշ Էլ Միլէլ Բիլիսէ Հարէթէթի (Interchurch World Movement)	34
Տիւննատա Հալլէթ վէ Իզթիլալ Ումումի	44
Նէվմի Վուգուսթա Բուհըրըղըն Հիսսէթի	45
Իթթիհատ Ը Ազլամ	48
Ինան Մէշաղգաթլարը Իշին Բուհայանլարըն Տէվար	49
Իլահի Տէվա վէ Վատ Օլունան Խէլան	52
Խէլասքար վէ Ֆիտիյէ Պէհասը	56
Գրիթիյան Օլմազ Նէ Տէմէք Տիւր	59
Երլանըն Նէսիթ Թարաֆընտան Կէլէն Տիւնի Թէատար	61
Մէսիհին Կէշմէք Իւղրէ Օլան Մէլէքիթի	65
Իսրայէլին Յորէլ Ուսուլը Մէլէքիթի Կէշմէքի տիւր	67
Նէվթ Թանգըմաթըն Իսլահաթ Իշինին Իպթիսասը	69
Նիշիւն Շիմտի Խաչայանլարտան Միլիօնլար Ասլա Խօլմէյէճէլէր	70
Նաօսըլ Խալէտէն Եալամալը	72
Գըլամէթ	76
Բուհայանլարա Պիթ Միլիթնատթ	78
Շիմտի Խաչայանլարտան Միլիօնլարըն Ասլա Խօլմէյէճէլէրի Խալաթ	82
Իտէն 475 Բիթալ Ը Շէրիֆ Այէթլէրի	82
Գըլամ Խալէն Միլիօնլարա Ձէմիտէ Բիթայէթ Մըղատըրը Նէր	111
Պուլտուստադ մը	111
Ալթուն Տէհրին Գալտուլարընտարի	112

ՇԻՄՏԻ ԵԱՀԱԵԱՆԼԱՐՏԱՆ ՄԻԼԻՓՆԼԱՐ ԱՍԼԱ ԷՕԼՄԵՅԷՃԷՔԼԷՐ

Շիմտի Խաչայանլարտան միլիօնլար ասլա Խօլմէյէճէլէր տէյու զաթի սուրէթտէ Խլան Էթմէլէրիմիզ, Նիշէլէրէ Թէ-քէպալը կիպի կէօրիւնիւր Խալտէ, վէրիլէն տէլիլէր տիւ-զաթ Իլէ Թէֆթիլ օլունտուղընտա, պու Խաթինթաճըն մաղուլ օլտուղընա հէր պիւր ազլ Ը սէլիմ, հաղզ վէրէճէք տէյու Խնա-նըրըմ:

Թաղրիպէն օն սոգուլ տէհրտէն պէրրու Գրիթիյանլար, զէմինին պիլ ճիւմլէ գապիլէլէրինէ Էպէտի հայաթըն Թաղտիմ օլունաճաղը պիւր վաղթա միւնթաղըր օլմուլ տըրլար: Անլէրին Խիթիզար վէ Խալիլտէրի, Մոլսէստէն Յոլհանէսէ գատար օլան գատիմ միւլհէմ վէյղամպէրլէրին քէլամլարը վէ Խոյն Ուլլահ Իլ Հայյ օլան Նաղարէթլի Յիտուլըն վէ անըն միւլհէմ Բէսուլլէրինին շէհատէթի Խալէրինէ միւլստէս տիւր:

4,000 սէնէ աղտէմ Ալլահ Աբրահամա պիւր վատ Էտիպ, անտէ Աբրահամը վէ անըն Նէշիլլէ զէմինին պիլ ճիւմլէ գա-պիլէլէրինի միւլարէլէյէճէլինի սէօյլէտի: Վատը Էթտիքտէն մատա ահա Իլէ տալի Թէսպիթ Էթտի. վէ Պօղոս Բէսուլ աշըղ-տան պիղէ Խալար Էտիյօր քի պու Իքի շէյլէր, Խանի Ալլահըն քէլամը վէ Էէմինի, Թէղայիւր Էթմէզ շէյլէր օլուպ անըն վատլարը Էթմամ օլունմալը տըրլար: Նէմին Իլէ Էտիլէն օ վատ վէ սօնրատան Աբրահամ զիւրրիյէթինէ Էտիլէն անըն կիպի վատլարա կիւլէնէլէք օլ զէմանտան պէրրու Էհլ Ի Թաղ-վա Նէհուտիլէր, ճիւմլէ Խնանլարա Էպէտի հայաթ վէ սաա-տէթին Թաղտիմ օլունաճաղը պիւր վաղթըն հուլուլունա միւն-թաղըր օլմուլ տըրլար:

Պու կիւն զէմինին օրթօտոքս Նէհուտիլէրինին կէօյլէրի Պաղէստինէ տէօնմիւլ տիւր: Անլէր պաշլարընր գալտըրաղզ Խօղարը պաղմաղտա օլուպ, միլիօնլարճա գալպիլէրտէ պիւր Խալտ սոգմաղտա տըր, քի Ալլահըն Թէտպիլինէ կէօրէ Նէհու-տի հիւրիւմէթի Թէշըիլ Էթմէնին վաղթը կէլմիլ տիւր: Ալլա-

համարն վաղվանան պերրու Մեհիսէ միւնիստրը իսկէրտէ անըն ընմ օլտուղընը հայտ տէրը էտէմէմիւն տիրէր:

Բեաֆֆէ ի պէշերին էն պէօյիւք արդուսը սատակէի հալտէ էպէտէն եաշամադ տըր: Ատէմէրին Ալլահն վատարընա իմանլարը օլտուն օրմաւնէ Եօնիէրինտէ սատակէի հայտէ էպէտի հայաթ օլտուղընը դաթիէն պիւնէքիւք հէր քէսին մէտէրը թիւնի մուծիւք օլաճադ տըր: Պու գուլիլէի արգու, վէ միւն թաղպէ պէրէքէթիէր հաղղընտա դատիմտէն մուղատաէս տաւէմէրին վէրտիւքիւք պիւր չօդ չհատէթիէրէ րալմէն, աճալիւք տիր քի պու մատտէ հաղղընտա իտպէրտա օրմադա չալընալար չօդ օրմաճը տըր: Պօրտ Բէլլիւք իւար էթիւիսի սէպէպ շու տըր քի «աւելքտէ Ալլահն տարէթի օլտն Բրիտտոսըն ճէլալի պէշարէթիւնին նուրու անիւք վիյա վէրմէմէի իշին, պու տիննա իւահը (Շէյթան, շիմտիքի թանդամթըն քէսին) իմանըղլարըն դէհնին քէօր էթտի:» Բ. Կարնի. 4. 4:

Կէշիւք տէհրէրտէ պիւր չօդ միւղթիտիր գէվաթ Բրիտթիւյան քէսալէթիւնէ տալիլ օրմուշ տըրլար: Շէյթան տաւ ի էքպէր անլէրին դիւիլի նօղթարընը պիւնէքի, տիրէր վասթթաւըյէ անլէրի քիւքաւարտէ իղմա էտէրէք, ֆիքըրէրինի տիննէվի շէյթէրէ թէվիսէ էթմիւք տիր, վէ պու րուհպանլարըն պէօյիւք դըմը, անըն մուղիւք վէ մուիլի թէվիսիւք թէվիս օլարադ, Բիթալ ք Մուղատտէստէն. սափմը, վէ քէօր քէօրինէ էհալիլի եանիլը ճիւնէթ դըրաղըղլարմը տըրլար: Ալլահն աղիւք պիւր փրանը օլտու անը տալիլ ինթիլգամ վէ հաշմէթ իլէ իշէթմէրտէ իտիլիսի, գանն էտէրտին քէսմիլէն սնուլթմուշար: Պաղաթ էհալիլ իլին հաղիւքաթը պիւնէն վաղթը կէմիւք տիր, վէ հաղիւքաթը պիւնէրէ ճէհալէթ վէ պաթը ինթիլգամթըն էսարէթիւնտէն աղատ օլտու, ֆիքըրէրի տալիլ պիւնուտա մէսէրէթիլ իղլաւ էտէն թարիւքիէ միւթէվէննէս օլաճադ տըր:

Մուհարըրին մաղստի, իւահի վատարա տիրաթ վէ տաւ իլէ նաղար դըմալարը իշին էհալիսին ֆիքըրին տէօնտէրմէք տիր: Փէք աճընտաղ պիւր հալ տըր, քի Բիթալ ք Շէրիֆին հաղիւքաթընը էհալիլ թալիւք էթմէք իշին էտիլէն ճէհալէրէ, նիլէ րուհպանլար մալալէթիլ էտիլար: Պաղաթ հալ պէօյիւք տիր. հէր ելրտէ մալալէթիլ պուլլալարը, վէ շիւպէսիլ պիւր չօդ րուհպանլար պուրատա եաղընը տալիլ օղլուաղտան էհալիլի մէն էթմէք չալընաճադ

տըրլար: Իմտի դարիլունը թէվիսին էտէրիլ քի պու իտպէրի նէշը էթմէքտէ պաշա մաղստիւնէք եօդ տըր: Փրօփալանա էթմէյօրուլ: Գարիլունը, պիւր շէյէ տալիլ օլտուն տէյու իլըդամ էթմէյէ արղուաղ եօդ, վէ նէ տէ օ Եօլտա չալընալարուլ: Մաղստիւնիլտէ աւալ նէֆսանիլէթ եօդ տըր: Մուհարըրին պիւրիւնը արղուաղ, օղլուաղ իլահի վատարա կիւլէնմէլէրի իշին էհալիլ իղլամ էթմէք տիր. Թաքի պէնի պէշէր իպէրինէ կէլէն պու իղթիւրապ սատթընտա դալլիլէրի վէ ֆիքըրէրի դալլիլէլին. քէզա մաթէմ էտէնլէր թէսէլիլ պուլլուալ եաղընտա տահա էյի պիւր էյամ օլտուղընը կէօրսիւնլէր:

Սաթըրմըղտա օլտուն քի, Բիւլլիւ Շէյ ի աղիւք, Սալիլ քէք պիւր առէմէ պիւր էպէտի հայաթ Փուրտաթը վէրմէք իշին հաղըրը օրմադ իւղրէ 4,000 սէնէտէն զիյատէ պիւր միւնտէթ խուտուի գէվաթ իլէ միւշարէքէթալ պուլլունմուշ տըր: Իմտի էյէր հիւլէթ ի քէսմիլէյէ մալիլ օլտն, աղիւք պիւր փրանըն իճրաթը իշին պու դատար վաղթ վէ գուլիլէթ սարֆ էտիլար իսէ, շիւպէսիլ հէր տալիլ անը տիրաթ վէ ճէհա իլէ թէֆթիլ վէ թէշարիլ էթմէլիսին տէյէր, ֆարդ էթմէք քի նէյէ ինտնըր վէ րուհանի թալիլի եա սիյասի նաղարը նէ տիր:

Սըրհամըն կիւնլէրինտէն պէրրու պիւր չօդ ֆէհիւք քիմտէլէր իւահի փրանը դալլէթ իլէ մէշք էթմէքտէն մատա, անը պաշալարա պիւրտիւնէք իշին քէնտի էօրլէրինի պիլէ թալաիլ էթմիլէր: Փէյամլարը Բիթալ ք Շէրիֆտէ դալտ օլտունի կիրմի տէօրթ մուղատտէս վէյալմալլէր վար տըր: Պուլլալարըն ճիւլէթի տալիլ ճիւն ի պէշէրէ աղիւք պէրէքէթիւք իշին էհէյէ պիւր վաղթը խալէր վէրտիլէր: Անլէր քէնտիլիլէրինտէն տէլիլ, տնճադ Բուհ իւլ Գուտսըն թէվիլիլէ սէօյիլտիլէր: Տէհրէր աղտէմ իլէրիլ սրաղը միւնթաղպէլին նէ կէթիւքէլիլ խալէր վէրմէք ինտան ֆիքըրի իշին իմքանաղ պիւր շէյ տիր. Փաղաթ պու փէյալմալլէր, Ալլահն էլիւնտէ սատէճէ ալէթիւք հալիւնտէ դուլլանըլը, նիհայէթիլ իպթիտաւն պիլէն Սալիլին տէլալէթիլէ եաղտըլար վէ սէօյիլտիլէր: Ալլահն վատարընը հիշ պիւրի պօշա տիւլէմիլ տիր: «Ձիւրա պէն Շհուլա իմ վէ թէղալիլ էթմէք» տէյու պուլլուրուր: (Մաղ. 3. 69 «Սէօյիլտիլի ճիւլէ խալը սէօլլէրտէն պիւրի պիլէ իճրատան դալմաղը:» (Միւլ. Սալիլ 8. 569 Բիթալ ք իւար քի Շհուլանըն պիլ ճիւլէ վատարընը իճրա դըլընաճաղը Շէրիֆի մէկ էտէնլէրին ճիւլէսի տալիլ հէմ էֆընար տըր:

պիր վազթ կէլէճէք տիր: Եհովա հէր չէյի ինթիզամ իւզրէ վէ վազթըլէ հտէր: Փաղաթ առէմլէրին խթէտիյի վազթառ տէյիլ, իլլա քէնտիսինին քէնտիսի գըլտըրը վազթառ: Անըն ինտինտէ պիր կիւն պին սէնէ կիպի վէ պին սէնէ պիր կիւն կիպի տիր, չէօյլէք անըն վառը ուզուէն պիր վազթ թէյիսիր օլունմուշ կիպի կէօրիւնիւր իսէտէ օ անըն Եանընտա վէք դըստա պիր վազթ կիպի տիր:

Գէզալիք ճիւմլէ Գիթալը ը Շէրիֆի մէշգէ հտէնլէր իթթի-Փազէ հտէրլէր քի, տիւնեանըն իլքինտէն պէրու մէվճուտ օլան թանղըմաթ ը պէշէրիյէյի իւշ տէվլէրէ թաղսիմ էթմէլէք Եհովանըն հիւն ի ըրզասը օլմուշ տըր: Պիղ պու տէվլէրէ տիւնեա թէսմիյէ հտէրիլ, քի Բաղլա տախի անլէր հաղգընտա տիւնեալար տէյիլէք սէօյլէր: Պու մանատա գուլլանըլան «տիւնեա» լուղէթի, թանին օլունմուշ խուտուի պիր վազթ դարձընտա մէվճուտ օլան թանղըմաթ ը պէշէրիյէյի կէօթէրի: Թաղըրիպէն օն տօղուղ տէհրտէն պէրու իլահի նուպուվէթի մէշգէ հտէնլէր տիւնեանըն խիթամ պուլմասընը մէմուլ հտիլ, անա միւնթաղըր օլտուլար, դիրա անըն խիթամ պուլաճաղընը Յիսուս թալիմ էթտի: Փաղաթ Գիթալը ը Շէրիֆին ըէմվի վէ հարֆի թալիլըլէրին թէֆըրէք հտէմէյէն պիր չօգ Գրիսթիյան առէմլէր տիւնեանըն ախըրը հաղգընտա շաղըմը տըրլար: Մէսէլա Յուվհանէն Գալլիինին թալիլինէ կէօրէ պու աղիմ վուզուաթ հանապընտա, Յիսուս ղէմինէ Եաղըն կէօրիւնիւ պուլուլթարտան աթէշ հանիրմէսիյէ ղէմինի թութուլտուրարազ անը վէ անտէ պուլունան հէր չէյի հէլաք հտէճէք տիր: Գէնտիսի պիր բուհպան օլմաղլէ, պու խթինթաճընը Գիթալը ը Շէրիֆին միւնասիլ թէֆսիլի իւղէրինէ պինա էթմիլ օլմալը տէյու դանն հտէրէք, չօղլար անըն թալիմինէ ինանտըլար: պու սէպէպէ մէպին չօղլար տիւնեանըն ախըրընա գօրգու վէ թիթթէմէ իլէ միւնթաղըր օլմուշ տըրլար:

Մանթըր իլէ շու նէթիճէյէ կէլիյօրուղ, քի Եհովա պու կիպի աճայիլ պիր ղէմին խալէ չէյէյիլ, միւնաստէսիյէ տախի տտէմլէր պիր չօգ Եէրլէրտէ անը խալլիճէ թէրաղըր էթտիրտիւտէն սօնկրա անը քիւլլիյէն խաղապ էթմէք: Պու պիւս պիւթիւն անըն սիյրէթիինէ դարշը տըր: Գէզալիք պու կիպի պիր չէյ Գիթալըն սատէ թալիլմէրինէ տախի մուխալիֆ տիր: Օ պուլուրուր քի, «պիր տէվլը կէլիւր պիր տէվլը կիտէր, ղէմին իսէ տախիմ տուրուր:» (Վաիլ 1. 4:) «Ձերա սէմալաթը խալլ

հտէն Բաղլա, ղէմինի թէշքիլ հտէն, անը Եաղըլ սապիթ էյլէյէն, անը պուլունտ խալլ էթմէյիլ, սէքէնէ իշիւն թէշքիլ էյլէտիր:» (Եսայի 45. 18:) Գիթալը ը Շէրիֆ տիւնեանըն խիթամ պուլմասընտան պահա էթտիլի ղէման իւղէրինտէ Եաղաղըրմըղ ղէմինի անլաթմազ խթէմէյիլ, իլլա խուտուի պիր թանղըմաթը հալի օլան պիր տէվլը իմա հտէր: Պունու խալլաթ իշիւն, Գիթալը ը Շէրիֆ պէյան հտէր քի, Եղեմտէն սու թուլանընա դատար պիր «տիւնեա» մէվճուտ խիթ: «Պունլարլէ օլ վազթառ պուլունտան տիւնեա շուլուն թուղեանըլէ հէլաք օլտու:» (Բ. Պետ. 3. 6:) Թուֆանտան սօնկրա Եէնի պիր տիւնեա պալլատը, վէ տինի պալատա օղույօրուղ քի օ տախի խիթամ պուլաճաղ տըր: Պու տիւնեանըն միւտտէթի սու թուֆանընտան Միսիհին մէլէքիլթիւնիւն կէլմէսինէ դատար տըր, վէ անըն մէլէքիլթիւնիւն Եէնի պիր տիւնեա, վէ Եաղաղ թանղըմաթ ը պէշէրիյէ պալլալաճաղ տըր:

Իմաթի, պիրիւնի տիւնեա առէմին խիլաթընտան պալլալթա թուֆանլէ խիթամ պուլտու: Թուֆանըն ղէմանընտա իւլիննի տիւնեա պալլատը քի անա Գիթալը ը Շէրիֆտէ պու հաղըր Եաղաղաթ տիւնեա տէնիլմիլ տիր: Իլքիննի տիւնեանըն կէօրիւնիւր վէ կէօրիւնմէք թանղըմաթընտան տախի աղիմ վէ աթէշի պիր մուլալալազ հանապընտա մահվ օլաճաղընը վէ անը միւլթաղըլ Եէնի պիր տիւնեանըն պէտ էյլէյէճէյինի Սյաշ աղըրտան իսպար էթմիլ տիր: Պօղոս Բէսուլ «հաղիլաթ քէլամընը տօղրու թաֆսիլ» էթմէմիլի իսթար հտէր: տէմէք տիր քի Փարզլը տէվլէրէն ախ օլան ալթիլէրի քէնտի Եէրինտէ խթիմալ էթմէլիլէք, վէ պէօյլէճէ իլահի թէպպիլէրին նիւղամ վէ աղամէթ իլէ իլէրի տօղրու հարէքէթինի միւլահէտէ հտէ պիրիլէք:

Գիթալը ը Շէրիֆ թալիլէլէրի շունտա տախի իթթիֆազ հտէրլէր քի՝ Յիսուս սալլ օլունմաղտան էվիլէ՝ քէնտիսինին կիտէճէյինի վէ թէքրալէն ալտէթ հտիլ անլէրի Եանընա ալաճաղընը շալիլուլէրինէ պէյան էյլէտիր, վէ քէզա իլքիննի կէլիլինտէ տիւնեանըն, Եանի օլ վազթառ մէվճուտ օլան թանղըմաթըն խիթամ պուլաճաղընը խալլէր վէլալի: Վէ չօղտան պէրու վատ օլունմուշ աղիմ պէրէքէթիլէրին տախի, Եանի հալաթ, հիւրըրլէթ վէ սաատէթին օլ վազթառ ճիւմլէ առէմլէրէ թաղտիմ օլունմաղընը պաղա ալթիլէր կէօթէրի:

Իլահի նուպուսվիլէթի մէջ չէտէնլէր հէմ էֆրեար տըրլար
քի՝ Ալլահն փէյղամպէրլէր վասըթասըլէ էթթուլի ճիւմլի
վատըրըն իթմամ օլունամասըլ պիր վաղթ կէլմէլի տիր, վէ
ճինս ի պէշէրին հայաթ, հիւրըլլէթ վէ սաստէթէ իստէ օլուն-
մալարընա տաիր վասալըրն իթմամը պու տիւնեանըն
ինթիհասընտան վէ եէնի տիւնեանըն իպթիմասընտան, հանի
Յիսուսըն վազթընտան պէրըու մէվճուտ օլան թանղըմաթըն
կէլմէսիլէ անըն եէրինէ եէնի պիր թանղըմաթըն թէշսիս
օլունմասընտան պաշլար: Գատիմ փէյղամպէրլէր իման իլէ օլ
կիրնէ միւնթաղըր օլուպ Ալթուն տէհր տէյու անը սէլամլատը-
լար, դիրա օլ տէհր դարֆընտա Մէսիհ հիւքիւմէթ սիւրըլպ զէ-
միւնտէ սալահ իղամէ էտէճէք տիր:

Իմտի հէր զէս դապուտէ էթմէլի տիր զի գարար էտէճէլի-
միդ էն մուհիմմ սիւալ շու տըր, Խանի քու տիւնեա ննճ դէման
խիթամա կէլիը: Էյէր պու միւստտէթի թահտիտ էտէ պուլիը Խ-
սէք, հայաթ ք էպէտիյէ հագդընտա օլան իլահի վառլարըն
նէ գէման պիւթիւն տիւննայա քիւշատ օլունամադընը գարար
էթմէք գօլայ պիը մատտէ օլամագ տըր: Պինաէն ալէյհ պու
պահսըմըդտա էֆքեհարըմըդ շու նօղթալարը իսպաթ էթմէք
տիր զի թանղըմաթ ք պէշերիյէ, իքինճի տիւնեա շէրան
1914տէ խիթամա կէլիի վէ օլ վաղթտան պէրրու գէվալ պուլ-
մագտա տըր: վէ անըն եէրինի ալամագ օլան եէնի պիը թան-
ղըմաթ կէլմէքտէ տիր: վէ մուալլէն պիը միւստէթ գարֆըն-
տա էպք թանղըմաթ քեամիլէն մահվ օլուալ եէնիսի թէհսիս
օլունամագ տըր: վէ պու շէյլէր շիմտի եաշամագտա օլան նէս-
լին կիւնլէրինտէ իթմատ օլունամագ տըր, վէ շիմտի եաշայան-
լարըն միլիօնլարմարըմ անը կէօրէճէք տիր, վէ անլէրէ էպէտի
հայաթ թագտիմ օլունամագ տըր զի, էյէր շարթլարը գապուլ
էտիպ անլէրէ միւթի օլուրլար իսէ սալա էօրմէյէճէք տիրէր:
Էյէր պու հագիդաթլար մագուլ վէ մուզնի սուրէթտէ, վամճիպ
շէհատէթլէր իլէ թատըդ օլունա պիլիը իսէ, հէր առէմ անը
մէհէրընթ իլէ ալըըշլայըպ անընլէ մահդուլ օլմալը տըր,
Փարդ էթմէդ զի առէմլէրին եափաղըլարը իման իզրարլարընը
վէ փլանլարընը մէշք էտէրէք թէշըիլ էթտիյի էսքի թէսամ-
վուրլարընը ալթիւսթ էթսին: Պինաէն ալէյհ գարիյունը տա-
վէթ էտէրիդ զի պուրտա վէրիլէն հէր նօղթայը թէֆթիշ է-
տիպ՝ վէրիլէն ալէթլէր իլէ մուգայէսէ էթսին վէ կէօդ իլէ
կէօրտիւյիւ հալ ք հագըր վուզուսթընըն նուրուլլէ անլէրէ

նազար կտիպ պուռ ճիւղէ տէլլէք իւզէրինէ պիր գարարա կէսլին: Հէք ատէմ թէնտի Ֆիքրինտէ իզնա օլմալը տըր, վէ պրազմալը տէյիլ տիր թի Քիթմալ իւզէրինէ գաիմ օլան պիր մատտէյի թէֆթիշ էթմէքտէն մէն օլունտըն. վէ թէհլիքէլի տիր, եա նազար ը տիգզաթա ալմալը տէյմէզ տէյու պիլա բէպէպ իտտիա էտէն պիր բուհպան եատա պաշգա պիրբիթ մանի օլմալը տէյիլ տիր: Նանլըչլըզ տաիմա դուլմէթ իսթէր, հագիգաթ իսէ նուր իլէ իլտիյատ պուլուր: Նանլըչլըզ ալա թէֆթիշ օլունմազ իսթէմէզ: Նուր իսէ թիւլլիէն թէֆթիշ վէ թէհարրի օլունմազ իշիւն տաիմա հազըր տըր: Նուր վէ հագիգաթ հէմմանա տըրլար: Անլէք թէրազզը էտէրլէք վէ «սալիհլէրին թարիգի վարլալան նուր կիպլ տիր, թի թամմ կիւն օլունճալա աէյին արթըզ գիլա վէրլիր» (էմսալ. 4. 18): Վէ Մէզգամլէք պուլուրրը թի «սէնին թէլամըն ալագլարրմա չըրազ, վէ եօլումա նուր տըր:» —Մէզ. 119. 105:

ԹԱԽԵԼԵՐԻՆՆ ԳԱԳԹԼԱՐԸ

Իրիկայ և Շերիֆատէ գուլանըլաղընա կէօրէ Թաիֆէլէ-
րին վազըր, գէմլինն դապիլէլէրինին անյէր Թարաֆընտան Խ-
տարէ օլունաճաղը պիր միւտատէթի կէօսթէրիր: Յակոբըն վէ-
ֆաթըլլէ Ալլահ Իպրաէլի պիր դավմ հալինտէ Թէշքիլէ Էտիպ,
Խուսուսի պիր վազթա դոտար պաշգո պիլ ճիւմլէ միլլէթլէրի
պիր Թարաֆա դօյարադ սալթ անլէր իլէ ուլադատա պուլուն-
աը: Թէքրար պէ Թէքրար անլէր ՆՏովա իլէ Լափտըղլարը ահ-
աը Թէճապուպ էթտիլէր վէ Օ տալիս անլէրի Թէքտիր էթտի:
Վէ էյէր կէշմիշ Թէճըիպլէրինաէն Խթիֆատէ էթմէպլէր իսէ
տահա ուզուս պիր միւտատէթ Թէքտիր օլունաճաղարընը Ալլահ
տէֆաթէն խապէր վէրիպ զէնտիլէրի սաղընտըրուր: Էյի վէ Փէ-
նա պիր չօդ մէլիքլէր անլէրէ հիւքիւմէթ սիււրալէ: Սօն մէլիք-
լէրի Միդնկիա օլուպ օ դատար Փէնա խոթի քի, Ալլահ անա դար-
շը չու հիւքմիւ չըգարուր: Հիււ էճյալէն տէրլաթի էթտիլտիլինիզ Խ-
չին, Խահալարընըդ աշիքտար օլուպ՝ Էէգփ ամէլլէրինիզտէ
կիրանահարընըդ կէօրինտէթիլլէ անլէրի տէրխաթթի էթտիլ-
տիլինիլէ իշին տէրտէսթ օլունաճաղսընըդ: Սէն տալիս, էյ
կիրնիւ, քէօթիլիւք վազթընըն նիհայէթի կէլմիշ օլան Խա-

պիս վէ շէրիւր քէն ի Իսրայէլ, Բապոյ Եհովա պէօյլէ պուլու-
րըր. Սարըրը չըզար վէ թամը դալտըր, պու պէօյլէ օլմադ.
այչադ օլանը Եիլքսէլլի վէ Եիլքսէլ օլանը ալչադլաթ: Անը ալլի
Խաթ, ալլի Խաթ, ալլի Խաթ Կոնճէյլիմ, վէ Հապոյ սահիպի կէ-
լինճէյլէ դատար պու օլմայաճադ տըր պէն տախի անա վէրէ-
ճէյլիմ:» — Եղեկիլէ 21. 24-27:

Թարիխնէ մալիմ պիր Հադիգլաթ տըր քի, օ զէման Սեղե-
կիա Նէպուզաթնասար Մէլիք թարաֆրնտան էսիր ալլընպ.
Բաբելոնա կէօթիլըրիւմիւ իտի: Սօնրատան պիր միլլէթ Հա-
լինտէ պադի գալըպ պաչա միլլէթլէրին թահթ և իտարէսին-
տէ դալմալըր իշիւն Իսրայէլ դալմընա րուխտաթ վէրիլտի վէ
պէօյլէճէ Թ. Մ. 73է դատար տէվամ էթտիլէր: Սեղեկիանըն
թախթտան Էնմէսիլլէ վուզու պուլան մուհիմմ վազըա շու Խ-
տի քի, օ զէման թամ, Հիւքիւմէթ, Էանի զէմինին գապիլէլէրի
Խղէրինէ սալթանաթ էթմէք Հազըր Եհուտիլէրտէն ալլընտը վէ
թախթէլէրէ կէչմէսի իշիւն միւսատտէ օլունտը: Պիրինճի ճի-
հանկիր Հիւքիւմէթ Բաբելոնընքի իտի. անը միւթէադգըպ Մա-
տի վէ Ճարիսիլէր վէ պատէհու Եունանիլէր վէ սօնրա Բօմալը-
լար կէլտի. վէ շիմտիքի Քրիսթիյան տիւնեաղընը, թախթէ
Հիւքիւմէթլէրի Բօմա Հիւքիւմէթլինտէն իլէրի կէլմէ տիրէր:
Պէօյլէճէ Եհուտիլէրի վէրիլէն թէքտիլին միւստէթի վէ թախ
թէլէրին Հիւքիւմէ իշիւն միւսատտէ օլունտան միւստէթ Քիթապ
ը Շէրիֆտէ Ետի պէմանլար տէյու թալին օլունմուշ տըր:
(Պազ Էլ. 26. 18) Քիթապը Շէրիֆտէ պիր գէլման Էա վազը-
պիր սէնէ կէօթէրիլ: Վէ Եհուտիլէրին Հիսապընճա պիր սէ-
նէ 360 կիւն տիւր: Հէր կիւնիւ պիր սէնէ սալադադ պիր վազթ
360 սէնէ էաէր, իմտի Ետի վազթլար 2520 սէնէ էաէր քի օ
միւստէթ գարֆրնտա թախթէլէր գուվլէթ պաչընտա օլուպ
անըն նիհայէթլինտէ օլ գուվլէթլէրի շէրան խիթամ պուլմալը
տըր:

Սեղեկիանըն թախթտան Էնտիրիլիպ, ճիհանկիր թախթէ
Հիւքիւմէթլէրինին իլքի օլան Նէպուզաթնասարըն թախթէ Հիւ-
քիւմէթլինին թէչսիա օլունմասը Քրիստոստան էվվէլ 606 տա
օլտըրը հէմ թարիս վէ հէմ Քիթապը Շէրիֆ իլէ թատըր օ-
լունմուշ տըր: Թ. Մ. 1տէ 606 սէնէ կէչմիւ իտի: Վէ 606յա
1914 սէնէ տահա իլապէ էթտիլիմիլտէ 2520 սէնէ էաէր, վէ
պէօյլէճէ թախթէլէրին վազթլարընըն խիթամընը 1914է կէ-
թիլըր: Պու թարիս օ զէմանտա վուզու պուլան մալալար իլէ

մուլմաթըր օլուպ, տիւնեանըն նէ զէման խիթամ պուլմադա
պաչալտըրընը, Էանի էսքի թանդըմաթըն գալի օլուպ Մէսիհին
գուվլէթլինին իղհար օլունմադըր վէ Եէնի թանդըմաթըն կէլէ-
ճէյլի վազթըր թէչէքիտ էաէր:

Մէսէլա, էյէր պիր առէմ, իւզէրինտէ խարապ պիր պինա
օլան պիր թարլա սաթուն ալըպ թէչիլէ օրատա Եէնի պիր պի-
նա իգամէ էթմէք մէմուշ էաէր իոէ, Եէնի պինա իշիւն Հազըր
օլմադ իւզրէ Եէնի մալ սահիպիլինին իլք էաէճէյլի շէյ խարապ
պինալը թարլատան գալտըրմադ տըր: Պունըն կիպի տէ, էյէր
էսքի թանդըմաթ 1914տէ զէվալ պուլմադա, վէ Մէսիհ տախի
թէչսիա էաէճէյլի սալահ Հիւքիւմէթլինէ Հազըրըրը օլմադ իւզ-
րէ քէնտի գուվլէթլինի պէյան էթմէյէ պաչալտըր իոէ, անըն
իլք իշի էսքի Փասըր միւստէսաթըր մահվ էթմէք օլաճաղընը
մէմուշ էթմէլիլիլ:

Պուրատա վաճիլիլ իւլ իգան օլան պիր գաթըն շէհատէթլինի
կէթիլըրիլ քի անըն շէհատէթլինին քեսմիլէն տօգրու օլտուրը
գապուլ օլունմալը տըր: Պու շահիտ Նադարէթի Յիսուս տըր:
Եհուտիլէր արտաղնտա Օ պէօյլէք պիր մուալլիմ տէյու թա-
նըմըշ տըր: Քրիսթիյանլար իոէ տէյիլ Խալլըրը պիր մուալլիմ
տէյու, իլլա անը Իպն Ուլլահ, պէչէրիլէթլին գուրթարընըր
վէ տիւնեանըն իշիւնաղընը, վէ Մէլիք իւլ գուլ ճէլալ տէյու
թանըրլար: Օ, թախթէլէրին վազթլարըր թէմմա օլունմայա տէ-
յին Եհուտիլէրին թախթէլէր թարաֆրնտան վալիմալ օլու-
նաճաղարընը իպրապ էթտիլ: (Ղուկ. 21. 24) Օլ վազթ կէլիլ,
Մէսիհ քէնտի միւլլիւքանէ գուվլէթլինի պէյան էթմէյէ պաչ-
ալտըրընտա նէ վուզու պուլաճաղընա տախի Վահիլի Խազան
Յուվաննէսէ թէպիլիլ վէլտի: Օ, Եհուլանըն քէլամընը սէօյլէ-
յէն փէյլամպէրլէրի շու սէօյլէրի սէօյլէմէքտէ օլարադ րէսմ
էտիլ տէր, «Եա մէվճուտ օլան վէ օլաճաղ վէ կէլէճէք օլան վէ
հէր շէյէ դատիր Բապոյ Ալլահ, սանա շիւքը էտէրիլ քի՝ աղիմ
գուտրէթլինի (շէրան մալիք օլտուրըն սէլահիլէթի) ալըպ սալ-
թանաթ էտին: Վէ թախթէլէր գաղապլանալար վէ սէնին դա-
ղապըն տախի կէլտի:» — Վահի 11. 17, 18:

Պուրատա տախի պէրրադճա կէօրիւջօրուլ քի՝ թախթէլէ-
րին վազթըր 1914տէ խիթամա կէլտի: Օ զէման թամմ փէյլամ-
պէրլիլէ կէօրէ թախթէլէր գաղապլանալար վէ օ զէմանտան
պէրրու Ալլահըն դաղապը անլէր իւզէրինտէ տիր: Վէ կիւնէշ
ալթընտա պուլունան հէր պիր միլլէթ գախթէլէրտէ տիր:

ՏԻԻՆԵԱՆԸՆ ԱԽԸՐԸ

Պու շէհատէթի թաստըգ էթմէք իշխան, տիգլաթընըզը, սալպ օլունմադտան պիր զաշ կիւն էլվէլ, Էանի Թ. Մ. 33-ին պահարընտա Յիսուսըն թագտիմ էթտիլի շու շէհատէթէ չէ-վերմէք իսթէրիգ ըի Մատթէոս 24-ինճիւ պապտա գայտ օլունմուշ տըր: «Վէ 2էյթիուն տաղը իւզէրինտէ օթուրուր իքէն, շայիրտլէրի թէհնաճէ Էանընա կէլիպ՝ պու շէյլէրին նէ գէման վուզու պուլաճաղընը, վէ սէնին հուզուրըյըն վէ տիւննանըն ալսըրընըն ալամէթի նէ օլաճաղընը պիղէ սէօյլէ տէտիլէր:

Պաշգա շէհատէթլէր իլէ ալոտանմամալարը իշխան անլէրի սաղընտըրտըգտան սօնրա աշըգտան սիւալլէրինէ ճէվապ վէ-րիպ տէտի: «Միլլէթ միլլէթէ գարշը, վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթէ գարշը գալըզըպ, չօգ Էէրլէրտէ գըթըլըգ վէ թաուն իլէ գէլլէլլէր օլաճաղ տըր. ամմա պունլարըն ճիւլլէրի էլլէմլէ-րին իպթիտասը տըր»: (Մատթ. 24. 7, 89 Պաշգա պիր սէօզ իլ-լէ, գէմինին միլլէթլէրինի վէ հիւքիւմէթլէրինի իշխնէ ալան պիր ճիհան մուհարէպէսինին կէլլէճէյլինի պուլուրտը: Օլ պէօ-յիւք մուհարէպէ թամմ վազթընտա, թալիֆէլլէրին վազթլա-րընըն նիհայէթինտէ պաշլալըպ՝ օ գէման էսըի թանղըմաթ գէ-վալ պուլմաղա պաշլատը: Սայքի գէմինին պիլճիւմլէ միլլէթ-լէրինին տախիլ օլտըղը պու մուհարէպէ տէօրթ սէնէ գատար տէվամ էթտի, վէ անընլէ հասըլ օլան խալինէ վէ ճան գայա-թը ինսան թարիխինտէ ապլա վուզու պուլմամըշ տըր:

Կէօյլէյօրուգ ըի պունընլէ պէրապէր գըթըլըգ տախի վու-զու պուլաճաղընը Յիսուս սէօյլէտի: Մուհարէպէտէն պէրու Էէյէճէյին գըլլէթինտէն պիլթիւն տիւնեա գարուրէթտէ օլմուշ տըր: Էվրօիանըն պիր չօգ տիյարլարընտա պլինլէրճէ ըիմսէ-լէր լուլլէթին թամմ մանասընտա աճլըգտան էօլտիլլէր: Հէր մէմլէքէթտէ Էէյէճէք գըլլէթի մալիւմ տիւր վէ վահալըգ կիւնտէն կիւնէ արթըյօր: Պու իսէ գէմինին հասըլաթընըն ա-գալտըղընտան վէ Էա առէմլէրին էքիպ պիշմէյէ միւզթէտիր օլմատըղլարընտան օլմայըպ, իլլա ճիհան մուհարէպէսինտէն մէյտանա կէլլէն գարարսըղ աճվալա մախսուս պիր շէյ տիր, վէ պէօյլէ օլաճաղընը Յիսուս աշըգտան իիսլար էյլէտի, վէ պու պաշգա պիր ալամէթ տիր ըի տիւնեա 1914տէ խիլա-մա կէլլէյէ պաշլատը. գիրա Յիսուս սէրահէթէն սէօյլէտի ըի «պունլար էլլէմլէրին իպթիտասը տըր»:

Պունտան մատա, Յիսուս մուհարէպէ վէ գըթըլըգ իլէ թա-ւուն տախի օլաճաղընը պուլուրտը: Պու իսէ հարթիլլէն իթմամ օլունմուշ պիր շէյ տիր: Իսթանբօլ նէյլլէնի (Spanish Influenza) պիլթիւն գէմին իւզէրինէ Էալըտը վէ օն իքի ալ գատար պիր միւտտէթ գարթընտա պու մէխուֆ վէ միւհիլէ խասթալըգա գուրպան կիտէնլէր, տէօրթ սէնէ գատար տէվամ էտէն պէօ-յիւք մուհարէպէնին մաղթուլլարընըն իրի գաթընտան դիյա-տէ խտի. վէ շիմտի իսէ էվրօփա տիյարլարընտա տէհէթիլ թիֆօ իլլէթի պունը թագիլ էտիյօր վէ էհալի անա գարշը տա-գընտըրընմադտա տըր:

Եինէ, մուհարէպէ, գըթըլըգ վէ թաունը միլլէպըգըպ գէլ-ղէլլէրլէր օլաճաղընը Յիսուս սէօյլէտի: Իլլա իլէ սէօյլէմէք Յիսուս իշխան դարիպ պիր շէյ տէյիլ խտի. Փիլ վաղը օ չօգ տէ-ֆա, վաղթը մախսուսը կէլլէնէ գատար հաղիլի մանասընը կիլլէմէք իշխան ըլմալլէր վէ լուլլէլլէր գուլլանտը: Քիթապը Եէրիֆ ըլմալլէլլէ վէլլէլլէ ինդիլապ տէմէք տիր: Մուհարէպէյի միլլէթալըպ, չօգ տիյարլարտա գըթըլըգ վէ թաուն իլէ պէ-րապէր գանլը վէ գանտըլ ինդիլապլար տախի օլտու: Բուսիա ինդըլապտան կէլլէր վէ օլտտա պուլունան Էարընին թէլլէն-սաթ ալալալ: Այնիսի Ալմանիա, Ավսթրիա վէ Հունգարիտա տախի վուզու պուլալու, վէ ինդիլապլար բուհու հէր Էէրալ օլ-մուլի տիր: Պու իսէ մուգալաղանըն սօնը տէմէք տէլլի տիր. անճաղ Յիսուսըն սէօյլլէրինէ կէօրէ, տէմէք տիր ըի 1914տէ էսըի թանղըմաթ շէրան խիլամ պուլտը վէ Մէնիհին մէլլէքիւ-թիւ իշխան հաղըրըգ օլմաղ իւղրէ, չիւրիւմլէ թէլլէսիտթը օր-թաուն գալտըրմաղ իշի թէլլաղըլ էտիյօր:

ՊՈՒՆԱ ՄԻԻԹԱՊԸԳ ՊԱՇԳԱ ՇԷՀԱՏԷԻՍ

Տէհրլէր ագտէմ Եհուվանըն թէտարիւք էթտիլի պիր նու-մունէյի պուլրատա ըէշֆ էթմէք ճալիպ պիր շէյ օլաճաղ տըր: Եղիա փէյլամպէր Յիսուսըն հաղիլի մուզթէլլէրինին նու-մունէսի օլմաղ իւղրէ իսթիմալ օլունտը: Անըն Հօքէպ տաղընա օլան Էօլճըլըզը, հաղիլի Քրիսթիյանլարըն տիւնեանըն ախը-րընա գատար օլան Էօլճըլըզընը կէօլթէրիլ: Տաղա կիտիպ օ-րատա տուրմասը իշխան Ալլահ անը գըլաղուղտա, ըի պու հաղիլի ըիլիտէնին վուզու պուլան վէ պուլմադտա օլան վա-

Գըալարընը աշըգտան կէօրէ պիլէճէյի պիր մէվզիտէ տուր-
մասընը կէօսթէրիր: Բապլա Եղիայա խիթապէն տէտի: «Ձըգ
Բապլալըն հուզուրընտա տաղ իւզէրինտէ տուր: Վէ Բապլա կէ-
չիօր խտի. վէ Բապլալըն հուզուրընտա տաղլարը (հիւքիւմէթ-
լէրէ կէօսթէրիր) եարըպ գայալարը (անըն գուվէթլի գըսըմ-
լարը) գըրան պիր աղիւմ վէ շիտտէթլի բիւզկիար (մուհարէպէ)
չըգալը, ամմա Բապլա բիւզկիարտա տէյիլ խտի: Վէ բիւզկիար-
տան սօնրա գէլգէլէ օլտու (բէմգէն ինգըլապ), ամմա Բապլա
գէլգէլէտէ տէյիլ խտի: Վէ գէլգէլէտէն սօնրա աթէշ օլտու,
(տահա աղիւմ մուզայաղա) ամմա Բապլա աթէշտէ տէյիլ խտի.
վէ աթէշտէն սօնրա խաֆիֆ վէ լաթիֆ պիր ալաղ օլտու:»—
Միւլ. Սալիս 19. 11, 12:

1898տէ վաղթըն էն պէօյիւք Բիթապ Ե Շէրիֆ Թալէպէսի
օլան Փէսթըր Բուէէլ, պալատէ գիւր օլունան ալէթլէրի թէֆ-
սիր էտէրէք տէտի:

«Բապլալըն Եղիայա վէրալի տէօրթ նիւմայիւլէր, քէնտինի ճինս ի պէ-
չէրէ պէյան էտէճէյի տէօրթ վասըթալարը կէօսթէրիր տէյալ ինանըրը,
քի անլէրին իւք իւչիւ առէճլէրի սօնրաքիսի իշին հաղըրլայաճաղ տըր վէ
անընէ տաթի գէմինին գապիւլէրինին արգու էթաիքլէրի պէրէթլէր կէ-
լէճէք տիր: Անլէր պիր վէճէ ի աթի տիր:

(1) Գայալարը եարան աղիւմ բիւզկիար: Ձահրէն Բիթապ Ե Շէրիֆտէ
էսէն բիւզկիարլար մուհարէպէլէրին թէշպիսի հալիւնտէ գուլանըմը տըր:
Օթուզ սէնէտէն պէրըու մէտէնի տիւնեայը օիյաս պուլութլար իլէ գօրդու-
տան մուհարէպէլէր սայքի միւհիւլէ իլէ մէն օլունմուշ տըրլար, թա քի
Բապլալըն վաղթ օլմուշ գալմը ալընլարընտա (եանի գիհէն) շիմաթի հաղի-
գաթ իլէ միւհարէպէլէր իշին Փուրսաթա մալիք օլուն: Իմտի մէմուշ էթ-
մէլէլիք քի, պու մուհարէպէլ բիւզկիարլարընը չէօղիւլմէսի պիր մուհա-
րէպէլ թուֆանը տէմէք օլունաղ քի՝ Եղիայա կէօսթէրլէն աղիւմ բիւզկիար-
լարըն գայալարը եարմասըլէ պէյան օլունտըր միսիլու (Միւլ. Սալիս 19.
11) պու տաթի հիւքիւմէթլէրի (տաղլարը) թաղաթ էտէճէք տիր: Փաղաթ
մուհարէպէլ միւտաթիինի միւթէպղըպ Մէլէքիւթ Ուլլահ կէլմէլէճէք տիր.
տիւնեա աղիւմ պուլունլէ կամմանլէին հիւքիւմէթլէն հաղըր օլմայաճաղ
տըր: Եօղ. պալապ պիր տէրաէ միւհարէպէլ օլունաղլար վէ օ տաթի վէրլէ-
ճէք տիր: 0 իւէ

(2) Զիլգիւլէր իլէ կէօսթէրլիւմէ տիր: Ձահրէն պիթիւն Բիթապ Ե
Շէրիֆտէ գէլգէլէ տաթիս ինգըլապ կէօսթէրիր. վէ օ տաթի մէմուշ օլուն-
մայաճաղ պիր չէյ տէյիլ տիր: Ումուս պիր մուհարէպէլ էլիւթիանըն էսկին
սընֆլարընը էօյլէ թահրէք էտէճէք վէ քէնտի հալարընտան (վէ պա խու
սուս մուհարէպէլ նէթիճէսիլլէ տիւտիւքլէրի հալտան) էօյլէ գանաթիւս
օլունաղլար քի ինգըլապ թապիւն պիր չէյ օլունաղ տըր: (Վահի 16. 18) Ե

գաթ պու ինգըլապ թէճըրիպէլէրի նէ գատար տա չէտիտ օլտա, Ալլահըն սէ-
սինի իշիթմէք իշին տիւնեայը հաղըր էտէճէլէճէք տիր: Պու սէպէպաէն
լաղըմ օլան չէյ:

(3) Սէմաւան կիլէմ արէտ տիր. հանի պալապ ալէթլէրին կէօսթէր-
տիլինէ կէօրէ, գուլուրմուշ վէ լաթին թէվպէսիլ վէ հիւքիւմէթաղիք
իշիտաէ հապանիլէլիւ տիւնեա իւզէրինէ կէլէճէք օլան իւհի հիւքմ վէ
թէքալը գէմանը տէմէք տիր: Մուհարէպէլ վէ ինգըլապ վէ հիւքիւմէթ-
սիլլիւնի նէթիճէսի վէ քէնտի վիւնլարընը պօշտ տիւնէթիսին թէճսիլի
ճինս ի պէլէրի ալաղլարաղ Ալլահըն վահիսի իշին հաղըրլայաճաղ տըր
վէ օ տաթի:

(4) Եսֆիլիֆ վէ լաթիֆ պիր ալաղ տըր: Էվլէթ, միւնասիպ վաղթ կէլ-
տիլինէ, Գալիլէա տէնիլինին տաղլարընտ վէ բիւզկիարլարընտ խիթապ
էտէն գաթ «գալմարա սէլամէթ սէօյլէյէճէք տիր»: Քէնտիսի սէլահիլէթ
իլէ սէօյլէյիլ, չօղտան պէրըու իճմալ օլունտան մուհարէպէլ չէրիթընտ
բիւթէթ էթմէլէրինի էմր էտէճէք տիր: «Վէ հէք քիմ քի օլ վէլլամպէլի
տիւնէթիլ իւշ գալմըն արաընտան գաթ օլունմաղ տըր:» — Ամալ. 3. 23:»
— The Finished Mystery:

Եւաղընէն տիղգաթ էտէն հէք պիր քիմաէ, պու փէլլամպէլը-
լիլին պիր գըսմը իլմամ օլունմուշ վէ պաղլաթ տաթի իլմամ
օլունմաղ իւզըրէ խոթիլինի կէօրէճէք տիր:

ԻՍՐԱՅԷԼԻՆ «ԻՔԻ ԳԱԹ»Ը

Ալլահ էլհուտի գալմընը պիր նումունէ հալինտէ խիթի-
մալ էյլէտի: Անլէրին չէրիաթը, միւնթաղալէտէ կէլէճէք օ-
լան տահ էյիլ չէյլէր իշար էտէք: (Բալ. 10. 1) Տէրիաթը
էտէլիմ քի փէլլամպէլիլէք, վէլինէն հաղըլմը թարիլա տէմէք
տիր: Եանի Իլահի Ֆիլըր նիհայէթի իպթիտաանին պիլիպ՝ վու-
ղու պուլտուղը գէման հալալանլարըն իսթիֆատէսի իշին
պէլլի նօղթալարը գալտ էթաիտի: Իմտի պու էթքալար խա-
թըրտա թութալաղ Յիսուսըն պու ճիհէլլէ վէրաթիլ չու չէ-
հատէթի թէլլիլ էտէլիմ: Քիմէր արաընտան թէմալ էօ-
րէնինիլ. սալարըն հուլալարըն հալիտալ սիւրմէյէ պալապարը
վաղթ, հաղ հաղըն օլունտընը անլարընը. քէգալիք սիղ
տաթիս պուլարըն ճիւլմէսինի կէօրալ իշինիւտէ, հաղըն վէ
հէման գալիւլարտա օլունալ մալիմիլինիլ օլուն: (Մաւթ.
24. 32, 33) Պուրտա ինճիլ աղալիլ էլհուտի գալմընըն պիր
րէմգի տիր: Պէօյլէ օլունալարընը կէօրէրի սէլլէլէպէն

պիւր գաւ իրեն էլ վիճել Յիսուսին ինձիւր աղանձըն լանէ թէ տիւր զէման պուշուրուղը քէլամանն անլայորուղ:— Մատթ. 21. 19, 20:

Իսրայէլ գաւմը Պաղեստին տիւրընտան թարտ օրնուս պարիպ պիւր տիւրա սիւրիւրիւրէն, վէ օրատա, Ալլահն լուսիքնը կէօնէնտիւրի միւտտէթ գատար պաշալարա խրդմէթ էտիպ մուշալազա կէօրտիւրէն սօնրա թէքտիւրիւրի-նին նիհայէթի կէլէճէյնի, Եհովա անլէքէ Երէմիա փէյլամ-պէր վասըթասըյէ իսպար էյլէտի: «Պէն տախի սիդի պու տի-յարտան, սիդին վէ էմտատընը պիւմէտիյի պիւր տիւրա աթաճաղըմ, վէ օրատա կէճէ կիւնտիւր զայրի իլահարա խրտ-մէթ էտէճէքսինի. զիւրա սիդէ մէրհամէթ էթմէյէճէյիմ: Բապ պէօյլէ պուշուրուղ. պու սէպէպտէն իշթէ կիւնէր կէ-լիւր քի, ալթըր, պէնի Իսրայէլի Մըրըր տիւրընտան չըգա-րան Բապլ չայյ տըր՝ տէնիւմէյէճէք տիւր, անճաղ պէնի Իս-րայէլի Շիմտի տիւրընտան վէ անլէրի սիւրտիւրիւ ճիւմլէ տի-յարարտան չըգարան Բապլ չայյ տըր՝ տէնիւմէճէք տիւր: Վէ անլէրի էմտատընըմ վէրտիւրիւր քէնտի տիւրընտան կէրի կէթիւրէճէյիմ: Բապլ պուշուրը քի, իշթէ պէն չօղ պալըրդը-լար ճէլպ էտէճէյիմ, վէ անլէրի հէր տաղ իւղէրինտէն վէ հէր թէփէ իւղէրինտէն վէ դալարըն դօլուղլարընտան ալլայա-ճաղըր: Զիւրա կէօլլէրիմ անլէրին կօլլարըն ճիւմլէսի իւ-ղէրինտէ տիւր: Ելլըլիւմտէն դալարը տէյիլ տիւր, վէ անլէ-րին քէօթիւրիւր կէօլլէրիմտէն նիհան տէյիլ տիւր, վէ տիւր-ըմը թէլլիւր էթտիւրիւր, վէ նէճաթէթ վէ մէքուհաթլարը-նըն լաշէլլէրիլէ միւրաթըմ տօլտուրտուղլարը իշիւն, էլվէլա անլէրին քէօթիւրիւր վէ կիւնահընըն իքի դաթ ճէպասընը վէրէճէյիմ:»— Երեմիա 16. 13— 18:

Պուրատա կէօրիւրուղ քի՝ Ալլահ անլէրի թարտ վէ թէլ-տիւր էթտիւրէն սօնրա, նիհայէթ թէքրար Պաղեստինէ կէթի-րէճէյնի տախի իսպար էթտի. վէ անլէրին թէքտիւրինն միւտտէթի, քէնտիւրէն իհսան օլունան ինայէթ միւտտէթի գատար, թամմ իքի դաթ — Եսայի միւտտէթի — օլաճաղ իտի: «Էլվէլա անլէրին քէօթիւրիւրիւր վէ կիւնահընըն իքի դաթ ճէպասընը վէրէճէյիմ» (Պաղ ինկ. թէքմ.): Պուրատա գա-լուղէթի չիթթիւրէն Եսայի միւտտէթի պիւր զըմ տէմէք տիւր: Էյէր պու վաղլարըն Եսայի վէ օլ միւտտէթի նէրէտէ պաշ-լատընըն պուլա պիւրիւր իսէք, Ալլահն ինայէթինն նէ զէման

Եհովա տէրէ տէօնմէյէ պաշլատընըն վէ պունուն պալատէ զիւր օլունան ինձիւր աղանձը թէմսիլինէտէ ալադատար օլուն-ղընը թաստըր էտէպիւրիւր:

Ալլահ քէնտի քէնտինն թէքմէմանը տըր վէ անլամաղ իշիւն մէլք էտէնլէրէ քէնտի փլանընը պէյան. էտէճէք տիւր: Պու «Դաթըն» պաշլատընը կիւնիւ պուլմաղ իշիւն լաղըմ օլան անաթիւրը պաշալա պիւր փէյլամպէրին աղըրյէ վէրիյօր: Զա-քարիա փէյլամպէր Երուսաղէմ հաղընտա աթիտէքի սէօլլէ-րի գալտ էթմիւր տիւր: «Էյ Սիօն դըրը, կիւլպանք չէք. իշթէ Մէլլիյին սանա կէլլիյօր, առիլ վէ իսպաղեար տըր. հալիւմ օլա-րաղ մէրքէպէ, պէլի մէրքէպէ Եսայիւր սըփալա պիւնիւր տիւր:» «Էյ իւմիւրիւր օլան էսիւրիւր, դալարա տէնիւրիւր. սանա իքի դաթ էտա էտէճէյիմի պու կիւն իսպար վէրիւրիմ:» (Զաք. 9. 9, 12:) Պու փէյլամպէրիւր պիւր վաղթ իթմամ օլունամալը տըր վէ դահրէն, անըն իթմամ օլունատընը կիւն օլ «Դաթ»ըն պաշլատաղըն պէտիւր տիւր:

ԻԹՄԱՄ ՕԼՈՒՄՈՒՇ ՓԵՅԼԱՄ ՊԵՐԼԻԲ

Թ. Մ. 33տէ, պիւրիւ Ապրիլ ալընա մուղապիլ օլան Նի-սանըն 10նընտա, Եսայի թիւ Եսայի մէքէպ իւղէրինէ պիւն-րէք Երուսաղէմէ կիւրտի վէ մէլլէ հալինտէ քէնտինն Եհովա տի-ւրէ թաղտիւմ էթտի: Սք. Մատթէոս վաղընա չէօյլէճէ գալտ էտիյօր. «Վէ Երուսաղէմէ Եսայիւր» Զէյթուն տաղը գուր-պիւնտէ Բէթիւրիւր կէլտիւրիւրինտէ, Յիսուս իքի շալիւրա կէօնտէրիւր, անլէրի՝ դարչընըգտաքի քէօյէ կիւնիւր, վէ տէր-հալ պաղըն պիւր մէրքէպ վէ Եսայիւր պիւր սըփա պուշուրուղ-նը. չէօյիւր պանա կէթիւրիւր Վէ Եհովա պիւր քիմտէ սիդէ պիւր չէյ սէօյլէրտէ՝ պունար էթէնտիւր լաղըմ տըր՝ տէլինիւր, վէ Փիւրիւր անլէրի կէօնտէրէճէք տիւր տէտի: Վէ պունուն ճիւմլէ-սի փէյլամպէր վասըթասըյէ, Սիօն դըրընա տէլինիւր քի, իշ-թէ մէլլիւր հալիւմ, վէ մէրքէպէ, պէլի՝ մէրքէպէ Եսայիւր սըփալա պիւնիւր օլանա կէլլիյօր՝ տէյու պուշուրընըն քէլամըն իթմամը իշիւն վաղը օլուն: Վէ շալիւրտէր վարըն՝ Յիսուսըն քէնտիւրէն պուշուրուղը կիւր հարէքէթլէ, մէրքէ-պի վէ սըփալը կէթիւրիւր՝ իւղէրինէ էլպիտէլլէրին դօտուլար, օ տախի իւղէրինէ պիւնտի: Վէ փէք չօղ իսպաղ տախի քէնտի

էլպիսէլէրինի Խոլա սէրտիլէր. վէ պաշտաւարը աղաճարտան տալլար քէսիպ Խոլա տէօլէյէրէ, Էօնտէն կիտէն վէ արգատտան կէլէն խալդ. Իսն ի Դաւիթի Ուսաննա, Բապալըն խմիլլէ կէլէն միւսպարէք օլտուն, Էիւճէլէրտէ Ուսաննա՝ տէյէրէք նիտա Էտէրլէր խտի:» Մատթ. 21. 1-10:

Զաքարիանըն վէյլամպէրլիլիլինն իթմամընը կէօսթէրէն դաւի պիր քէլամ տըր պու վէ թամմ կիւնիւ պիլէ թաստըգ օլունմուշ տըր: Բապալ տախի պէօլլէ տէտի: «Սանա իքի դաթ Էտա Էտէճէլիմի պու կիւն խապէր վէրիլիմ:» Իմտի օլ կիւն Եճճուտի թարիլիլինն մէրքէլիլիլ թային Էթտի: Պիւնէն ալէյ անլէրին նէ գատար պիր միւստէթ Ալլաճըն ինայէթիլիլիլ դալմըլ խտիլէրինի պուլմադ գիյատէսիլլէ մուհիմ տիր: Յակոբըն վէֆաթը վէ օն իքի օլունլարընը Խաննա չաղըրըպ միւսպարէլէմէսի Իսրայէլ գալմընըն պաշտանկընը տըր: Շու հալմէ անլէր իւղէրինն ինայէթիլիլ պաշտամարընը թարիլիլ տիր: Յակոբըն վէֆաթընտան Թ. Մ. 33է գատար օլան միւստէթ 1845 սէնէ խտի: Եանի թամմ Թ. Մ. 33ին նիտան 10նընա, իքի դաթ սայըլմադա պաշտար վէ օլ կիւնտէն իթիլպարէն Պաղէստին գաիֆլէլիլ Եճճուտի միլլէթի գէվալ պուլմադա պաշտար: Վէ օլ թարիլիլիլ թէմամ գըրգ սէնէ սօնրա Պաղէստին քիւմիլլէն խարապ օլտու: Պաշտա պիր սէօլ իլէ, Եճճու իքի դաթը Էտա Էթմէյէ պաշտարըտան Պաղէստին քիւմիլլէն խարապ օլանա գատար գըրգ սէնէ պիր միւստէթ, տարֆ Էթտի: Պուլմու թաստըգ Էթմէք իլիւն աթիւտէքի թարիլիլ գալտլարը իւղիլիլապ Էտիյօրուլ:

«Վուզու պուլան շէյլէրի գիլը Էթմէք միւնասիլ տիր քի անլէրլէ րահիմ թագտիր ի իւհինն շէֆաթընը կէօրիլիլիլ, քի քէնաիլէրին խարապիլլէթիլիլ Դրիստոսա Խալաբըլարը ֆաճիատան գըրգ սէնէ սօնրայա պրադտը:» (Eusebiusըն Դիլիսէ թարիլիլ) «Թ. Մ. 73տէ Նիսանըն Խանի Ապրիլին 15ինտէ, Զատիկ Խորթուտըն պիրիլիլ կիւնիւտէ վէ րիվայէթէ կէօրէ Ալլաճըն Իսրայէլ գալմընը Մըրը Էսարէթիլիլիլիլիլ տէն ագատըղա չըգարաղը ալի կիւնտէ, Իսրայէլին հիւրըլլէթիլիլին սօն գալար տիւլմիլ խտի վէ Իսրայէլ Էսիլլիլլէ թէպիլմ օլունտու:» (Cornilին «Խարալլիլ Դալմընըն թարիլիլ») «Բօմալլար իլէ օլան մուհարէպէտէ Masada գալար պէօլիլ Էճէմմիլլէթ քէսպ Էթտի... Մասատանըն տիւլմէսիլլէ Թ. Մ. 73 Նիսան 15տէ մուհարէպէ խիթամա կէլտի:» (Եհուտիլիլիլիլ)

Մէնամի իլ Ուլում ֆիթալը) «Էօլի Տէնիլիլինն ճէնուլիլիլ պիր Եճճուտի գալար օլան Masada նըն դալթ օլունմար, թարիլիլ գալա օլունման Էն շէպա մուգալալարա խիթամ վէրաի: Թ. Մ.:» (Morrisonըն Յեհուտիլիլ Բօմա իլիլմիլ ալլըլիլա) «Եճճուտա տիլարը քիւմիլլէն պաստըրըմմըլ իտի, գիրա իւլ գուլվիլթիլի գալար Էտա սիլա՝ սիւրնտա իտիլիլ. Herodium, Machaerus, վէ Masada... Դահրէմալար (քէնտի րէիլլէրի Եգիպտոսըն թէլիլիլլէ) շու գալարա կէլտիլիլ, վէ օտա կէրմիլլէթ իլէ, վէ (Թ. Մ. 73) Զատիկ Էօրթուտըն պիրիլիլ կիւնիւտէ պիլլաթ քէնտի գալը վէ չօնուլարընը պօղապաւարտան սօնրա, ճիւլլէսի տախի քէնտի գըրըլմարը իւղէրինն տիւլիլ մաճվ օլտուլար:» (Gratzըն «Եհուտիլիլ թարիլիլ» ճիլտ 2) Եգիպտար պու վէճէլ, Էվլէլա գիլըլլէթ շէյլէրինի Խալաբըլտան սօնրա օլ կէճէ գալըլարընը վէ չօնուլարընը վէ պատէհու քէնտի քէնտիլիլիլիլ Էօլաիլմմէլլէրի իլիւն առէմիլլէրինի իլիւ Էթտի: Օլ պիր կիւն Բօմալլար անճադ 930 Էօլիլ պուլտուլար, վէ անճադ իքի գալը վէ պէլ չօնուլ մաղարատա կիլլէնմիլ օլարադ պուլունտու: Իստանըն պաշտամարնտան թամմ Էթտի սէնէ վէ Բրիտոսըն սալալ օլունմարնտան գըրգ սէնէ սօնրա Թ. Մ. 73 Զատիլիլ, պու ճիւլլէ ֆաճիանըն սօնընը կէօրտիլ:» (Ewaldըն «Խարալլիլ թարիլիլիլ ճիլտ 7») Միլմիլիլ Յոլմէլիլա տախի պու թիլլիլիլիլ թաստըգ Էտիյօր:

«ԻԲԻ ԳԱԹԸՆ» ԽԵԹԱՄ ՊՈՒԼՄԱՂԱ ՊԱՇԼԱՍ ԱՍԸ

Տէնիլտիլիլ կիլիլ իքի դաթ Թ. Մ. 33ին պաշարընտա սայըլմադա պաշտար վէ մուտէմ քի ինայէթ միւստէթիլ 1845 սէնէ խտի, թէլիլիլիլ միւստէթիլիլ տախի 1845 սէնէ օլմարըլաղմ կէլիլ: Իմտի Թ. Մ. 33է 1845 սէնէ իլալէ Էթտիլիլիլիլ տէ պիլիլ 1878 կէթիլիլիլ վէ Էյէր հիւսպըմըլ տօլըու իսէ, միւլաղիլիլ կէօրէ 1878տէ Ալլաճըն ինայէթիլիլիլ ալիլէար սուրէթտէ Եճճուտիլլէրի րիւճու Էթմիլ խտիլիլիլ պուլմալլըլ: Պաշտա պիր սէօլ իլէ, պուրատա րէմգի ինճիլ աղաճը տօմուրմաղա պաշտարըլ, միւլաղիլիլ կէօրէ գըրգ սէնէ սօնրա 1918տէ խուսուտի պիր սուրէթտէ մալլամ օլմալլ տըր:

ԻՆՍՏԻԹ ՏԵՕՆԱԿԵՑԵ ՊԱՇԽԱՐԻ

1878ին եղանակաբան, վե թամմ Ալլահըն ինայեթինին ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ տեղանակին մեծուկ էտեճեթինի վեր վաղթառա, 1800 տեղանակին զիյատե վեր վաղթառան պեթրու ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ զամմընա վուգու պուլան էն մուհիմմ վե պեթին վեր վաղթանըն շուրու պուլտուղունը կեթրեթորը: Մալիմ վեր մեկպա օլան ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ Մեճամի իւլ Ուլում ըթթալընտան իղթիպա էտիյոթում: «Բուսիա, Թիւրք մուհարեպեթինտե միւլեթսէր օլտու, վե Սան Սթեֆանո ահանամէսիյէ Թիւրքիայը սալեի էվրօիառան իսրամ էթտի: Պիւր ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ օլան Լօրտ Պիզընդֆիլտ, 1874տէ գուվլէթ պաշընա կէտի: Պիզընդֆիլտ Պէօյիւր Պրիթանիանըն Սատրապամը օլարադ, Տարտանէյէ Ինկիլիդ տօնանմասը կէտեթիւր Մալիպա Հինտ օրտուլարը չըգարադ, վե Բուսիպա գարըն նիւմայիլ Ետիւր: Օ տաի մահալ վերիպ, մեթեթի թեթրաթէն Պէրլինտ պահ էթմէյէ ըպի օլտու: Պատէհու 1878 Յունիս 13տէն Յունիս 13տէն Պէրլին Մեճիլի թեճեթիւ էթտի: Պիզընդֆիլտ, ահանամէյէ խալլեթէ իսլահ էթմէսի իչիւն Բուսիպա մեճպուր էթտի: Թիւրքիա ազատ պրազըլտը, շու շարթ իւլ ը Նեհուլիթիւն սիլասի վե տիմի հուգուգու իսսան օլտուտու: Պու, ԵՖՏՈՒՄԻՆԻՆԻ թարիխինէ մուհիմմ թեթիւր պրազտը:»

Պաշա մեկպալարըն տեթիլինէ կեթրե Պիզընդֆիլտ Մեճիլի ըթթաթ էտիպ Ահանամէյէ Ետիւր վե էն պաշտտ տուրանլարտան պիւր իտի: Սիպ մալիմ օլտուղը կիպի, անըն սալ իտի Տիգրայէյի օլտու պալտտէ ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ վե Պէօյիւր Պրիթանիանըն իւլ վե պիւրիւն ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ Սատրապամը իտի: Օ զեմանտան իթիպարէն Ալլահըն ինայեթի թեթրաթէն ԵՖՏՈՒՄԻՆԻՆԻ պեթան օլտուադա պաշտադ, վե միւլպիլէ նադարէն 1878տէն իթիպարէն Ինայեթ Ուլլահըն ԵՖՏՈՒՄԻՆԻՆԻ իւլթերինտէ իղթիպա պուլտու 1918տէ խուսուտի վեր նեթիւնէ վարմասընը մեծուկ էթմէյիլիպ:

ՍԻՆՏԱԿԱԼԻԹ

Տեթրեթան պեթրու ԵՖՏՈՒՄԻՆԻՆԻ մահ վեթմէ իչիւն թեթրա պե թեթրա ճեթուլէր օլտու իսեթ ճիւլթիսիտէ պօշա տիւլթիւն տիւր: Ալլահ անլերին մահվընը իսթեթիտ վե սալա

մահ վ օլտալաճադլար: Անլերին թեթառիտի ընտիլէրի պիւր զամմ հալիստէ տահա զիյատե վեր արալա կէթիլիպ, էճառառլարընըն տիյարընտա վեր վաթանա մալիլ օլտադ իչիւն արզու վե իւլթիւլէրինի տահա զիյատե արթըրտը: Ալլահ ընտի զամմըն իւլ ալադա էթտիլի զեման տաիմա միւլտաիպ վաղթառա վեր առեթ թեթարիւր էտէր վե չօդ տեթա տաիլ ընտիլինէ հեթալէ օլտուան իչտէ սատրադ զալան առեթ օ Եօլա շեթիտ օլտու: ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ ընտի մաղսէտիլին, առեթմէլերին զաղապընը ընտիլինէ համա էթտիլմէ իտիլինի, գատիմ զեմանլարտա խալաթ էթմիլ տիւր, վե տօղրու վեր մաղսէտ իչիւն թեթառի կեթրեթիւն ճիւլթիսի, հաղիպաթ վե սալահ մեթաթիսինէ օլտու սատառլարըն իչիւն միւլտաիպ վաղթառա ընտի իւլթեթիլերինի ալաճադ տըրլար:

1860տա Պուտաիլէթտէ վեր ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ մասում տօղտու վե պեթիլիլիպ առեթ օլտու: Իւլ տեթա զանուն մեթ շեթրէթ թեթիլէ զաղթեթաճըլըն տէր էօհտէ էթտի վե տիւնեանըն զաղթեթաճըլարը վե մուհարըրիլէրի արաթընտա էօնէ կէտի: Քեթիտի հեթմիսինէ, Ետի ԵՖՏՈՒՄԻՆԻՆԻ զարըն օլան Ետիմադ վե նահապ թեթառիլի կեթրէթ զան աղլար իտի: Պու շեթ, անլերի գուրթարմադ իչիւն Փիթրինտէ վեր փյան մեթառա կեթիլի: 1896տա ընտի «Պիւր ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ Հիւլիմէթի» նամ զաղթեթառըն նէլըն էթմէլէ պու փյանը ալիթեթէ չըգարադ: Վե օ զեման վեր չօդ ԵՖՏՈՒՄԻՆԻՆԻ ընտի մաղսէտիլերի իչիւն վեր Դահրեման մեթառա կեթիլ իտիլինի կեթրիլէր: Իւլ տեթա «Պիւր ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ Հիւլիմէթի» նէլըն օլտուտուղընտա անընլէ իւլթիլէն վեր Ետիմաճը, մուհարըրի աղլընը զալ էթմիլ տիւր զանն էտէրէթ աղլար: Պաղաթ անըն էհեթիլէթի նաղարը տիղաթա աղլարըղընտա, տիւնեանըն վեր չօդ էթիլմիլ ԵՖՏՈՒՄԻՆԻՆԻ թարաթընտան աղլընտա: Օ պու Եօլա էօմիլնիւ սարֆ էտիպ սօն սեթիլերի շու օլտու: «Պաղթառիլի պեթիմ իչիւն սեթմիլըն. գամմըն Եօլունա հալաթըն վերտիմ:»

Պու կիւն Theodore Herzl զեթիլին ԵՖՏՈՒՄԻՆԻՆԻ արաթընտա մալիմ վեր իտի տիւր, վե վաղթ կեթեթէ տիւր վե պիւլթիւն զեթիլին թաիլէ վե ԵՖՏՈՒՄԻՆԻ զամմլարընա մալիմ օլաճադ տըր, ըի Թեթաթ շեթըլ Սիոնուլըղա թեթիլիլիպ վեթմէ իչիւն միւլտաիպ վաղթառա գալարըրտը, ըի անըն մուհարըրի խալարընտան իւլթիւն վեր սուրէթտէ միւլթսէր օլաճադ տըր:

ՍԻՕՆՃԸԼԸՂԸՆ ՍԵՊԵՊԻ

Սիօնճըլըղըն թէչքիլինի թահրիբ էտէն սէպէպ նէ՞ իտի: Ե՛հ հուտիլէրին մուլաֆֆապէյէթի՞ մի իտի: Սալլա: Պու սիւա-լա սէվիլիւլիւ Herzl ճէվապ վէրսին: «Պա՛ն օլունան փլան Մի-օնճըլըղ» իշինտէ մէվնուտ օլան պիր միւլէվիլիլլ գուվլէթին իսթիմալը տալի վար տըր: Հէր շէյ միւլէվիլիլլ գուվլէթիմի-ղէ մէրպուլթ տըր: Վէ օ գուվլէթ նէ՞ տիր: — Ե՛հ հուտիլէրին մուլապազար:»

Էյէր Ե՛հ հուտիլէրի քէնտի վաթանյարընա տէօնմէյէրի ի-չին Սիօնճըլըղ հարէքէթինի թէչքիլի էտէն մուլապազարը-նը Ալլահ էվլէլտէն պիլիպ միւստատէ էթտի իսէ, պու հաղի-ղաթ անըն սօն նէթիճէսինին նէ օլաճաղընա տալի Ե՛հ հուտիլէրին վատարընա տօղու իմանըմըր գուվլէթիլէնտիրմէ՞ր մի: «Վէ սէնի տիւլմէնլէրին իշ պէրապէր պիլմէտիլին տիլարա նաղլ էտէճէյիմ: Գիրա զապաղըմ ալէվլէնտի, իւզէրինիլլ թուլթու-չաճաղ տըր: Պէն տալի սիլի պու տիլարտան, սիլին վէ էճ-պատընըղըն պիլմէտիլի պիր տիլարա աթաճաղըմ, վէ օրտա կէճէ կիւնտիլլ զալլի իլաշլարա իւլտմէթ էտէճէլլիլլ: Գիրա սիլի մէրհամէթ էթմէյէյէյիմ: Բապ պուլլուրըր քի, իշթէ պէն չօղ պալըգըլար ճէլլ էտէճէյիմ, վէ անլէրի ալլալա-ճաղլար: Անտէն սօնրա չօղ ալլըլար ճէլլ էտէճէյիմ, վէ ան-լէրի հէր տաղ իւզէրինտէն, վէ հէր թէփէ իւզէրինտէն վէ դա-լալարըն գօլուզլարընտան ալլալաճաղլար:» «Վէ անլէրի զէ-միլին ճիւմլէ մէմէքէթլէրինտէ ճէֆա վէ մուլապազարա թէս-լիմ էտէճէյիմ, քի անլէր՝ քէնտիլէրինի սիւրտիլլիմ հէր պիր մահալտէ հաղարէթ վէ մէսէլ, քիպալէթ վէ լանէթ իշին օլա-լար:» — Երեմիա 15: 11: 16: 13: 16: 24: 9: Թէս. 28: 87:

ՍԻՕՆՃԸԼԸՂԸՆ ԹԵՐԱԳԻԸ ԵՐՄԵՍԻ

Սիօնճըլըղ րէսմէն 1897տէ թէչքիլ օլունուպ սէնէ պէ սէնէ թէրաղըր էթմիլ տիր: Օ սէնէ Սվիլէրանն Պէյուլ շէրինտէ թէճէմիլ էտէն իլք մէճիսինտէ անճաղ 206 մուրախաալար պուլունտուլար, պիր ալլահ Ե՛հ հուտիլէր-պուլիլին իսէ տիւն-եանըն Ե՛հ հուտի պուլիլանն հէր պիր ճիւլէթինտէ Սիօնճըլըղըն շիւպէսի վար տըր վէ Ե՛հ հուտիլէր իսէ սալի հէր եէրտէ պու-

լունուր: Սալլի զըրաաթ միւլստէսաթը թէչքիլ էթմէք իշին պէօյիւք մէպալլար թահսիլ օլունմուլ տըր: Մէքթէպլէր թէ-չաաիլ օլունմուլ վէ Չէյթուն տաղը իւզէրինտէ Իպրանի Տար էլ Ֆինուլնըն թէմէլի գօնուլմուլ տըր: Սուհաճիլէր թան-զըմաթա գօլմաղ էլի թէրաղըր էթմէքտէ տիր: Ե՛հ հուտիլէր Պաղէստինտէ էէր ալլապ էվլէր պիլա էտիլլուր: Խարապէ արաղիլէր զէր օլունմաղտա, վէ թէտրիճէն միլլէթ գըլամ էթմէքտէ տիր:

ԻՔԻ ԳԱԹ ԻԹՄԱՍ ՕԼՈՒՄՈՒՇ ՏԸՐ

Սիօնճըլըղ թէչքիլ օլունտուլընտա իլք մէճիլա, պաշգա շէյլէր իլէ պէրապէր չու մաղսէտիլի տալի իլան էթտի, քի Սիօնճըլըղըն մաղսէտիլիլի իճրա էթմէք իշին լաղըմ օլան հիւքիմէթ սէլահէյէթլէրինի էլտէ էթսին:

Պալաաէ Գիւր օլունտուլը կիպի, 1878տէ Ալլահըն ինայէ-թի Ե՛հ հուտիլէրի տէօնմէյէ պաշաաը վէ Բապալըն փէյղամ-պէրլէրինին իսպար էթտիլի միւլաղիլի պիլնտէն գըրգ սէնէ սօնրա, եաիտ 1918տէ Ալլահըն ինայէթլինին Ե՛հ հուտիլէրէ տէօնտիլլինիլ իղհար էտէն խուսուսի վէ մալլիմ պիր պէյա-նաթ օլմալը տըր: Ե՛հ հուտի սէնէսի սօն պահարտա պաշար, պիլնտէն ալլէյ 1917նին Հոկտեմբերի 1918ին իպթիտաղ տէ-մէք տիր: 1917տէ միլթթէֆիլ օրտուլար Թիւրքլէրի սիւրիւպ Պաղէստինի պապլ էթտիլէր: 1917 Նոյեմբեր 2տէ եաիտ Ե՛հ հուտի սէնէսինճէ 1918ին իլքինճի ալընտա Պէօյիւք Պրիթանիա Սիօնճըլըղը րէսմէն թանըտըղ պէր վէճէ ի աթի կէօթէրիլ-միլ տիր:

«Յարիճիյէ Նէզարէթի, Նոյ. 2, 1917

«Սէվիլիւլի Լօրա Բօլալլա,

«Մէճիլա ի վիլլէրտա թաղտիմ վէ թաաղը օլունան աթիտէք Ե՛հ հուտի Սիօնճըլըղ աղալարընա տօղու թէվէճիւհ իլանաթըր, Հաղմէթու Էֆէնտիլլին հիւքիմէթի թարաֆընտան սիլէ պէյան էթմէքիլ պանա մու-ճիլ ի մահպուղիլէթ տիր:

«Հաղմէթու Էֆէնտիլլին հիւքիմէթի Պաղէստինտէ Ե՛հ հուտի գալմը իշին պիր միլլի վաթան թէչքիլինի թէվէճիւհ իլէ կէօթէրիլլ: Վէ պու մաղստին իճրաընըր թէսիլ իշին էն էյի ճէտիլլին իսթիմալ էտէճէք-լէր, Փաղաթ չու իոթիլա աղալտան անալըլմալ տըր քի, Պաղէստինտէ մու-գիմ Ե՛հ հուտի օլմալան սէքէնլին սիլաաի վէ մէզէպէ հուլըրընա, վէ

«Պէնչէմէնտէ (Benschemen) 230 dunam եւրէ 70,000 աղան տիքիմէլի տիր»

Հուլտատա (Hulda) 140 dunam եւրէ 425,000 աղան տիքիմէլի տիր»

«Պէրթօպիատա (Ber-Tobiah) (Գէսթիւնիէ, Kastinie) 380 dunam եւրէ 27,000 աղան տիքիմէլի տիր»

«Շէտէրա (Chederah) ճիւղարնտա 1,000 dunam եւրէ, չօղը իւքալիւր թըն օլմաղ շարթըլէ 50,000 աղան տիքիմէլի տիր»

Մարտ 1, 1920 թարիխի պիր խուսուսի պէյաննամէ տէյօր —

«Երուսաղէմին Սիօնը Գօմիսիօնընտան կէլէն րափօրա կէօրէ, պու սէն Սիօնըլարն փալէսթինտէ պիր միւնօն աղան տիքիմէլի փրօղարմարընը քիւլատ էթմէք իւղը, Երուսաղէմէն Եհնուտիլէրին աղան կիւնիւնիւ թուրթան իւլ պին մէքթէյ շայրիւլէրի աղիւղ շէրին էթրափընտա 500 տանէ աղան տիքիմէլի»

«1919 սէնչսինտէ, Թիւրքիւն իտարէսիլիլի, վէ մուհարէյէ սէպէպինտէն դալտարդճառնա խարապէ տիլէն փալէսթին օրմանլարընը իհնա էթմէք ճէհալիլէ 369,000 աղան տիքիլտի: փալէսթինին րմանլարընը իհնա էթմէք իւլի, մէմլէքթիլին զըրաթընը շէնէլթմէք վէ միսթաղպէլտէ էյրնիլէ իւլի էւնէն քէրէսթէ փէյտա էթմէքտէ մուհարմ օլտըրը իւլիւն, օ Սիօնըլարըն աղիւղ տիլարտա դալդըա կէլտիլէրի ինչաթ փլանլարընըն էն պէօյլիլիւ աստ օլունույօր»:

1920 Մարտ 26 թարիխի պաշգա պիր խուսուսի պէյաննամէ տէյօր —

«Պու ճէհա օն սէնչտէն պէրրու սալթ Եհնուտիլէրին էմէյիլիլէ տէվամ օլունուտ: Պու կիւն, վաղթըլլէ մահսուլըղ օլան պու թօլիւրաղ, դէյթունըլար վէ պատէմ աղանլարըն իւլ դափը տըր, 150,000 դէյթուն վէ 10,000 պատէմ աղան վար տըր: Կէլէն սէնչ 100,000 փառնա պատէմ սաթըլտը, քի պէսլէնիլէն սըղըր վէ սիւրիւնիւն տէրի վէ եունլարընտան հասըլ օլան կէլիմ իւլ պէրապէր, սալ մէպլաղա եիւզտէ օն պէլ քեար պրադալը»:

Սահիպ ի միւթալա իւլիւն էն ճալիլի շու տըր քի, Սիօնըլարըն պու ֆաալիլէթի Ալլահըն փէյդամպէրիլէրի թարաֆընտան 2,500 սէնչէլէր աղանէմ խապէր վէրիլմիլ իտի: «Եիւքսէք եէրլէրտէ ըրմադլար վէ վատիլէր օրթապընտա փունարլար աշանաղըմ. չէօլլիւ չէօլէ, վէ գուրաղ եէրի սու մէնպալարընա տէօնտէրէճէյիմ: Չէօլլիւ էրղ աղանլարը, Սէնթ վէ Մէրսին վէ եաղ աղանը տիքէճէյիմ. պէյապանտա չամ աղանը իւլէ չիւնար վէ չիմշիր աղանընը պիրլիքտէ դօյաճաղըմ. թա քի կէօրիւպ պիլիլէր վէ պիրլիքտէ տիղղաթէ էտիպ անլալար քի պունու Բապլըն էլի եափտը, վէ անը Գուստուս ը Իսրայէլ խալը էյլէտի» Եսայի 41. 18-21:

ԽԱՆԵԼԷՐ ՊԻՆԱ ԵՏԵՆԷՔԼԷՐ

1920 Փէրրուար 16տա Լօնտրատա թէճէմմիւ էտէն հաքէմ մէճլիսինտէ միւպահէսէ էանասէնտա, Տր. Բուսիին, օլա պիւտիլի դատար սիւրաթ իւլէ իշնիլէր իւլիւն խանէլէր պինա էթմէյէ պաղմաղ իւլիւն պէօյիւք պիր շիւքէթ թէլքիլ էթմէյի թէլքիլ էթտի: Շիմսի պիլէ Պաղէստինին պաղը զըրմարընտա տիլարա ալտէթ էթմէքտէ օլան Եհնուտի սէքէնչսինին պէրալէվամ աղընթըր իւլիւն սիւրաթ իւլէ խանէլէր պինա օլունույօր: Պունուն տալի, Բապլըն վատլարընա իման էթմէլէրի իւլիւն Եհնուտիլէրի ճէսարէթլէնտիլմէք մադսէտիլլէ գատիմտէն եաղըմըլ փէյդամպէրիլէրին իթմամը իւլիւն օլտուղընը պուլլույօրուղ: Շիմսի եափըլան էվէր քեարճըլարըն մէնֆաաթը իւլիւն տէյիլ տիր, նէ տէ անտէ սաքին օլանլարը թաղիլիլ էտէն սահիպլէր վար տըր. իլլա Բապլըն փէյդամպէրիլին իսպար էթտիլի միսիլլու, անըն սահիպլէրի քէնտի խանէլէրի տէյու անտէ սաքին օլանաղլար: «Սանչէլէր պինա էտիպ մաքին օլանաղլար, վէ պաղլար տիքիլ անլէրին մէյվէսինի էէյէճէլէր: Պաշգա քիմսէլէրին իդամէթի իւլիւն պինա էթմէյէճէլէր. զիրա դամմըմըն կիւնլէրի աղան կիւնլէրի դատար օլանաղ, վէ միւնթէլաալլարըմ քէնտի էլլէրիլին իւլիլէրին էսքիտինճէյէ գատար գուլլանաճաղլար: Անլէր ապէս եէրէ Եօրուլմալաճաղլար, վէ պէլա իւլիւն չօճուղ տօղուրմալաճաղլար» Եսայի 65. 21-24:

Պէօյլէճէ, Ալլահըն ինայէթիլին Եհնուտիլէրէ րիւճու էթտիլինի վէ միւլաղիլին իթմամ օլունտուղընը վէ վատ մուճէպինճէ ինճիր աղանընըն եափրաղ սիւրմէքտէ օլտուղընը, չէհատէթ դալիլէն թաստըղ էտիյօր — վէ պունլարըն ճիւլէսինին, տիւնեանըն տիլըրընտա վուգու պուլաճաղընը Յիսուս սէօյլէտի:

ՆՈՅԸՆ ԿԻՒՆԻՒՆԻՒՆ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

Յիսուս, դարարըմըլ սալթ պիր վաղըա իւղէրինէ թէլքիլ էթմէյէ պրաղմատը. անճաղ տիւնեանըն խիթամա կէլէճէյի միւտտէթ դարթընտա վուգու պուլաճաղ օլան պիրտէն զիլատէ չէյլէր զիւր էթտի: Նոյն կիւնլէրինտէ օլտուղը կիպի

տիւնեանըն ախըրընտա տախի էօյլէ օլաճաղընը սէօյլէտի:
«Վէ Նոյըն կիւնէրի օլտուղը կիւլի Իպն իւլ Ինսանըն զուհուրը
տախի սէօյլէ օլաճաղ տըր: Զիրա թուֆանտան էվիէլ օլան
կիւնէրինտէ, Թա Նոյըն սէֆինէյէ կիրտիյի կիւնէտէք Եէյիպ
Էչալքէրի վէ էվիէնիպ էվիէնտիրտիքէրի, վէ թուֆան կէլիպ
ճիւմէսինի կէօթիւրիւնճէյէ տէյին պիւմէտիքէրի, միսիլլու
Իպն իւլ Ինսանըն զուհուրու տախի սէօյլէ օլաճաղ տըր:»
Մատթ- 24. 37-40:

Պիրինճի տիւնեա թուֆան իլէ խիթամ պուլտու: Թուֆան-
տան եիւզ եիրմի սէնէ էվիէլ Ալլահ, հազըրըզ կէօրիւպ քէն-
տի քէնտինի դուրթարմասընը, վէ եազլաշմադտա օլան նիհա-
յէթ հազըրտա վազ էթմէսինի Նոյա թէնպիհ էթտի: Նո-
յըն կիւնէրինտէ էհալի ալէսսէվիյէ վէ միւթապ իւզրէ հարէ-
քէթէրինտէ տէվամ էտիպ, ազիմ պիր թուֆան իլէ էսքի
թանդրմաթըն զաիլ օլաճաղընա տաիւր քեամիլէն դայաւըզ վէ
ռնուլթան պուլտուտուլար: Պիսանիհի, պու կիւն ալէսսէվիյէ
քէնտի եօլունա տէվամ էտէն ճէմիլ պէշէր, պիւս պիւթիւն ու-
նուլթան վէ իշինտէ պուլտուտուլըմըզ ազիմ պիր թէպտիլաթ
դէմանընտա իտիլիմիզտէն քեամիլէն պի խապէր տիրէր:

Օլ կիւնէրտէ Նոյ, տիւնեանըն նիհայէթի կէլմէքտէ խի-
յինի էհալիյէ վազ էթտիյի դէման չօզլար անը մասխարայա
ալըպ, իսթիհազ էթմէքէլ, օլ վազթտա վուզու պուլաճաղ վա-
զըլար հազըրտա ճահիլ օլտուլարընը իսպաթ էթտիլէր:

Շիմտի չույու պուլան վազըլարտա, անա միւթապըզ
օլան միւլապիյէ տիգզաթ էթ: Միւթթէհիտիլէրին օրտուսըլէ
Պադէստինին ալընմասընտան ազ վազթ սօնրա ինճիլին էյի վա-
իլլէրինտէն պազըլար Լօնտրատա պիր արայա կէլիպ պէր
վէճ Ի աթի պիր իլաննամէ նէշը էթտիլէր քի Լօնտրանըն պիր
դադէթա խապէրինտէն անլաշըլլօր:—

«Աթիտէքի իլաննամէ կէշէնէրտէ Ինկիլթէրանըն պիր Թազըմ էն մա-
լիւմ վաիլլէրի Թարաֆընտան նէշը օլունու:—

«Պիրինճի—Շիմտիքի իլթիրապ Թաիֆէլէրին վազթլարընըն նիհայէթինի
կէօթէրի:

«Քիւնճի—Հէր հանկը պիր տազիդէտէ Բապըն զուհուրը մէմուլ օլունա
պիլիւր, քի օ դէման, դըլամընըն ազլամընտա չայիտալէրինէ էթտիլի կիւլի
աշըլտան դահիր օլաճաղ:

«Իւշինճի—Թէքմիլ օլան քիլիսէ «էպէտէն Բապը իլէ պուլունմաղ»
իւզրէ ալընմաղ:

«Տէօրաիւնճի—Իսլայիլ զալմը իմանալ օլարազ քէնտի տիլարընա
տէօնէճէք, վէ Բրիտտուրն կէօրիւնմէսիլէ թէվալէ էպէճէլէր:

«Պէշինճի—Իսլահաթ իշին օլան պիլ ճիւմէլ ինսան թէտպիլէրի
Բապըլմըլըն իքինճի կէլիլէնէ մուլաֆըղ օլալը, դիրա ճիւմէլ միլէթլէր
անըն խապէսինէ թապի օլաճաղըն:»

«Ալթընճը—Բրիտտուրն հիւքմիւ թահթընտա Բոճ իւլ Դուտա ճիւմէլ
պէշէր իւզրէրինէ տէօթիլէճէք:

«Շէնիլինճի—Պու իլանաթտա ճարի օլան հաղիկաթլար վէք մուհիմմ վէ
ամէլի օլալ, պու սաաթտա Թաղէիդ էտիճի մէնէլէլէրէ տօղրու Բրիտթի-
յանլարըն սիյրէթ վէ թալը ու հարէքէթլէրինի թային էտէր:

«Պու մէհուր սէօլլէրի իմա էտէնէր չուլար տըր:— A. C. Dixon վէ
F. B. Meyer, Միլտահան, George Campbell Morgan վէ Alfred Byrd, Ժո-
ղովական. William Fuller Gouch, Երեցական. H. Webb Peplow վէ J. Stuart
Holden, Եպիսկոպոսական. Dinsdale T. Young Մեթոտական:

«Պուլար մալիւմ իսմէր օլալ, տիւնեանըն էն պէօլիւք վաիլլէրինտէն
սալըրըլար: Պարզըլ Փըրզալարտան օլան պու մէհուր տտէլէրին պու կի-
պի պիր իլանաթ նէշը էթմէլի վաղէֆէ հիսս էթմէլէրի, տալընտա դա-
յէթլէ մանտար վէ մուհիմմ պիր շէյ տիր:»

Փաղաթ թէլէսիֆ օլունուր, քի պալէտէ դիքը օլունան
վաիլլէր տիւնեաւաթի բուհպանլարըն էքսէրիլէթինին հիսսի-
յաթընը կէօթէլմէլ: Տիւշինէն հէր պիր քիմսէյէ մալիւմ տիր
քի տիւնեաւաթ իքի ճինս վաիլլէր վար տըր: Եյի վէ Փէնա,
միւլթաղիւմ վէ դալլի միւլթաղիւմ, սատըզ վէ խաին: Պու այ-
նի դալտէ սալքի հէր տաիրէյէ մախսուս պիր շէյ տիր: Փաղաթ
տիւնեանըն պիլ ճիւմէլ հիւրաֆը արասընտա, ինճիլ վաիլի մէվ-
դիինի թուֆան պիր աաթմ իլահի նօզթա ի նազարտան էն շէ-
րէֆլի աաթ օլունուր, դիրա անըն իշի Ալլահըն Բէլամընա միւ-
թէալըզ շէյլէր իլէ տիր: Իմտի քէնտի վաղէֆէսինի սատըզանէ
Իճրա էտէն, Ալլահըն նօզթա ի նազարընտան քէնտի քէնտինի
շէրէֆլի պիր մէվգիլէլ զօյմուլ օլուր: Օլ պիր Թարաֆտան, Ին-
ճիլ վաիլի իսմինի իւզէրինէ ալըպ տա, տիւնեանըն ըրիսսընա
մահալ վէրէն վէ Գիթապը Եէրիֆին սատէ թալիմէլինի պիր
շէյ սալմալըպ, էհալիլի եանըլըլըզ զաղուլալան պիր ա-
տէմ, պէլարէթլէ լէքէ, վէ պէշէրիլէթին մէնֆաաթընտ տախի
Փէլալէթ տիր: Պու նօզթա իւզէրինէ հիւ պիր միւլթաղիւմ վա-
իլ պահաթ կիրիլմէլ: Պու նօզթա օլմաալըլըն իտալիա էթ-
մէլէ չալրան պիրիսի, տնիտէ, քէնտի քէնտինի Փէնա սըն-
ֆըն սըրասընտ զօյմուլ օլուր: Իմտի հէր քէն միլան իլէ քէնտի
քէնտինի էօլլիպ հանկը սընթա ախ օլալըլըն կէօրսիւն:

Եանլը սընֆտա իտիյինի կէօրէն ըրյասըդ պիր քիմսէ տէր հալ տողրու սընֆա կէլէճէք տիր:

Պիր ճէսուր զաղէթաճը պալատէքի իւնաթըն պիր նու-
մուհէսինի, Ամէրիդանն պէօլիւք շէհրէլէրինտէն պիրլինին քն
պէլլի ըուհպանլարընա թաղտիմ էթաի. վէ անլէրին հարէ-
քէթի, էքսէրիյէթին պու մատտէլի նէ Էօլտա կէօլէթաիլէ-
րինէ պիր միսալ տըր: Անտէ պէյան օլունան էֆընարը պիրա
խթիսնա, իսթիհա էթտիլէր, վէ չօղլարը տէտի: «Տիւնեա-
նըն ախըրը հաղընտա սէօլլէմէք տիվանէլիլք տիր: Օ շէ
50,000 սէնէյէ դատար վուզու պուլմայաճաղ տիր: Պու մու-
հարէպէ տաիի պաշա մուհաբէպէլէր կիպի օլուպ, դէմինտէ
պուլունան մուղայաղալարըն տա հիշ պիր մանասը Էօղ տըր»

Գըրգ սէնէտէն պէրրու վէ տահա զիյատէ, վաղֆ օլմու
սատըգ պիր Բրիսթիյան օլան փէսթըր Բուսէլ, նութգ իլէ
զաղէթալար վէ քէնտի քիթապլարը իլէ էհալիյէ իլան էթտի
քի, 1914տէ թաիֆէլէրին վաղթլարը խիթամա կէլէճէք, վէ օ
վաղթտա տիւնեա խիթամա կէմէյէ պաշալըդ աղ վաղթ սօն-
րա Մէսիհին մէլէքիլէթիւ կէլէճէք: Շուրատա վէ պուրատա
պիր դաշ վաիլլէր, անըն իլէ պիրլէշիպ վաղ էթտիլէր, ֆաղաթ
էքսէրիյէթ անը իսթիհա էտիպ, պու խապէրի սատըգանէ ի-
լան էթտիլէր իշիւն, անա դարըն հէր նէվ ֆէնա սէօլլէր սէօլ-
լէտիլէր: Բապլըն իլհամլէ սէօլլէյէն շահիտի տաիի անըն
սէօլլէրինէ մութալըգ սէօլլէյիպ, պու վաղթտա միւսթէհզի
լէր կէլիպ Ալահ թարաֆընտան վէրիլէն շէհատէթէ դարը
կէլէճէքլէրին խապէր վէրտի: «Էվիլէլ էմրտէ մալիւմիւնիւ
օլսուն քի՝ սօն կիւնլէրտէ շէհվէթլէրինէ կէօրէ Էիւրիւլէն
միւսթէհզիլէր կէլիպ, անըն դուհուրընըն վատը նէրէտէ տիր
զիրա էճատտըն ուլունուղլարը վաղթտան պէրրու հէր շէ
խիլլաթըն իպթիտաընտան պէրրու օլտըղը կիպի դալըյօր,
տէլէճէքլէր տիր: Զիրա անլէր պուլունտան դատտէն պի խապէր
տուրույօրլար քի, ... Ալահըն քէլամըլլէ սէմալաթ (շիմտի
հիւքմ էտէն գուվլէթլէր) վէ դէմին (թանղըմաթ ը պէշէր)
մահֆուգ օլուպ՝ հիւքմ վէ ֆատըղ ատէմլէրին հէլաքը կիւնիւ-
նէտէք աթէշ (խարապ էտիհի մուղայաղա) իշիւն սաղլանըլ-
մը տըրլար:» — Բ. Պետ. 3. 318:

Պալատէքի փէյղամպէրլիյին աշըղտան իթմամ օլունմասը
հէր հանըր մաղու վէ տիւշիւնկիւլիւ պիր ֆիքըր իզնա էթմէյէ
քեաֆի օլմալը տըր քի շիմտի պիղ էսքի թանղըմաթտան Էէ-

նիսինէ կէլէճէքտէ իղ: Պու ալին մատտէ հաղընտա իլալէթէն,
Բապլըն աղիմ տէտի, «Էիւնէշ դարարըպ՝ ալ քէնտի զիյատընը
վէրմէյէճէք, վէ Էլտըղլար կէօրտէն տիւշիւպ՝ կէօլլէրին
գուվլէթլէրի սարսըլմաղ տըր:» (Մատթէոս 24.29) Պաշա
այէթլէրտէն անլատըղմըղա կէօրէ, Յիսուսըն պու լու-
ղէղլէրի վէ ըէմֆի սէօլլէրի շու տէմէք տիր: Կիւնէշ
մատուպ Յիսուս Բրիստոսըն ինճիլինի կէօսթէրիլ, Էանի աղիմ
Ֆիտիյէ պէհասընըն իլմինի Այ Մովսէսին շէրիաթ ահտընըն
թէրթիպիլինի կէօսթէրիլ, քի, ինճիլ տարը վէ Պին Երլըգ էյամ
դարֆընտան իճրա օլունաճաղ իլահի փիլանլարը կէօլլէ իլէ պէ-
յան էտէր: Վէ Էրլտըղլար Էիւքսէք մէրթէպէտէ օլանլարը,
Էանի Բէլամ Ուլլահըն մուալլիմլէրինի կէօսթէրիլ:

Կէլմիլ պէշ օն սէնէ դարֆընտա ըուհպանլարըն մատուպ
Յիսուս Բրիստոսըն սատէ ինճիլինտէն իրթիտա էթմէլէրիյ-
լէ, Բապլըն փէյղամպէրլիյինին իթմամ օլընտըղըն հէր քէս
կէօրտիւ: 1917ին Նոյեմբերինտէ, Նիւ Եորքըն Գարնէկի Հօ-
լընտա, Փապիյէթ իշիւն ումումի պիր էսաս իւզէրինէ պահա
էթմէք իշիւն, Նէհուտի, Փրօթէսթանթ վէ Գաթիլիք վաիլլէ-
րի թէճէմիւ էթալլէր: Պիւթիւն թէճէմիւտէ աղիմ իշլաս-
քեար օլան Յիսուսըն իմի պիլէ զիքը օլունմատը: Սիյասի վէ
փօլիթիքի մատտէլէրէ միւթէալլը սիւալլարտա իթթիհատ
էթմէյէ գաթի պիր մէլլ կէօսթէրիլտի, ֆաղաթ ըհտուլլէր վէ
փէյղամպէրլէր թարաֆընտան էօյրէտիլէն հաղիդաթ թալիմ-
լէրի դարտընը վէ իզմաղ օլունտը: Իճթիմատէքի խաթիպլէր-
տէն պիրիտի շէօլլէ տէտի: «Ալա պիլէճէլիմիլ իւշ տաղմլար
վար տըր: (1) Վաղը ը դանուն մէճիլի, վէ Էաիսու նալալէր
թարաֆընտան թալիլ օլունմուշ պիր պէյն էլ միլլէ մէղհէպ
գոմօսիօնը վատըլմալլէ, մէքթէպլէրտէ խաթիմալ օլունմաղ
իւզրէ Բիթապ ը Շէրիֆտէն սէշլիմիլ զըթալարտան իպարէթ
պիր քիթապ հաղըրլանմալը: (2) Մէքթէպլէր վէ էնվաի ֆըր-
դալար արատընտա Էէքտիլէրինի իմանտան տէօնալմէմէք
շարթըլլէ ալաղա էթմէք իշիւն պիր թէտալի Էալըրմալը տըր
քի, հէր չօճուգ քէնտի ճիւմհուրի վէ տինի թալիմինի ալապիլ-
սին: (3) Մէքթէպլէրտէն տիւշարտա մուհիմ իշլէր վէ Բի-
թապ ը Շէրիֆ մէշգի իշիւն նալալէրին էմիլիյէթի էլտէ էտիլ-
մէլլ:»

Պու փիլան կէրմիյէթ իլէ տէրէօհտէ էտիլտի: Վէ դաղէ-
թալարա նաղարէն օլ մէճիլիսին պաշա պիր խաթիպի օլան Տը.

Ֆինլի տախի տէտի: «Հէր չօճուղըն թէնտի ախլազի վէ տինի վէրասէթինէ տաիր հիջ տէյիլ հազընէն պիր մալիւմաթը օլմա-սը իշին Փրօթէսթանթ, Գաթուլիկ, Եհնուտի վէ թախֆէլէրին միւթթէֆիզէն իշէմէլէրինն վազթը կէլմիշ տիր»:

Բէզա պաշա պիր իսպաթ տա շու տըր թի, Տիւնեանըն Պէյն էլ Բիլիսէ Հարէքէթի (Interchurch World Movement) տախի ամէյաթ միւթթէհիա օլուպ, հազիզաթ թալիմէրինի քեամիլէն իզմաղ էթտի: 1920 Յունիստա թէնտիլէրին պիր պէյաննամէսինտէ չէօյլէ տէտիլէր — «Ինանըրըզ թի, միւթթէհիա Փրօթէսթանթը իշին պէօյլէ պիր ամէլի իթթիհատա կէլմէք վազթը կէթիշմիշ տիր, վէ քալիմ վէ սիյասէթ մաուտէլէրի իւղէրինէ վիճառնէն թուրուան ֆարզը նոթաի նաղարարտան մէյասնա կէլէն մէսէլէրին հալլընա ճէհա էթմէքսիլէն, թիլիսէլէր, ումուս պիր ֆաալիյէթ փրօզրամը իշին հազըր տըրլար»:

Յիսուսըն աղիմ գուրպանըլէ թէլմին էտիլմիշ, Բրիսթի-յանըլըն Էասսի հազիզաթլարըն, հանի պիր Բիլիսէ սէլիլտիլ-լինի վէ Բրիսթոնըն սալթանաթը դարֆընտա անրն վասըթա-սըլլէ տիւնեանըն իսլա հաթիլէլէրին, իզմաղ էտիլլար — վէ աչըրտան էֆէնաթիլըն թէլամլարը իթմամ օլունույոր:

Բուհանի մուալլիմէրի ընամ էտէն եղարզլարըն ախլմէսի շու տէմէք տիր թի, Բէլամ Ուլլահը թալիմ էտէն ատէմլէր, տիւնեալի սիյասէթին տաթի մէրթէպէսինէ կնմիշ տիրլէր: Տիւնեանըն Պէյն էլ Բիլիսէ Հարէքէթինին սիյէթ վէ մազ-սէտինին Իլահի փլան իլէ հէմ ահէնէ օլմաուրընը վէ Յիսուս իլէ Բէսուլլէրին սատէ մաղսէտինի իզմաղ էթտիլլինի կէօս-թէրմէք իշին, կէլէնիլտէ անըն էն իլէրիտէ պուլունան աղա-լարընտան պազըսընն սէօյլէտիլի սէօյլէրի պուրստա զիզը էտիլլարը: Օլհարէքէթին իթթիլթը քուճումի քեամիլի օլան Տր. Ճ. Բէմիպէլ Հուսպթ, դաղէթալարըն հաղտըրնա կէօրէ, տէտի. Միւթթէհիա Բիլիսէլէրին կէնի փրօզրամըն իճրայա գօյմաղ իշին կէլէնէք պէշ սէնէ դարֆընտա 100.000 կէնի իշ-ճիլէր լազըմ օլաճաղ: Վէ պու փրօզրամըն մաուրաթը իշին սալթ 1920տէ 250.000.000տան 300.000.000ա գաուսը պիր մէլլաղ իսթէր վէ Ապրիլին 25ինտէն Մայիսին 2սինէ գաուսը պու մէլլաղը փէյտա էտէնէլիմիլ մուգարէրէր տիր: Փարա-նըն իւշտէ պիրի թալիմ ու թէրպիլէյէ, պիր զըսմը Ամէրիկա թէպաալըը իշինէ, վէ օլ պիր զըսմը տախի Բրիսթիյան օլ-

մայան տիլարլարտաթի Պին Միլիօն շախալաա կէթիշմէլի տիր: Երիմի սէնէ դարֆընտա տիւնեա Բրիսթիյանըլըն գուլ-վէթիլլէ իտարէ օլունաճաղ»:

Պու տիւնեանըն Պէյն էլ Բիլիսէ Հարէքէթինէ վէրիլէն իսմ փէք ուլլուն տըր, հանի թիլիսէլէրին տիւնեա թահրիք է-տիլլար հախօտ թիլիսէլէր տիւնեանըն եօլունտա հարէքէթ էտի-լոր տէմէք տիր: Իշպու հարէքէթ դաթէն սէրվէթ սահիպլէրի-նին վէ սիյասի գուլվէթիլէրին մէնֆաաթը իշին թէլէթիլ օլըն-մըլ տըր: Պունու իսպաթ էթմէք իւղրէ Պէյն էլ Բիլիսէ Պէյան-նամէսինտէն իզթիպաս էտիլլարը —

«Մուգաուտէմա Ամէրիկանըն Միւստաի ի Ումուսի օլան George W. Wickersham պիր մուհալէրէ էնաաընտա պէյան էթմիշ տիր, թի Բրիս-թիյանըլէ իլէ շիմտիլի թիճարէթ ուսուլլարը պէյնինտէ միւթալըզ օլմա-յան հիշ պիր չէյ հօք: Եպիսկոպոսական թիլիսէսինն պէլի մէմուրլարը-տան պիրի իլան էտիլլար թի, թիլիսէլէրին շիմտի հիշ չէյան զիյատէ միւհ-թաճ պուլունուլլարը չէյ, թէնտի ուսուլ ը իտարէլէրինէ թիճարէթ ու-սուլլարըն իտալ էթմէլիք տիր»:

«Միլիոնէրլէր սայէսինտէ տիր թի Ձին, մաթպաա իշինտէ վէ փաճուզ վէ մէյլէ զըրաթընտա ուսթա օլուու:

«Միլիոնէրլէրին իլմի մուալլէնէթիլլէ տիր թի Սիմ տէպպաղըրտա մահիլ օլուու:

Միլիոնէրլէրին տէլալէթիլլէ Պրազիլ վէ Հինտիսան թէնտի թօլբաղ-լարըն հաղաթընը արթըրտըլար:

«Բրիսթիյանըլ վէ թէրազը տէնիլլէրինին վասըթալըլէ Ամէրիկա-նըն մէյլէ աղաճլարըն ալիհաճ օլմալլէ ճարոն տահա ղէնկին օլուու:

«Մուգաուտէմա իշիլ օլան ճէնուպի Ամէրիկա երլիլէրի, միլիոնէր-լէրին թիւալըլէ, չէթը հաղաթը վէ գաղաօ զըրաթըլլէ շիմտի թէյա-յիւշէրինն չըղարըլլար»:

Թօրօնթօնըն Globe դաղէթալընտա Պատ. David Carnegie տէյոր —

«Աթլանթիլին պու հաղաթընտա պուլունան թիլիսէ տախի թէնտի մէն-ֆաաթը իշին ղէնկիլլէր վէ հիւքմալլար թարաթընը թուճուշ տըր: Բէնտինէ վէրիլէն ֆարգաա իթաաթըլ վէ ապաաթաթըլ պուլունուշ ի-սէ տէ, Բրիսթիյանըլ պէյան էտէն պիրիճիք վասըթա թէնտիսի տիր: Վէ տէնտի ահվալը իսլահ էթմէք իշին բուհանի պէլարէթ անըն էլինտէ տիր»:

«Բիլիսէ թէնտի գուլվէթիլլին սըրընը նասըլ թէլի էտիլ իսթիմալ էտէպիլլէր: Բէլիք էտիլ պուլմալը թի շիլթի վէ սէնաաթ ալըրմաղ սու-րէթաէ եէթիլլէրինէ մէրպուլ չէյլէ օլուա, հիշ իթիլինն տախի էասսի մէպտէլլէրին իլան էտէն թէնտիսի տիր»:

Բէլամ Ուլլահըն Վախիշէրի իղ տէյու իղրար էսէն պու ա-
տէմէր նիշիւն անը շէրէֆիզ գըլըպ սէրվէթ վէ սիյասէթ ին
էլ էլէ վէրէյորլար: Ասլ սէպէպի շու տըր քի, Ալլահա վէ անըն
քէլամը օլան Բիթապ Ե Շէրէֆէ օլան իմանլարընը դայպ էթմիշ
տիրէր: Ալլահըն հիւան ի րիզասընտան իսէ ինանի մէնպա-
լարտան կէլէն նուֆուզ վէ գուվվէթէ սայ էտիյորլար: Պունա
խապթ օլմազ իւզրէ Շիքակօնըն Herald վէ Examiner դադէ-
թասընտան իղթիպաս էտիյորլու:

«Ամէրիգա իմ իւսէ մէքթէպլէրինն Բրիտտոնը թալիմէրինսէն
սափազլարը վէ Բիթապ Ե Մուգատտէսին վախիշէր թարաֆընտան արթը
իման միյարը տէյու աստ օլունմաղըր տիւնքի կիւն Մէթաուսթ վախիշ-
քինէ սէօյլէնիւտի:

«Մէթաուսթ Եպիսկոպոսական Բրիտէսինին Նիւ Ճըրդիտէ թէճէմմիւ է-
տէն սէնէվի դօնֆէրանսընը պիւր աղասը օլան Dr. Henry Paul Sloan, Գլարը
վէ Ուաշինկթըն սօգազլարընըն քէօշէսինտէ պուլունան Պրիմմի Բիլիսէտէ
վախիշէր խըղմէթինտէ, հէր վախիշ իշին քիլիտանըն նէ կէօնա թալիմ արգու
էթալիլինի սէօյլէտի: Կէլէնէ Ե Մայնսաէ Des Moinesա թէճէմմիւ էտէնէ
օլան Գոնֆէրանտա, պու ճիշէթլէ իսլահաթ թալիշ էտէն էրիմի պէշ սէնէ-
վի դօնֆէրանսլար թարաֆընտան պիւր արգուհալ կէօնտէրիլէնէլինի խա-
պէր վէրտի:

«Նաթիլ տէտի քի՝ պիւր չօղ Մէթաուսթ վախիշէր Բրիտիյանլըրըն
էասաի թէնալիլարընտան պաղըսընա ինանմալը, Ինճիլի իմանըն թէ-
մէլինի խարապ էտէն թէնդիտ ի ալի (Higher Criticism) թալիմ էտիյորլար:»

Բաւթ կէլէն հալ Ե հաղըր հաղընտա տօղրուլու քէնտի վա-
իղ պիւրատէրիլէրինտէն պաղըսընա կէօնթէրէնէէր դատար ճէ-
սարէթէ մալիք օլան պիւր Ինճիլ վախիշ պուլունուլոր: New
York American դադէթասընըն խապէրինէ կէօրէ Պաստ. William
Allen տէյոր: —

«Պիւր չօղ քիլիսէլէրէ աղ ճէմաաթ կիթմէտի հաղընտա օլան շէփալա-
րա մէյտան վէրէն պիւր սէպէպ շու տըր քի, Բապլ արամըլտա տէյիլ տիր:
Չօղ տէֆայար, կէօյա ալթուն վէ կիւմիւշ, ոալթ Բապլըն հուզուրընտան
հաղը օլան բուհանի դուվվէթ վէ ինայէթ էրիլին թութար իմիշ կիլի,
փէյա լտէպիլտիլիմիղ պէօյիւք մէպլաղլար իլէ էօյիւտիլիլիմիղ սըրա-
տա, Բրիտտոն տիւլարտա դալըպ իշէրի կիրմէլէ չալըջըր: Օ արամըլ-
տա օլուր իսէ, «անըն խանէտ օլուրը հէր թարաֆա չայ օլմազ» վէ տիւն-
եա թէրար Զիսուըն պուլունուրըն էրէ աղըշմաղ:

«Ա՛հ նէրէտէ չօլ էօքի կիւնլէր քի օ զէման Բապլ քէնտի ճէմաաթը ա-
րամընտա օլուպ, քիլիսէլին կիւմի Փաալիլէթինէ տէլալէթ վէ հիւքիւմէթ
էտէր իալի:»

Արատա պիւր պաղը դադէթալարըն ճէսուրանէ հաղիպթը
սէօյլէտիլէրինի կէօրմէք մուճիպ ի խօշնուտի տիր: Սինսի-
նաթիլին Christian Leader դադէթասընըն մուհարրիլի, Տիւն-
եանըն Պէյն էլ Բիլիսէ Հարէքէթի հաղընտա եաղաղը պիւր
պէնտաէ տէյոր: —

«Քրիստոսըն քալիսիստէն ալըլըպ սալթ հիսսիլաթ վէ շէրէթ արա-
սընտա զահիրի պիւր իթթիհատ էլտէ էթմէք իշին էտիլէն հիւ պիւր ճէհա,
Բապլըմը վէ Նէլադէրմըլըն բուհանիլէթինի թանըյան վէ իղրար է-
տէն պիւր քիմսէ թարաֆընտան դապուլ օլունմաղա չալը տէյիլ տիր: Բրի-
տոսըն քալիսիլի րէտա էթմէքէ նէ անըն իշին հէրաքէթլէ տուա էթաիլի
պիւրիք, նէ անըն րաղի օլունաղը պիւր ինթիլամ, վէ նէ տէ անըն էօմիւնիւն
բուհը կլտէ էտիլէպիլէր: Կվիլէա Բրիտտոնըն թալիմի օլմաղըզմա, Բը-
րիտտոնըն բուհը վէ հայաթը, չախարտա վէ եա չախարտա պիւրիլիստէ
զահիր օլմազ: Պիսէն ալէյ՝ Բրիտտոնըն Ինճիլինէ իթաաթ էթմէլի թաղ-
տիմ էթմէքսիլին, բուհ վէ թէրթիլ պիւրիլի հուսուլէ կէթիւմէք իշին
էտիլէն հէր լաղըրտը, պիւր հիլէ, խուրտէ վէ դաֆիլ օլանլարը ալտաթմաղ
իշին Շէյթանըն պիւր օլունու տըր: Օ պիւր արալա կէլմիշ մասաբալըր էթ-
թիհատը օլուպ՝ պալըճա մաղսէտի տալի Բրիտտոնըն քիլիսէսինի դաղը-
տըրըպ, անըն վաղը՝ Ինճիլինին դուվվէթինի զըրմաղ տըր, վէ եախա,
ճիւմէ Փըրըլարըն նաղարընտա անը էօյլէ մէնֆուր գըլմաղ տըր քի, պու
հարէքէթի պիւրէլէմիտիլ իշին ճիւմէլի տնտէն նէֆրէթ էթալին:

WALL SRTEETH ԿԻՐԱԿԻԼԻՔ ԷՍՎԱՊԼԱՐԸ

Տիւնեանըն Պէյն էլ Բիլիսէ Հարէքէթիլիլէ ալադատար օ-
լուպ իսմէրի դադէթալարտա գիւր օլունան պէլիլ առմէլը-
տէն պաղըսընը վէ պու էֆէնաիլէրին րէսմէն ալադատար պու-
լունուրըլարը պաղը Էսնաֆ վէ անլէրին մէպլաղլարընը զիւր
էթմէք ճալիլ օլմազ տըր: Հէր պիւրինին իսմի ալթընտա ա-
լադատար պուլունուրըն Էսնաֆըն իսմինի վէ անըն դարըսըն-
տա տալի մալ վէ աղէլէրինին միղտաընըր գիւր էտիյորլու: —

ALFRED E. MARKING

Բէիս, Նիւ Եօրքըն Թիճարէթ Օտաընա.....
Horace S. Ely & Co.....
Բէիս, Մէնաֆի ի Մայիլի Իսթիլարէ Մէճիլի Բուարէսինէ....
Bond & Mortgage Guarantee Co.....
Բէիս, Նիւ Եօրք Վիլայէթինին Թիճարէթ Օտաընա.....

Columbia Trust Co.....	\$121,100,000
Commercial Union Assurance Co.....	1,607,578
Fifth Avenue Bank of New York.....	21,306,000
Fulton Trust Co. of New York.....	8,780,000
Hanover Fire Insurance Co.....	5,840,184
Mutual Life Insurance Co. of New York.....	673,714,294
Sailor's Snug Harbor.....	
New York Life Insurance & Trust Co.....	33,958,000

GEORGE W. WICKERSHAM

Law Firm of Cadwalader, Wickersham & Taft.....	
American Hawaiian Steamship Co.....	\$5,000,000

ALEXANDER R. NICOL

Agwi Oil Co.....	
Agwi Pipe Lines Co.....	
Agwi Refining Co.....	
Atlantic Gulf & West Indies Steamship Lines.....	\$39,754,800
Atlantic Gulf Oil Corporation.....	20,000,000
Carolina Terminal Co.....	100,000
Clyde Steamship Co.....	7,000,000
Clyde Steamship Terminal Co.....	100,000
International Shipping Corporation.....	100,000
Mallory Steamship Co.....	7,000,000
Mexican Navigation Co.....	5,000,000
New York & Cuba Mail Steamship Co.....	10,000,000
New York & Porto Rico Steamship Co. of New York.....	50,000
New York & Porto Rico Steamship Co. of Maine.....	5,000,000
San Antonio Co.....	50,000
San Antonio Docking Co.....	1,000
Santiago Terminal Co.....	
Scandinavian Trust Co.....	34,264,000
Seventy-Sixth Street Co.....	
Southern Steamship Co.....	90,000
Summit Estates Co.....	

CLEVELAND H. DODGE

United States & Porto Rico Navigation Co.....	2,000
Wilmington Terminal Co.....	100,000

Phelps Dodge Corporation.....	\$45,000,000
Alamogordo & Sacramento Mountain Ry.....	3,900,000
Alamogordo Lumber Co.....	740,000
American Brass Co.....	15,000,000
Atlantic Mutual Insurance Co.....	16,823,491
Burro Mountain Ry. Co.....	400,000
Commercial Mining Co.....	
Dawson Fuel Sales Co.....	
Dawson Railway & Coal Co.....	3,100,000
El Paso & Northeastern Co.....	16,792,000
El Paso & Northeastern Railroad Co.....	5,400,000
El Paso & Rock Island Ry.....	5,000,000
El Paso & Southeastern Co.....	25,000,000
El Paso & Southwestern Railroad Co.....	19,055,000
Golden Hill Corporation.....	
Morenci Southern Railway Co.....	1,250,000
Nacozari Railroad Co.....	1,000,000
National City Bank of New York.....	887,193,000
National City Co.....	
New York Life Insurance & Trust Co.....	33,958,000
North Star Mines Co.....	2,500,000
Old Dominion Co. of Maine.....	7,426,775
Russell Sage Foundation.....	

FLEMING H. REVELL

Fleming H. Revell Co.....	
Board of Home Mission of the Presbyterian Church.....	
of the U.S.A.....	
Missionary Review Publishing Co.....	
New York Young Men's Christian Association.....	
New York Life Insurance Co.....	\$995,037,285
Northfield Schools.....	
Wheaton College, Norton, Mass.....	

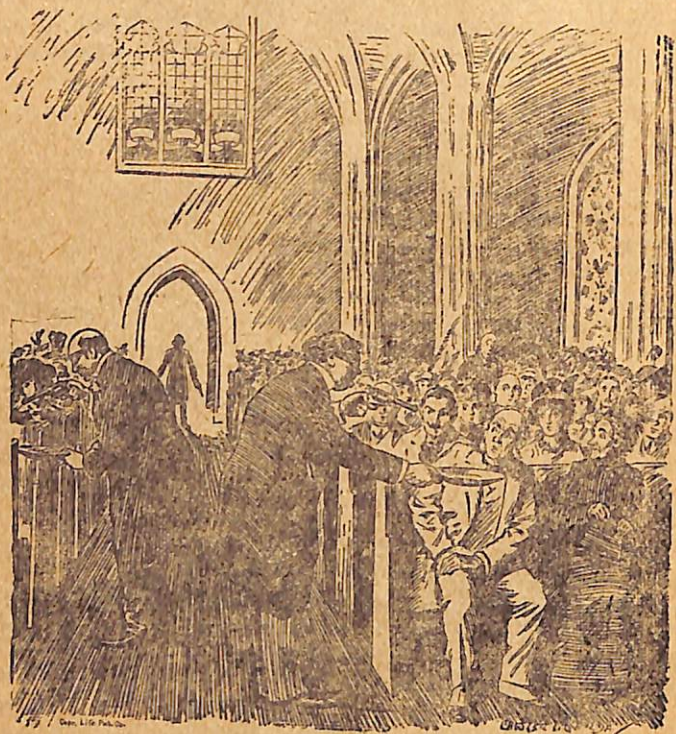
JOHN D. ROCKFELLER, JR.

Bureau of Social Hygiene.....	
China Medical Board.....	
Colorado Fuel & Iron Co.....	\$76,262,200
University of Chicago.....	

ալընան Բրիտիշանըղըմըդ տիւնեայա չօդ պիւր խայր էթմէդ, վէ մալի-
յէճէ իթիպարըմըղընտա սէմատա պիւր էհէմէթիէթի եօդ տըր:

ՏԻՆՏԱՐ ԵԻԻՋԼԻԻ WALL STREET

Wall Street պաշ մուհարըրի ի նուֆուր Roger W. Babson,
1920 Յունվար 27 Թարիսի վէ մահաուտ պիւր Թարգտա նէչը
հաիւն պիւր մէթիւպընտա քիլիսէյէր հաղգընտա շէօյլէ տէ-
յօր:—

ՏԱՀԱ ԱԼԱ ՊԻՐ ԵՈՒ

Էիմվալըմըղըն դըմէթի պանգալարըմըղըն դուվէթիւնտէն ղիյատէ քի-
լիսէյէթիւն դուվէթիւնէ մէրպուէթ տըր: Մաաչարը էյի օլան ալօզաթ-
լար, պանքէրէր վէ օարրաֆլարտան իւնէ, կէրէջտէն իւնքէթիւնէր աղ օլան

վաիլլէթիւնէ կիւվէնիօրըղ: Միլլէթին տիւնի հաղիւթէն էմվալըմըղըն
դալարը տըր: Վէ էհալլիւն սալթ հիւղտէ օն պէչի մալ սահիլի օլուպ ան-
ճաղ հիւղտէ իւշիւնէն վէրէի վէրէճէր դատար մալի օլաղընը տէր իաթը
էտէր իսէթ, քիլիսէյէթին էհէմէթիէթի տահա մալիւմ օլուր:

«Քէնտիմիլ, շահագլարըմըղ վէ միլլէթիւնի խաթըր իւլան օլուան էյ
իւ սահմէթի, քիլիսէյէթի վէ անըն վաիլլէթիւնէ արգա օլալըմ: Նօշանլարը
վար իսէ տէ ֆարզ էթմէդ, իմի քէլամլարը էսքի զէման իշի իսէ տէ ումուր
էթմէթին: Տէմէթ տիւր քի էյէր տահա միւնասիլ օլալար իսի տահա ֆալ-
տէլի օլաճաղար իսի: Հարքա անլէթիմ շիմտիի նա էիլ վէ ֆաալիյէրսիզ
հալիմտէ պիլէ, Յիւմէթիմ էմիլիէթի քիլիսէյէթի մէրպուր տըր: Նէ տէ օլա
պիլէ գըլմէթի տիլլէր, իմտի պու կիւմտէն իքիպարէն Յիւմէ վարիտաթը-
մըղըն գըլմէթի անլէրէ պաղը օլան շէթիմիլիմ քիլիսէյէթիմէ, ղիյատէ
վազը, փարա վէ էֆֆար սարֆ էտիլիմ:»

Եինէ սարրաֆլար Բապըն խանէսինտէ իւլէյօրլար վէ եի-
նէ էֆէնտիմիլիւն քէլամլարը միւնասիլ տիլլէր: «Յանէմ իպա-
տէթխանէ տիւր, տէյու հաղըմըլ իքէն, սիլ անը հարէմիլէր
մաղարասը էթտիլիլ:» — Դուլ. 19. 45, 46:

Էլպէթ «ղէնիլիլիլ» լաղըմ օլան վարալը վէյտա էտէճէր
պիւրա պու անլէրէ էլլէմ տիւր: Էհալլի քէնտի րուհանի մէնֆա-
աթլարընը, իլաշլարը ալթուն օլան պիւր Թաղըմ առէմիլիլի
էլիւտէ պրազմաղ իսթէթ մի:

Արա սըրա, ֆաղաթ փէթ նատիլէն պիւր Փըրզա վաիլի պու
հարէթէթին Լանլըլ օլաղընը կէօրիւպ, անը տա պէյան էտէ-
ճէր դատար ճէսարէթէ մալիք օլուղընը պուլուրսըն: Illinois-
ըն Միլրտահան վաիլլէթիւնտէն պիւրիսի Dr. A. T. Peterson տէ-
յօր: «Պունա իթթիհատ ը աղվամ ը ալա (Super-League of
Nations) տէրլէր:»

Dr. Conant, պիւր միւպէշլիւր, նէչը օլունմուլ պիւր նութ-
ղընտա տէյօր:—

«Փնտան ֆաալիլիլիլիլն հէր տաիլէսինտէ, քիւլիլլէրի եութմաղ, կիւ-
նիւն հիւթիւ տիւր, վէ էն սօնարի վէ էն մախուֆը տալի Տիւնեանըն Պէյն
էլ Բիլիսէ Հարէթէթի տիւր: Պու Հարէթէթ իլէ պիլիւն Բրիտիշան Բիլիսէ
պիլմէյէթի պէօլիւք պիւր իթթիհատ իլիւտէ դալոլ օլաճաղ, քի անըն պա-
շընտա տուրալար իսէ տիւսիլլէր, քիթիլիւրսընը, Թէքսադիլ Թալիմիլի
ինանալար, վէ Ալլաշըն վէ առէմիլիլիլ մէնֆաաթընա մուղայլիլ առէմիլիլ
տիլլէր:»

«Պու Հարէթէթ էստի Լանլըլլար իլէ տօլու տըր: Բապըմըղ տէյօր
քի, քիլիսէյէթի րէսալէթի հէր քէսէ ինճիլի վաղ էթմէթ տիւր, սալթ պու վէ
պունտան մատա պիւր շէյ տէյլիլ: Փաղաթ պու հարէթէթին պաղընտա տու-
րանլար տէյօրլար քի, քիլիսէյէթի պէլարէթի պիլիւն տիւնեատա րուհա

վէ հիստորիայի մասին օրինակներ տալու համար, որոնք մեզ համար շատ անհրաժեշտ են։

«Վէ լուսնային լուսնի տեղի վերաբերյալ, հիստորիայի ինքն զայն համար պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։

Ինձիվ Եկեղեցի Երևանի Սինոդի

Տիեզերքի անհատական տեղի օրինակ ինքն ինքն համար։ «Վէ մեզ ընդհանուր պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։ Սինոդի. 24. 14:

Եկեղեցի Տիեզերքի Պատիվ և Հարգանքի Երևանի պաշտոնատարանի անհատական տեղի օրինակ ինքն ինքն համար։ «Վէ մեզ ընդհանուր պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։ Սինոդի. 24. 14:

ՀԱՅԵԿԵԹ ԻԼԵ ԻՋԹԻՐԱՊ

1914-ական տարին տեղի ունեցած հայտնի օրինակ ինքն ինքն համար։ «Վէ մեզ ընդհանուր պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։ Սինոդի. 24. 14:

ևս ինքն ինքն համար։ «Վէ մեզ ընդհանուր պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։ Սինոդի. 24. 14:

Չեմքին հիստորիայի օրինակ ինքն ինքն համար։ «Վէ մեզ ընդհանուր պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։ Սինոդի. 24. 14:

Ահա ինքն ինքն համար։ «Վէ մեզ ընդհանուր պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։ Սինոդի. 24. 14:

ԱՏԵՄԻՆ ԱՐԶՈՒՍԸ

Պատիվ և Հարգանքի Երևանի պաշտոնատարանի անհատական տեղի օրինակ ինքն ինքն համար։ «Վէ մեզ ընդհանուր պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։ Սինոդի. 24. 14:

ՀԱՅԵԿԵԹ ԻԼԵ ԻՋԹԻՐԱՊ

1914-ական տարին տեղի ունեցած հայտնի օրինակ ինքն ինքն համար։ «Վէ մեզ ընդհանուր պետք է ընդհանուր լինի և չի կարող լինել հիստորիայի մասին»։ Սինոդի. 24. 14:

էօյլէ օլաճադ տըր: Նոյն կիւնլէրնո՛ւն տիւնլիւ մէլէքլէրն տիւնհայը իսթիւա էթտիքլէրնի Գիթալը ը Շէրիֆ աշըգտան կէօսթէրիօր: Թէքլին ալթընը պապտա գալտ օլունտըղընա նազարէն, պունլար ինսանլար հիյէթինէ կիրտիլէր, վէ Նօվա-յա օլան մէսուլլէյէթլէրնի նազլ էտիպ, ճինս ի պէշէր արա-սընտան դարըլար սէշտիլէր, վէ անլէրտէն մէյտանա կէլէն զիւրրիյէթ սօն տէրէճէ ֆասիտ օլուպ, պիւթիւն գէմինի դուլմէ տօլտուրտը: Պատէմա Ալլահ թուֆանը կէթիրտի: Վէ Պետրոս Բէսուլ պու ճիննլէրէ նէ վազը օլարըղըն սէօյլէյօր: «Ալլահ կիւնա՛ իշլէյէն մէլէքլէրի էսիրիէմէյիպ՝ տնճադ հիւքմ իշիւն մասֆուդ օլարադ գուլմէթ պէնտլէրիյէ ճէհէննիմէ իլլա էյ-լէտի» (Պու իսպարէ Եունանիմէ, պիր լուղէթտէն թէրճէմէ օլունմուշ տըր քի ալշաղլանտըրտը տէմէք տիր:) «Զիրա Բը-րիստոս տալի պիլի Ալլահա եաղաշտըրմադ իւզրէ, եանի սա-լիս ֆասըղլարն եօլունա կիւնա՛ իշիւն պիր քէրրէ էլէմ շէք-տի վէ ճէսէմէն էօլտիւրիւտիւ իսէ տէ ըուհա իհնա օլուն-տը: Պունուն իլէ տալի կէտիպ՝ դընտանտո օլան ըուհարա վազ էյլէտի պունլար տալի պիր վազթ Նոյն կիւնլէրնո՛ւն սէ-ֆինէ ինչա օլունմադտա իքէն, Ալլահն սապըր պէքլէտիյի վազթտա ասը օլունլար իտի:» (Բ. Պետրոս. 2. 4: Ա. Պետրոս 3. 18-20) «Հէմ քէնտի ըրիյաթէթլէրնի հըֆղ էթմէյիպ մէքնան-լարընը թէքը էտէն մէլէքլէրի ազիմ կիւնիւն հիւքմիւ իշիւն է-պէտի պէնտլէրէ դուլմէթ ալթընտա հըֆղ էյլէտի:» — Յու-դա 6:

Զէմինին էթրաֆընտա քիւրրէ ի հալասա դասթ օլունմուշ օլան պու ճիննլէրնի, եաշայան առէմլէր իլէ ալադա էթմէյէ-րնին պիրիճիք վասըթալարը ճիննլէր տիր: Պէնիմ * «Թօքինի Ուրթ աը ճէտ» նամ քիթապըմտա պու մատտէ կէնիլճէ պահս օլունմուշ իտիյինտէն պուրատա թաֆսիլաթընա կիրմէյէճէ-յիմ: Անճադ չու հաղիգաթա ալիգաթընըղը ճէլպ էթմէք իս-թէրիմ քի, պալատէքի տյէթլէրտէն ալընաճադ մանա չու տըր: Եանի տիւնհանըն ալըրը կէլտիյինտէ պու ճիննլէր զիյա-տէ գուլմէթ պուլուպ առէմլէր իւզէրինէ տահա պէօլիւք թէէ-սիրլէրի օլաճադ տըր: Բուսիա Զարը քէնտի սէրայընտա մահ-ֆուդ օլան պիր ճիննի վասըթասըլլէ տալիմա պու ճիննլէր իլէ ալադատա պուլունուր իտի: Ալմանիանըն Ուրիշէյմ Իմփէրա-թօրը, տէրունի պիր գուլադ իլէ «սէսլէք» էլիթտիյինի պէ-

* Պու քիթապըն Թիւրքէնի եօլ իսէն էթմէյէնի վար տըր:

յան վէ ումուճէն տէ տնա կէօրէ գլաղուղլանտըղընը թաստըդ էթտի: Ճիննլէրն մէսլէյի ֆասիլալիք տիր, վէ 1914տէ պաշլա-յան ճիհան մուհարէպէտի շիւպէսիգ պաշլըճա պու ճիննլէրն նուֆուդուլլէ սէվզ օլունտը:

Գիթալ, զէմինին միւնթէհաթընտան ազիմ պիր դասըրդա-նըն չըգարըլաճաղընը սէօյլէյօր (Պազ. Երնմիա 23. 19: 25. 32, 33: 30. 23, 24) Գիթալ ը Շէրիֆաէ դասըրդա մուհա-րէպէյի կէօսթէրի: Պէօյիք մուհարէպէ, ըուհնուլըդ հաղ-դընտա տիւնհատա միսլի վուդու պուլմամըշ պիր մէրադ ու-յանտըրտը. վէ տիւնհանըն սէր միւթէֆէքըրլէրնտէն պա-զըրը անա թապի օլուպ ըուհնուլըդ թալիմին իլան էթմէքլէ ճինս ի պէշէրի շաշըրըյօրլար: Պու ճիննլէր Գիթալ ը Շէրի-ֆին պաշլա պիր ելըրնտէ «տէօրթ րիւզկեարլար» տէյու ըհսմ օլունմուշ տըրլար. վէ Յիսուս Վահիյի եազանըն վասըթասըլ-լէ սէօյլէյիպ տէտի: «Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա դարա իւզէ-րնէ վէ տէնիլ իւզէրնէ վէ հիշ պիր աղաճ իւզէրնէ րիւզկեար էսմէմէսի իշիւն... թա պիլ Ալլահմըղըն գուլարընըն ալըն-լարը իւզէրնէ միւհը վուրունճայա տէյին. սիլ դարայա վէ տէնիլ վէ աղաճարա զիյան վէրմէյինիլ» (Վահի 7. 1-4) Պու րիւզկեարլար վէ եա հալա գուլմէթլէրի, թապի հալանըն գուլմէթլէրնի կէօսթէրմէյիպ, անճադ Պօղոս Բէսուլըն «հա-վա հիւքմէթլէրնի ըլէտի» տէտիլի գուլմէթլէրի կէօսթէրի: (Եփես. 2. 2) Պու ճիննլէր առէմլէրնի ֆիքրի իւզէրնէ թէէ-սիր իշլէտէրէք իղթիրապ, դանաթսըղըդ, ըահաթսըղըդ, պուղը, առապէթ, սու ի դաստ, նիֆադ վէ հէր նէվ միւնադաա հասըլ էտիյօրլար:

Պէօյլէճէ Բապըլըն Պետրոս Բէսուլ վասըթասըլլէ իսպար էթտիյի կիպի, ճիւմլէ անասըր շէտիտ հէրարէթ իլէ հալլ օլու-նույօր: — Բ. Պետրոս 3. 10:

ՏԵՂԱԼԱՐ-ՊԵՇԵՐ

Պու դարըշըդ հալտէն ինթիլամ հուսուլէ կէթիրիպ, էհա-լի արասընտա սուլս վէ ֆէլահ թէէսիս էթմէք իւզրէ առէմլէ-րն թաղտիմ էթտիյի չարէլէր նէ՞ տիր: Ումուր ը մալիյէ ա-տէմլէրի շիմտիքի ուսուլարընը նիղամ իւզրէ հըֆղ էթմէք ի-շիւն իմփուսիւղճէսինէ չապալայօրլար: Ծագաթ պիր չարէլէ-

ըն եօդ վէ պունտան էյիսինի տէ նասըլ մէյտանա կէթիւմէյի պիւմէյօրլար:

Տէհրլէրճէ ճէհտ էթաիքտէն սօնրա, սիյասի փարթիլէր շիմաիքի անվալա դարըը շըգըլ, պախ ի քէտէր մէսէլէլէրի հալլ էթմէք իզըրէ ատէմ ի քիֆայէթլէրինի իսպաթ էթաիլէր: Իտարէ մէմուլարը վէ միւտէպպիլլէր մատտէյի գալրէթ իլէ մէշգ էթաիքտէն սօնրա պիւր շէյ էտիմաղա միւլէթլէրի օրմա-տըղլարըը կէօրիլլար: Պու շէյ ճիւմլէ սիյասի ֆըրդալար վէ շիւքէթլէրէ միւնասէպէթ ալըր, զիւրա ճիւմլէսի տախի խօտ-պին վէ նաթէմամ ատէմլէրտէն միւլէքքէլ օլտըղլնտան, միւլթաճսէն պիւր հալ մէյտանա կէթիւմէյիլէր:

ԻԹԹԻՀԱՏ Ը ԱԳՎԱՄ—(LEAGUE OF NATIONS)

Հարպըն տուրմատըյլէ, պաշտա տուրման միլլէթլէրին միւ-տէպպիլ Փօլիթիգաշինասլարը պիւր արայա կէյաիլէր (վէ ար-դուլարը տախի տուլս վէ Փէլաս իզամէ էթմէք իտիյինէ իթի-պար էտէրիզ) վէ միւլալէրէլէրինին նէթիճէսի, իթթիհատ ք Ագվամ տէնիլէն պիւր հանտամէ օլտու: Վէ պու շէյ, հալ ք հա-ղըր Փէլաքէթլէրէ պիւր տէվա օլմադ իզըրէ թաղտիմ օլունու-յօր: Միւլէսսէր օլաճա՞դ մը: Էյէր ճիւմլէ անա էտէն թարաֆ-լար անտէ պէյան օլունան մաղսէտլէրի տօղրուլըլէ իճրա էթսէլէր իտի, զէմինին պիւլ ճիւմլէ միլլէթլէրի մասլէյինտէ թէշքիլ օլունուլ ատալէթ վէ սալաճ մէյտէլէրի իւլէրինէ թէ-էսիս օլունան պիւր իթթիհատ, շիւպէսիզ աղիմ պէրէքէթի մուճիլ օլաճադ իտի: Փաղաթ պաշըրճա միւլէվիլլէրին խօտ-պիլլէր օլտուլը վէ հէր հանիլը պիւրինին վէ հա ճիւմլէսինիտէ անընլէ իտարէ օլունտուլը պիւր եէրտէ, միւլթաճսէն պիւր հալ էլաէ էտիլմէզ: Ալլաճ քէնտի հիւքմէթիլլէ, Միլլէթլէրին իթ-թիհատըն էվլէլէն կէօրիլլալ, քէյա անըն պօշա տիւլէճէլինի տախի խապէր վէրաի:— Եսայի 8. 9, 10:

Իթթիհատըն թէշքիլինէ սէվգ էտէն սէպէպին գօրղու օլ-տուլըր դապուլ օլունուլ: Ալլաճա վէ անըն վատլարընա օլան իման քեամիլէն իզմաղ օլունմուշ տըր: Պու սէպէպտէն պու իթթիհատ, պէյան օլունան արդուլու ապա իլմալ էթմէյէճէք տիւր: Պու Ալլաճըն թարիզի տէյիլ տիւր. զիւրա օ պուլլուրուր. Ձիւրա Բապպ պուլլուրուր քի, պէնիմ էֆքեարըմ սիզին էֆ-

քեարընը տէյիլ տիւր, վէ Եօլլարընը պէնիմ Եօլլարըմ տէյիլ տիւր: Փաղաթ սէմաղաթ գէմինտէն եիւքսէք օլտուլը կիպի, պէնիմ Եօլլարըմ սիզին Եօլլարընըտան վէ պէնիմ էֆքեարըմ սիզին էֆքեարընըտան եիւքսէք տիւր:» (Եսայի 55. 8, 9) Միւ-լէթլէրին պու իթթիհատընա Ալլաճըն աղիմ փլանը քեամիլէն իզմաղ օլունուր: Փէլաքմէթին հաղտըր տօղրու տըր. «Նէ՛ միւլարէք տիւր օլ իւմմէթ քի իլաճը Եհովա տըր:» (Մէզմուր 33. 12) Լաքին Ալլաճըն փլանընը իզմաղ էտէն պիւր միլլէթ հա միլլէթլէրին իթթիհատը, մէրդուլ պիւր նէթիճէ մէմուլ էթմէ-սին: Բապպն փէլաքմէթին, միլլէթլէրին վէ հէմ քիլիսէլէրին իթթիհատը աչըղճա ֆիքրինտէ օլարադ աթիտէքի սէօլլէրի հաղտը: «Էյ գալմլար միւլթէհիտ օլունուլ վէ դըրըլաճադ-սընը. էյ գէմինին ուղաղ մահալլէրի, տինլէյինիզ. դուշանը-նը վէ դըրըլաճադսընը: Միւլալէրէ էտինիզ, լաքին պօշա չըղաճադ տըր. սէօղ սէօլլէյինիզ լաքին սապիթ օլմալաճադ տըր:»— Եսայի 8. 9, 10:

ԲՈՒՀՊԱՆԱՐԸՆ ՏԵՎԱՍԸ

Բուհպանլար տէմէքլէ թէշքիլ օլունմըլ ֆըրդալարը վէ պախուսուտ անլէրի իլլէտիլ իտարէ էտէն բուհպան թաղըմը-նը տէմէք իսթէրիզ: Ուղուն պիւր վաղթ վիւսաթ պուլան պի-րլճիլ իման սայքի Բօմա Գաթթիլլէրի իտի: Օն ալթընճը տէհրտէ պէօլիք պիւր իսլահատ հարէթթի պաշլալըլ, Փրօ-թէսթանթ քիլիսէսի մէյտանա կէլտի: Իմտի Բուհանիլէր տա-խի տէրալի պէշէրլէլէլէ պիւր տէվա թաղտիմ էտիյօրլար. վէ թաղտիմ էթաիլէրի տէվանըն եէթէր օլուն օլմատըղընը պի-թարաֆանէ թէհարրի էթմէյէ հաղըմըլ վար տըր: Գաթթ-իլք վէ Փրօթէսթանթ ֆըրդալարը, քէնտի պէշարէթլէրինին տիւնեալը իսլահ էթմէք վէ էհալիլ քիլիսէլէրէ խոխալ էթմէք իտիյինի իտախ էտիյօրլար: Փարզ էտէլիմ քի պէյան օլունան պու մաղսէտէ էրսինիլ վէ պիւլիլն տիւնեա պու քիլիսէլէր-տէն պիւլիլնտէն պիւլիլն տախիլ օլուն: Օ գէման տտէմլէրէ թաղտիմ էտէճէլէրի իւմիւտ Նէ՞ տիւր:

Գաթթիլք իմանը հախօտ թալիմի պու տըր, քի ատէմին թալէյի էօլիւմտէ թալին օլունուր, վէ էյի վէ սաղըր Գաթթիլք օլանլար էօլիւմտէ սէմալաթա, սօնըզ պիւր քէֆաճ ք հալա կէչէլէր: Հէր խուսուսաա սաղըր օլմալան ճիւմլէ Գաթթիլք-

վեր իսկ արաֆա կիտելվելը, վե օրատա (պին սենեակն աշաղը օլմայան) դայրի մուսայլեն պիր վաղթ դալլալ, կեօյա թաթհիր օլունարադ, սեմավի մեքեն իշին հաղըրլանըրլար. վե պաղի դալան ճիւղէ ատեմլեր, հերետիկոսլար, միւրթատլար վե դայրիսի, քենտի դատելլերինի, էպեմէն աղապ շեքերէք ճեհենեմ թեղլինտէ կեղիւմէլի տիրլեր:

Փրօթէսթանթլարըն թալիմի իսէ շու տըր քի, հէր ատեմին թալէյի էօլիւմտէ էպեմէն թալին օլունուր, վե սատըդ քիլիսէ աղասը, էօլիւմտէ ճէլալ, սեմավի պիր բէֆահ ք հալա կէ- չէր. վե պաղի դալանլարըն ճիւղէսի, էպեմէն թալէլերին տալի- մա իսթիմար էտէն հիստիյաթլը պիր աղապ իշինտէ սարֆ էտէճէլէր:

Իմտի կէօրիւլօրուդ քի, էյէր պու իքի տէվալարըն արա- սընտա պիր ֆարդ վար իսէ օ տա շու տըր քի անլէրտէն էն պէտթէրի Փրօթէսթանթլարըն քի տիր, զիրա օրթա պիր կէր թաղտիմ էտէմէյօր: Հէր քէս աշըգտան կէօրէ պիլիք քի չիմ- տիքի դարըըլըրտան, ատեմլերի զեմին իւղէրլինտէ սուլհ, ֆէլահ, հիւրըրլէթ վե սատաթ վե էպէտի հայաթա դըլա- դուլլամադ իշին, նէ Գաթօլիք նէ տէ Փրօթէսթանթլար թալիմի պիր տէվա թաղտիմ էտէպիլիյօր: Շու հալալ, տէմէք տիր քի, էհալինին էքսէրիլէթինի վե եալսոմ ճիւղէսինի տէ քենտի թէ- սալվուրլարըն տէօնտէրմէքտէ միւլէսսէր օլսալար պիլի, պունուլէ չիմտիքի մէսէլէլէրի հալ էտէմէյէճէլէր:

Բուհանի Փըրդալարըն կիւճիւլիւ շուրտա տըր քի անլէր իլահի տէվալը քեմաթիլէն իղմադ էտիյօրլար: Օնլար, Գըրիս- թիյանլարա հէվալէ օլունան խըտմէթի իղմադ էտիլ, քենտի իւմիւտլերինի ինսան թէսալվուրլարը, թալիմ վե թէէսիսաթ- լարը իւղէրինէ պինա էտիյօրլար: Բապլըն իրատէթինի ինրա էթմէք իւղէ վաղթ օլմուլ օլան հէր պիր ատեմէ հէվալէ օլու- նան խըտմէթի պիր թարաֆ էտիյօրլար: Գաթօլիք վե Փրօ- թէսթանթլար դապուլ էտելլեր քի, զէմինին սէքէնէսինին ան- ճադ քիւլիւք պիր դըսըմ դահիրէն քենտի թալիմլէրինի դա- պուլ էթմիլ տիրլեր, վե անլէրին էն տէմէվիսի պիլի, հէր քէ- սի քենտի թէսալվուրլարըն տէօնտէրիլ անլէրի քիլիսէյէ կէթիւմէք իւմիւտիւնտէ իտիլլէրինի աղա իտտիա էտէմէք: Հաղիգաթ շու տըր քի սօն վաղթլարտա թալիմլէրէ կէօղ դա- փամըլ օլտուլարընսան, էհալիստէն իման էլերինէ իթթիֆադ իւղէն իշինէլիք թալիս էտիյօրլար. վե էն պէլի մէշըուլի-

էթլէրի տալիսի փարա իսթէմէք վե թալիսադ տըր: Հարպ բուհուլը, տիւնեանըն բուհուլը դալիսն պու բուհանի թէլլէ- լալլար, չիմտի միլիօնլարնա տալլերլէր աղա էթմէլէ մէշ- ղուլ օլուլ էհալլիլէ տէյօրլար քի, «էյէր փարամըլ օլտա իտի տիւնեալը իսլահ էտէ պիլի իտի:ք» Կէօյա Բապլ քէնտի մադ- սէտլէրինի իքմալ էթմէք իշին փարալա միւլթաճ իմիլ. պու շէյին անըն իսթինէ լէքէ կէթիւրիլի հէր քէս աշիքար տէ- յիլ մի. աճէպ 0 քէնտի իշինի ինրա էթմէք իշին, տիւնեա- վիլէրին վաղթ օլմամըլ մէպլաղըն իսթիմալ էթմէյէ բաղի մի տիր: էհալլինին խուսուսի պիր սընֆը արասընտա սիյասի վե եալսոմ իւնտի պիր մէվլէ թուլթադ խաթըր իշին, Բուհ- պանլարըն իպրամընա մահալ վէրէքէք փարա վէրէն, ֆաղաթ Բապլըն թէտպիլլէրինտէ աղա ինթէրէսօը օլմայան ատեմ- լէրտէն Անըն իսթիլլէ փարա իսթէմէք ճալիլ մի: Աճէպ, Բապլ քէնտի թէտպիլլէրինի իլէրի կէօթիւրմէք իշին պու կիպի ուսուլլարա միւրաճաթ էթմէյէ մէճպուր տըր տէնիլէ պիլիլ մի: Մաղուլ օլան հէր պիր ատեմ եօղ ճէվապլըն վէր- մէլի տիր: Վէ, Բապլըն փէյղաճպէր վասըթաթլէ, պու տիւնեվիլ թէսալվուրլարըն իլէրի սիւրէնիլէր խիթալ էթտի- յի շու սէօլլէրի թէքրադ զիք էտէրիլ. «Պէնիմ էֆէհալըմ քի- ղին էֆէհալընըլ տէյիլ, վե պէնիմ եօլլարըմ սիլին եօլլարը- նըլ տէյիլ տիր. ֆաղաթ սէմալաթ զէմինտէն եիւքէք օլտուլը կիպի պէնիմ եօլլարըմ սիլին եօլլարընըլտան վե պէնիմ էհ- քեարըմ սիլին էֆէհալընըլտան եիւքէք տիր:»

Իմտի, իլահի տէվալը պիլիմէք իսթէյիլ, անը պուլտու- ղընտա իսթիսալ էտէն քիմսէ աղլը տըր. զիրա իլահի դուլ- վէթտէն մատա հիլ պիր շէյ պու միւլէվիլէ հալտան ինթիլաճ հուսուլէ կէթիւրիլ ատեմի քենտի արգուլընա կէթիլտիլէմէք: Ատեմին արգուլը, հէր վաղթ իշին հալաթ, հիւրըրլէթ վե սատաթ կէօնէմէք իտիլինի խաթըմըլտա թուլթալըմ: Ա- մէլիլա հիւքիւմէթինի թէմէլինի դօյան էճատալընըլ ֆիլ- լինտէ պու շէյ օ գատար իւթիւն իտի քի, տիյարըն թէմէլի գանուլարընա իլիլ իլգա էթտիլէր: Պինալն ալէյի իլահի տէ- վալա տալա իթիլար էթմէյէլէք ինսան թէսալվուրլարըն թա- գիլ էտէն պիր էհալի, քենտի փարա, վաղթ վե դուլվէթիլլէր- նի թէլլէք էտիյօրլար. վե էլպէթալ էհալի Բապլըն թէտաթիլ էթտիլի պու տէվալտան պիլիսալէր իսէ, անը թաղիլ էտէմէլլէ: Ումիւմ էհալի ճահիլ օլուլ, ճէվալէթիլլէրինի սէպէլի տալ է

շու տըր քի, լուհանիւէր քէնտի խըամէթլէրինտէ սատըղ պու-
լունամըռ տըրլար, վէ Բիթալ ը Շէրիֆի թալիմ էթմէյիպ,
անըն եէրինէ ինսան թէսավվուրլարընը թալիմ էթմիշ տիրլէր.
իմտի Ալլահ պէօյլէ օլաճաղընը էվլէյտէն պիրիպ, չէօյլէճէ
զայտ էթտիրտի. «Բապալ Եհովա պէօյլէ պուլուրըր. իշթէ
կիւնլէր կէլէր քի, պէն տիրարա գըթլըղ, էքմէք գըթլըղը տէ-
յիւ, վէ սու գըլլէթի տէյիւ, անճաղ Բապալըն ֆէլամընը իշիք-
մէֆ գըթլըղընը կէօնտէրէճէյիմ:— Ամոլիս 8. 11:

Տէհրլէրճէ Ալլահըն ինայէթինի կէօնէնտիքտէն սօնրա,
իմտի քիլիտէնին ըուհպանլարը սընֆճա Ալլահըն վէրտիյի խըտ-
մէթէ խալիս պուլունմուշ տըրլար: Այթը պին սէնէ տիր դէմին
խզէրինտէ միւսթահսէն պիր հիւքիւմէթ թէշըլի էթմէք իշիւն
հաիրլան էմէքի ճէհալէրտէն սօնրա, պու կիւն միլլէթլէր
միւշէվլէշ պիր ահվալ դարչըսընտա պուլունուլուրլար, վէ
ճինս ի պէշէր քէօր քէօրինէ տօլաշմաղտա տըր: Սալահ վէ
հազիլաթը սէվէն էհալի, Բապալըն միւլէշշիքլէրիւղ տէյու
իզըր էտէնլէրտէն մէմուլ էթտիլէրի հարտըմ, նատիհաթ վէ
թէսէլլիտէն մահրում դալմըռ տըրլար: Պու ըուհանի միւսթէ-
շար օլաճաղլար, չիմտի մասքէյի չըգարըպ՝ թալիմլէրի իդ-
մաղ էթտիլէրինի, վէ փարա վէ դուվլէթ իշիւն պիրլիքտէ իշ-
լէտիլէրինի ճէսուրանէ իլան էտիյօրլար:

Էյէր Բրիսթիյանլըղըն պէօյիւք թալիմլէրի իյմաղ օլու-
նուր իսէ պու աճ ճանլար նէ՞ իլէ պէսլէնէճէլլէր— սալահա
աճըղըպ սուսայան պու ճանլար քէնտի գանաաթպալիշ հիսսէ-
լէրինի նէրէտէ՞ն ալաճաղլար: (Մէզմուր 107. 1-7:) Ճիւմլէ
պու կիւլիլէրին արթըղ իլահի տէվալը արայաճաղ վաղթը տէ-
յի՞ւ մի: Ատէմին իֆրաթը Ալլահըն Փուրսաթը տըր: Էլէմ վէ
քէտէր իլէ պիւթիւն տիւնեա ալաղլանտըրըլլօր: Մաթէմ
էտէնլէր անըն Բէլամընըն կէօսթէրտիյի աղիմ վէ քէրիմ թէտ-
պիրլէր իլէ թէսէլլի պուլունլար:

ԻԼԱՀԻ ՏԵՎԱ

Բիթալ ը Շէրիֆին միւշթէմիլաթընտա, Ալլահըն ինսան
իշիւն օլան իրատէթի պէյան օլունմուշ տըր: Ատէմին միւս-
թաղպէլէ պիր իմիւս թէհմին էթմէսի իշիւն պիրիճիք վէ հա-
զիքի իմ մէնպար Բիթալ ը Շէրիֆ տիր: Պօղոս Բէսուլ փէյ-
ղամպէր նաղարըլլէ, ճինս ի պէշէրէ կէլէճէք օլան պէրէքէթ

դէմանյարընա տօղըու պաղարաղ, Յիսուսըն մուգթէտիլէրինէ
չէօյլէճէ հաղտը: «Կէօղ կէօրմէտիյի վէ դուլաղ իշիթմէտիյի
վէ ատէմին Փիքըրինէ կէլմէտիյի, հանի Ալլահըն քէնտինի սէ-
վէնլէրէ հաղըրլատըղը չէլլէրի, Ալլահ քէնտի ըուհու վաղը-
թաղլէ պիրէ քէշֆ էլլէտի. դիրա ըուհ հէր չէյի, Ալլահըն
տէրին չէլլէրինի պիրէ թէֆթիշ էտէր:— Ա. Կորնթ. 2. 9, 10:

«Անլէրի հաղիլաթընէ թաղաիս էլլէ. սէնին քէլամըն հա-
զիլաթ տըր» տէյէն Պէօյիւք մուալլիմ իտի: (Յովհաննէս 17.
17) Իմտի Բէլամ Ռալլահըն անլալըր վէ թաղաիրինտէն մատա
հիշ պիր չէյ ատէմի տօղըու հօլա գըլաղուլլալըպ կէլէճէք պէ-
րէքէթլէր անըն կէօղիւ էօնիւնէ տաճաղ. վէ իլահի թէտպի-
րի անլամաղլըղ, դարպէ թէսէլլի վէ մէսէրլէթ կէթիլէր:

Իլահմ իլէ Լաղան չահիտին պիրի տէտի. «Բէնտի իշլէրի-
նին ճիւմլէսի էլլէլտէն պէրըու Ալլահա մալլիմ տիր:» (Ամալ ը
Բուսուլ 15. 18) Թա ատէմին խիլղաթընտան, քէնտի վէլանը-
նըն թէքմիլ իթմամընա տէյին Եհովա հէր չէյի պիրլէր իտի, վէ
Անըն աղիմ թէտպիրլէրի թէղատտիւմ վէ ինթիլղամ իլէ ամիլ
օլմաղտա օլմուշ տըր: Պինտէն ալէյ, իլահի ահվալը թաղ-
տիր էտէ պիրմէք իշիւն, էվլէյա գէմինտէ պուլունան չիմտիքի
միւնաղտա, վաթթըր, մուղալաղա, մուհաթէպէ, ինպիլալ
վէ պալլի հալլարըն հաղիլի սէպէպինի թահիլ էթմէլլիլ:

ԱԷՊԷՊ

Պրէքնէի տաէմ ընտմիլ հարտարըրը, անա Նըլմաէ միւ-
քէմմէլ պիր մէսքէն վէրիլտի, վէ պէշէրի պիր վարըղ հային-
աէ անա հայաթ, սաատէթ, սէլամէթ, վէ պիր միւրէքմմէլ հա-
յաթ վէ մէսքէն իշիւն լաղըմ օլան հէր պիր պէրէքէթ իհսան
օլունտու: Էվլատ մէյաւանա կէթիլիպ գէմինի միւքէմմէլ պիր
դիւրըրլէթ իլէ տօլաուրմաղ իշիւն անա գուվլէթ վէ սէլահի-
յէթ վէրիլտի: Վէ անըն պու պէրէքէթլէրի էպէտէն կէօնտէճէ-
յի, իլահի չէրիաթա օլան իթաաթընա մէրպուլթ օլուլ. չէ-
րիաթա իթաաթըն օլաուղընտա, պէշէրի օլան հայաթը իլէ
պէրապէր ստոտէթ վէ սէլամէթ հաղըրը դալալ էտէճէյի անա
խապէր վէրիլտի: Ատէմ չէրիաթը թէճաղվուղ էթտի: Պու հի-
քեայէ Թէքլինին իւշիւնճիւ պաղընտա մուլթաաթէն դայա
օլունմուշ տըր: Ատէմ էօլիւմէ հիւքմ օլունտը, վէ քէնտի վա-

Քի մէսքննանտն թարտ օլունուլ, հիւրմիւ տախի, էլան հա-
ղըրլանմամը օլան դէմինն դէմըլի անասըլըլէ պէսքնմէյէ
մէնայուր էտիլմէսիլէ իմրա օլունուլ: Մէյմուլ օլունուլ
էմէյնիլ քէտէր իլէ էմէյէ մէնայուր իտի: Պու ճիւլէ տէն-
լէր դարձընտա ատէմ, կիւնահըն քէնա թէյսիլէլինն ղուլ-
լուղընտա օլունուլ, ինչլա ինչլան պէքէմէքտէ վէ իմիւտ էթ-
մէքտէ տիր:

Պէտնի տիր քի Աղամըն դայալ էթտիլի մէսքնն սէմալաթ-
տա տէյլի իտի: Անա սէմալի պիր մէսքնն տէ թալաթիմ օլուն-
մաթ: անաղ մալիք օլունուլ շէյ, պիր քեմիլ ատէմ հալին-
տէ քեմիլ պէշէրի պիր էմը իլէ պէրապէր դէմինի պիր մէս-
քէն իտի: վէ շէրիլթը թէնալուլ էթմէսիլէ պունլարտա
դայալ էյլէտի: Իմտի էյէր ատէմ ինայէթ վէ պէրէքէթէ իտտէ
օլունաճաղ իտէ, օ իլք տէֆա կէօնէնիլ օլունուլ շէյէ իտտէ
օլունաճաղ տըր— Եսնի քեմիլ պէշէրի հայաթ վէ գէմինտէ
քեմիլ պիր մէսքնն վէ սէլամէթ վէ սաատէթ:

Աղամըն իթաթաթըլըլը, գիւրրիլէթի իպրինն քէտէր,
խասթալը, էլէմ վէ էօլիւմ պրապը: Աղամ իլէ Եւա Եղեմտէ
իքէն էվլաթ մէյտանա կէթիլմէտիլէր, անաղ մաճըլմ օլ-
ունուլտան, վէ ատէմին, էքմէյնի թիմար օլունմամը թօփ-
րաղտան չըգարմաղա պաշլամաթնտան սօնըա օ իւրմէթի
կէօրմէյէ պաշլաթըլը: Էօլիւմ իւրմընը թէտրիլէն կիլին-
մէքտէ իտիլէր: Օ նաթէմամ իտի, վէ մանթըլ վէ մաղուլ
իւթինթաճ ղու օլմաղ կէրէք տիր քի, օ քեմիլ պիր գիւրրիլէթ
վէյտա էտէմէյ իտի: Եէօյլէ քի անըն գիւրրիլէթի էօլիւմիլ
պիր հալտէ տօղտա: Փէյլամպէր տախի ղու սէօյլէրի հաղաթ-
ընտա տէմէք իւթէտիլի պու իտի: «Իլթէ շէր իլէ տօղաթմ,
վէ վալիտէմ պանա կիւնահ ինչնաէ հաթիլէ օլունուլ:» (Մէքմուր
51. 5:) Պօղոս Ռէսուլըն պէյան էթտիլի էփքտար տախի ալի-
սի տիր: «Իմտի նաթըլ քի պիր ատէմին վաթթաթըլէ էօլիւմ
կիւրաի իտէ, պու վէճէլէ տախի՝ ճիւլէսի կիւնահ իլլէտիլէ-
րինտէն, էօլիւմ ճիւլէ ինտանլարա կէյտի:»— Բօմալըլար
5. 12:

ՎԱՏ ՕԼՈՒՆԱՆ ԽԵԼԱՍ

Ճինս ի պէշէրի պու էլէմի վէ էօլիւմիլ հալտան ինչլա
էտիլ, անլէրի դայալ էթտիլէրի շէյէ իտտէ էթմէլիլի, Եսո-

վա իպթիտատէն ֆիլըրինէ դօյմուլ իտի: Քաղէալըլարն ալ-
յարընտա Եաշայան Արբահամ Եհօլայա իթիմաթ էյլէտի: վէ
Ալլահ անը չաղըրըլ անա ղու վէճէլէ պիր վաթ էյլէտի: «վէ
սէնի պէրէքէթիլէյիլ իմինի ալիմ էալէլիլմ. սէն տախի մի-
պարէք օլաճաղ սըն... վէ Եէրին ճիւլէ գալիլէլէրի սէնտէ
միւպարէք օլաճաղ տըր:» (Թէքլին 12. 2, 3) Պու վաթըն վէ-
րիւրիլի գէման Արբահամըն էվլաթը Եօղտը: Քէնտի Եէթմիլ
պէշ Եաշընտա օլունուլ դարըն տախի էվլաթ կէթիլմէք սինի-
նի թէնալուլ էթմիլ իտի: պունուլէ պէրապէր Ալլահ իմանը
վաթ իտի, վէ Արբահամ Եիւլ Եաշընտա իքէն Իսահակ էվլաթ
տօղտա: Իսահակ պէօյիլիլ սինի պալիլ օլունուլտա, Ալ-
լահ Արբահամըն սաաղաթընը թէնքիլէ էտիլ Իսահակ օղ-
ընը տաղա կէօթիլիլէք օրատա պիր դուրպան տէյալ թաղ-
աթմ էթմէսինի Արբահամ թէնպիլ էթտիլ: Պու շէյի Եալիմաթ
Արբահամըն դալիլինի դայէթիլ միւրէտտէր գըլաթ իտէ Ալ-
լահ իմանը օլունուլտան անա իթաթ էյլէտի: Տաղա Ե-
թիլիլինտէ օրատա պիր մէյպան սինա էտիլ Իսահակը անա
պաղաթ, վէ էլինտէքի պըշաղը էվլաթընը Էօլիլիլն տէյալ
աթմա իքէն, Բապղ սէմատան նիտա էտիլ տէտի: «Էլինի չօ-
ճուլա ուղաթմ, վէ անա պիր շէյ Եալիմա. դիւա պիրիլէք օղ-
ընը պէնտէն տիրիլ էթմէտիլինտէն՝ Ալլահտան դօղար իտի-
լինի չիմտի պիրիլմ տէտի:» (Թէքլին 22. 12:) Պունուն իպէ-
րին Ալլահ Արբահամ էթտիլի վաթըն Եէնիլէյիլ Եէմին իլէ
տախի սապիլմ գըլաթաղ՝ տէտի: «Բապղ պալաթըր քի՝ դա-
թըմ հաղըլ ինչլան Եէմին էթտիլմ, սէն պու նէսնէյի իլլէյիլ՝
պիրիլիլ օղընը պէնտէն տիրիլ էթմէտիլին ինչլան, պէն սէնի
դիլատիլիլէ պէրէքէթիլէյիլ՝ նէսնիլ սէմա Եըլաթըլարը վէ
տէնիլ սահիլինտէքի դուլմ դատար դայէթիլ չօղալտաճաղըմ.
նէսլին տախի տիլմէնիլէրիլն դաթուրնա վաթիլ օլաճաղ
տըր: վէ սէօղիլիլ տիրիլէտիլին ինչլան տիւնանըն միւլէ միլ-
լէթիլիլ սէնիլն մէպիլիլ միւպարէք գըլաթաղ տըր տէ-
տի:»— Թէքլին 26. 16-18:

Արբահամ էտիլէն վաթ հալա իթմամ օլունմամը տըր:
Իթմամ օլունմալ տըր. դիւա Ալլահ քէնտի վաթալարըն պօղա-
մաղ: Օ թէյալիլ էթմէլ (Մաղաթի 3. 6) Պաղատա նիլէթ
էտիլէն պէրէքէթիլ շիւպէսիլ, հայաթ, հիւրիլէթ վէ սա-
ատէթ— Աղամըն քէնտի իթաթաթըլըլէ թէնալուլ էթտիլ-
իլ ալիլ շէյլէրին իտտէ օլունմաթ տըր: Անտէն սօնըա Եաղան

զա պիր քեամիլ տաւմ զէնտի ըրդասըյլէ Էօլմէյէնէֆէր օլա-
րադ, ճինս ի պէշէրին խէլասը իշին լազըմ օլան միւթապըզ
պէհալը վէշէրիւր իտի: Յիսուս պիր կիւնաճքեար տէյիլ իտի:
Օ ալա կիւնաճ իշմէտի: Էօլմէյէնէֆէր իշին Էօլմէյէնէֆէր
ձէվապէն Սը. Պօղոս տէյօր. «Քիթապլարտա եազըլտըլը իւզ-
րէ Բրիստոս կիւնաճըլմը իշին Էօլմէյէնէֆէր» (Ս. Կորնթոսը-
լարա 15. 3) Սը. Յովհաննէս տաիի իլալէթէն տէր. «Օ տաիի
կիւնաճըլմըզ, վէ եալըմը պիղիմ քիւրէ տէյիլ, անճադ
պիւթիւն տիւնեանը կիւնաճըլմընա տաիի զէֆարէթ տիր:—
Ս. Յովհաննէս 2. 2:

«Զիրա Ալլահ տիւնեայը պու գատար սէվտի քի՝ զէնտի
Իպն ի վահիտիի վէրտի. թա քի անա հէր իման էտէն հէլադ
օլմայըզ, անճադ էպէտի հայաթա մալիք օլա: Զիւնքի Ալլահ
զէնտի օլընը տիւնեանըն հիւքիւ իշին տէյիլ, անճադ տիւն-
եա անըն վասըթասըյլէ խէլաս պուլմասը իշին տիւնեայա
կէօնտէրտի:» (Յովհաննէս 3. 16, 17) Յիսուս ճէսէտճէ, եանի
պէշէր հայիւնտէ Էօլմէյէնէֆէր, Փաղաթ Իլահի թապիաթտա
բուհանի պիր վարըզ հայիւնտէ դըլամ էթտիր իտի: (Ս. Պետ-
րոս 3. 18) Օ իլահի պիր վարըզ ուրուճ էթտի, վէ քեամիլ պէ-
շէրի հայաթ իշին դազանտըլը հազըլ Աղամըն դայալ էթտի-
յինն եէրինէ վէշէ պիւր, վէ պու քեամիլ պէշէրի հայաթ
վէ անա միւթէալըզ պիւ ճիւմէ հուգուղըյլէ իտի քի օ, ճինս
ի պէշէրին Էօլմէյէնէֆէր Փիտիյէ վէ խէլասը իշին լազըմ օլան
Փիտիյէ եախօտ իշիւրա պէհասընը թէտարիք էթտի: Մատէմ
քի Ալլահ պու թէտարիքի եախօտ, մութլագա անը քեամիլէն
իճրա վէ իթմամ տաիի էտէճէ տիր:

ՆԵՍԼ

Մուսայէն տիր քի Արբահամ օլան վատընտա Ալլահ տէ-
տի. «Զէմինին պիւ ճիւմէ գապիլէլէրի նէպիւնտէ միւպարէք
դըլմանճադ տըրլար:» (Թէքվին 28. 14) Պուրատա վատ օլու-
նան պէրէթէթ էպէտի հայաթ տըր: (Րօմալըլար 6. 23) Իմտի,
նէպիւն վասըթասըյլէ էպէտի հայաթ վէ անա միւթէալըզ պէ-
րէթէթէր ճինս ի պէշէրէ վարմագաան էվլէյ, օ նէպիւն մէյտա-
նա կէլմէսի լազըմ կէլիւր: Վատա կէօրէ օլան պու նէպլ տէհը-
լէրտէն պէրրու պիր սըրը իտի: Վէ քեամիլէն գապիլէրինի
Բապպա վէրիպ իգտամ իշ նէպիւն նէ օլուղընը անլամադ իս-

թէյէնլէրտէն մատասը իշին եինէ պիր սըրը տըր: Բուհըն
թէյլիգիլլէ Պօղոս Բէսուլ նէպիլ թարիֆ էտիպ տէտի. «Իմտի
վատար Արբահամ վէ անըն նէպիլնէ էտիլտիլէր. չօղլար ի-
շին սէօյլէր կիպիլ Վէ անըն նէպիլէրինէ՝ տէմէյիլ, անճադ
Փէրտ իշին սէօյլէր կիպիլ Վէ սէնին նէպիլնէ՝ տէյօր. պու
տաիի Բրիստոս տըր:» (Գաղատիալըլար 3. 16) Պուրտա Գը-
րիստոս լուղէթի մէս օլունմուշ եանի Մէսիհ տէմէք տիր:
Բրիստոսը թէշըլի էտէնլէր Յիսուս վէ անըն ճէսէտիւնին աղա-
լարը օլան քիլիսէսի տիր: «Զիրա սիպին ճիւմէյնիլ քի Բրիս-
տոսա վաֆթիլ օլունտունըզ, Բրիստոսը կիլիսէսիլիլ: Վէ է-
կէր սիլ Բրիստոսըն իսէնիլ, պու էճըտէն Արբահամ նէպիլ վէ
վատ մուճէպիլնէ վարիպէր սինիլ:» (Գաղատիալըլար 3. 27-
29) «Իպիթտա օ տըր, վէ Էօլմէյէնէֆէր դըլամ էտէնլէրին իլքի
օլարադ՝ ճէսէտին, եանի քիլիսէսիլն պաշը օ տըր. թաքի հէր
խուսուստա թէգատտիլմ էտէն օ օլա:— Կողոսալըլարա 1.18:

ՃԵՍԷՏԻՆ ԱԶԱԼԱՐԸՆԸՆ ԻՆԹԻՆԱՊԸ

Բուհայանլար թաղըմը, պա խուսուս սօն վաղթլարտա,
Բրիսթիյանլարըն ըհսայէթիւնի վէ անլէրի սէլմէքտէ Ալլահըն
մաղսէտինի պիւսպիլիւթիւն եանլը անլայօրլար: Սէլաս պուլ-
մադ իշին հէր քէսին պիր Փըրդայա պիւրլէլմէսի լազըմ տէյու
տիւշիւնէրէք, էհալիյէ տաիի պու էֆքեարը վէրիյօրլար. հալ
պու քի Բիթապլար սէլըգտան Էօլմէյէնէֆէր քի, Բապպըն սալպ
օլունմասընտան թա անըն մէլէքիւթիւնին թէհսիսինէ գատար
միւրուր էտէն վաղթ դարձընտա, Ալլահըն մաղսէտի վէ փլանը
ատէմլէր աբասընտան քիլիսէսիլնի սէլմէք օլմուշ տըր: Քիլի-
սէ տէմէք տիշարը չաղըրըմըլար տէմէք տիր: Պիր Փըրդա
տէմէք տէյիլ: Օ, Էօլմէյէնէֆէր գատար սատար պուլունան հաղիլի
Բրիսթիյանլարը կէօսթէրի: Պօղոս Բէսուլնէ տէտիլի քիլիսէ
պու տըր. «սէմատա դայալ օլունմուշ իլք տօղմուշլարըն քիլի-
սէսի:» (Իսլրանիլէրէ 12. 23) Քիլիսէ տէֆթէրլէրինտէ դայալ
օլունմուշ վէ եախօտ չու գատար փարա վատ էտէնլէրին իմ-
լէրի տէմէյօր— ատէմլէրին թարաֆընտան դայալ օլունմուշլա-
րը տէյիլ, անճադ վաղթ օլմուշ վէ անըն խըտմէթիւնտ սատար
պուլունանլարը Բապպ սէմատա դայալ էտէր: Իլահի մաղսէտ
սէլըգտան պլան օլունմուշ տըր. «Ալլահըն թաիֆէլէր աբա-

հազիզի պիր մուզթէտիսի իշխան աշըղտան թային օլունան մէսէք պու տըր, Էանի իամէն բուհանի օլանարըն վէ անլէրին իսթիմալ էթաիքլէրի պաշգա գուզվէթէր էլլիտէն բեզալէթ վէ թէատտի կէօրմէք տիր: «Օլ Բուհ քէնտիսի պիղիմ՝ Ալլահն էվլատը օլտուղմըղա բուհումըղ իլ էպէրապէր շէհատէթ էտէր: Վէ էկէր էվլատ իսէք, քեզալէք վարեալէր իզ. Ալլահն վարեալէր վէ Գրիստոսըն միլաա շէրեքլէրի իզ. Թաքի անըն իւն պէրապէր էլէմ շէրոյիմիզ սուրէթտէք պէրապէր տաիի ճէլալէ նաիլ օլալմ:» (Բոմալլարա 8. 16, 17) «Պու քէլամ սատըղ տըր քի էկէր անըն իւն պէրապէր էօլտիւք իսէ, պէրապէր տաիի Եսայանարտը: էկէր թէհամմիւլ էտէր իսէք պէրապէր տաիի սալթանաթ էտէնէյիզ:» Բ. Տիմոթէոս 2. 11, 12:

Իլահի թէտպիր հազիզի Գրիսթիյանըն ճէլալէ կիրմէսինտէն էվլէլ էլէմլէ իքմալ օլունմասընը պիր շարթ Էափրոյր: Բուպարէն սէօյլէյէրէք քիլիսէ քիւշիւք պիր սալլ տըր, վէ օ, պաշ օլան Յիսուս Գրիստոս իւն պէրապէր սէմափաթտա Էիւքսէք վէ ալա պիր մէվլէյէ շաղըրըմըլ օլուպ՝ վատա կէօրէ Սրբահամ նէսլլինի թէշքիլ էտէր, վէ վատաա գիքը օլունան Էրուղլարլէ բէամ օլունմըլ տըր: Իմտի պու Էիւքսէյմէքլիք իշխան տըր քի, Ալլահ քէնտինէ օլան սատըղ վէ միւթի ֆէտաաքալըրընը իտպաթ էթմէք ֆուրսաթը վէրմէք իշխան, պիր միւտտէթ թէհրիպէլի հալլարտան կէլմէլէրինէ միւտաաաա էտէր: «Ձիրա հէր շէյ քէնտի իշխան վէ հէր շէյ քէնտի էլլալէ օլանա, չօդ օղուլար ճէլալէ կէթիւրաիյինտէ, անլէրին խէլասընըն բէիսինի էլէմլէր վասթաալլէ քէմալէ էրաիւմէք լալըդ իտի: Ձիրա կէրէք թաղաիս էտէն՝ կէրէք թաղաիս օլունանարըն ճիւմլէսի պիր դաթտան տըր. պու սէպէպտէն անլէրէ պիրապէր տէմէյէ հիճապ էթմէք:» Իպրանիլէրէ 2. 10, 11:

Իլահի թէտպիրէ կէօրէ տէ, քիլիսէ էլէմլէր իշխանէն կէշմիլ տիր: Թէքրար պէ թէքրար պաշ վէ անըն ճէնտինին ազալարըն հազիզըղ Էքրէ ճիւնհա իւն իթհամ օլունմուշ տըրլար: Էֆէնտիմիլին տէտիյի կիպի Սր. Պօղոս տաիի տէյէք քի, պու տիւննանըն ալլահը Շէյթան տըր: (Բ. Գորնթոսլարա 4. 4) Եինէ օղուլարըղ քի՝ պիթիւն տիւննա շէրիքին գալթընտա տըր: (Ս. Յովհաննէս 5. 19) Պինաէն ալէյս դէմինին հիւքիւմէթլէրի Շէյթանըն իտարէսի թահթընտա օլուպ, թէատտի իշխան գուլլանտըղ վասթաա տաիի քէնտինին նէսլի իտի վէ

շիմտի տաիի էգլլէ տիր: Էֆէնտիմիլին կիւնլէրինտէ անազարըն թէատտի չըգարանլարըն պաշընտա տուրանլար, Մոլմէսին քիւրսիսիւնտէ օթուրուպ, Եհովանըն վէքիլէրիպ տէյու իտաիս էտէն Ուլէմա մէքիւն, վէ Բապպիլէր իտի: Անլէր Էրանըն, Էանի Շէյթանըն նէսլլինին պիր դըմըր օլտուղլարընը Յիսուս աշըղտան քէնտիլէրէ սէօյլէտի: Իմտի փէք մաղուլ սուրէթտէ մէմուլ էտէպիլիքի քի, Յիսուսըն իլլէրինտէ Էիւքսէյնէլէրի, քէնտինին (Շէյթանըն) հիւքիւմէթլինէ զարըն ֆիթնէ ճիւնհատըլլէ իթհամ էթմէլլիլի Շէյթան քէնտի ալէթլէրինին ֆիքրինէ Էքրէլէտիւրաի: Յիսուսըն կիւնլէրինտէ իմի բուհանիլէր անը ֆիթնէ ճիւնհատըլլէ իթհամ էտիպ՝ անընլէ տաիի իտամ օլունմասընա սէպէպ օլտուլար: Էֆէնտիմիլի միւթէտըղը, հազիզի Գրիսթիյանլարըն իլք շէհտի օլան Սր. Սուփաննոս, Էալան շէհատէթ իլէ ֆիթնէնի տէյու հազիզըղ Էքրէ հիւքմ օլունտուգտան սօնրա թալլանտը: Բապպա օլան սատապաթը իշխան Սր. Պօղոս տաիի պու կիպի պիր իթհամլէ տէօրթ սէնէ մահպէսէ իլլա էտիլտի վէ պաշգա տէֆալար պէտ մուամէյէ կէօրտիւ: Այնի իթհամ իլէ Վահիյի Էաղան Սր. Յովհաննէս տաիի Պատմոս առաքընա սիւրիւտիւ, վէ օրատա մահպուս էլլալէսինի կիլիպ թաշ քէսմէյէ իճալար օլունտու: Յիսուսըն հազիզի մուզթէտիլլինին հէր թարաֆտա վէ հէր վաղթ մուխալէֆէթ վէ թէատտիլէ հէտէֆ օլտուղլարընը տիւննա թարիիս կէտթէրիյոր:

Մէսէլա. Ինկիլթէրանըն իմի քիլիսէսի սիյասի գուզվէթ իլէ պիրլէտի վէ հիւքիւմէթ քիլիսէսինէ իմթիսալ էթմէյի բէտա էտէնլէրէ թէատտի օլունտը: Լօնարայա փէք ազ պիր մէսաֆէտէ, հազիզաթա սատըղ զալըպ՝ ինտան Էափմաը օլան տին թէսալվուրլարընա իմթիսալ էթմէյէն քիմսէլէրին զիքրինէ, անլէրին Էաղըրտըղը Էաղթատա Էնշա էտիլմիշ պիր պլինա վար տըր: Յիսուսըն միւթէվաղըր գուլլարընտան պիրի օլան John Bunyan, առէմլէրին Էափաղըր թէսալվուրլարա իմթիսալ էթմէտիլի իշխան մուհաքէմէ վէ հիւքմ օլունուպ մահպէսէ գօնուլտու: Անրի Էանընտա տուրուպ Bunyan ը սազընտըրմազ իշխան թային օլունան պիր բուհպան անա տէտի. իւշ ալ մահպուս գալլաճաղսըն վէ անտէն սօնրա սէօղիւնտէն տէօնիւպ հիւքիւմէթ քիլիսէսինէ իմթիսալ էտէր իսէն աղատ օլաճաղսըն, Էօդ իսէ գաթլ օլունմաճաղսըն: Bunyan իսէ սէրինճէ ճէվապ վէրիպ տէտի. «Իսթէրսէնիզ պէնի շիմտի գաթլ

էտինիզ, պէն առաւ իմթիտայ էթմէյեմէյիմ:» Օն իբր սէնէ մահալուս դալտը վէ օրատա իբէն «Քրիստիան Եօլմուլըղը» նամ թիթալը հաղտը, թի օ վազթտան պէրբու, տար հօլտա երբրէյէն Քրիսթիանլարա պէօյիւք հաղտըմ վէ թէսէլի վէրմիշ տիր:

Տիւնեանն ախըրընն տէլիլէրի օլմագ իւրէ Յիսուս երնէ տէտի. «Օ զէման սիգի (անըն արտընճա կիտէնյէրի) մուզալադայա կիբիթթար էտիպ, սիգի էօլտիւրէմէթէր, վէ իսմիմ իշին ճիւմէ միլէթիւր թարաֆընտան պուղղ օլունհամագ սընը:»— Մատթէոս 24. 9:

Մուհարէպէ վէ միւնադաա էսնասընտա քէյթիլէթտէն իսթիֆատէ էտիպ պաշգալար իւղէրինէ Ֆէնա: տուլղու ուլանտըրմագ չօզ վուղուս պուլուր: Պէօյիւք մուհարէպէ պաշաալարընտա Ալմանիատա Քիթապ Ե Շէրիֆ Թալէպէլէրի տէյու թանըլան պիր թաղըմ Քրիսթիանլար, Բապսա օլան Ֆէտաքեարըզ վէ սատագաթլար վէ դաթլ էթմէյեմէյի տէյու աանն թէնպիհի իշին աթէրիլթտէն մուսֆ թութուլալարընը թալէպ էթտիլէրի սէպէպտէն, պէտ մուսմէյէ կէօրտիլէր, տէն օլտուլար: Պէօյիւք թիլիսէ Փըրգալարընտան պիրիսինի լէպէլէրինտէն պիր թաղըմ էօլտիւրիւտիւ վէ պաշգալար տաա չօղլարը մուհաքէմէյէ սիւրիւթէյիլ քէնտի քէնտիլէմուիթաաարէն մուհաքէմէ էտիպ, ճէդա ի նագտիլէ ալտըլար վէ հա մահալուս էթտիլէր: Իթհամ օլունմալարընն սէպէպի տէ չու իտի թի, հանլարընտա խուսուսի թէֆիսիլէր իլէ Քիթապ Ե Շէրիֆիլէր, սէնէլէրճէ Ալլահա իպատէթ իշին գուլանտըլարը իլահի թիթալարը վէ Քիթապ Ե Շէրիֆ իլէ հէմ Միւճթէմիլէ ի Սաէրիկատա հաշալան պիր չօզ թիմսէլէր իշին աճալիլ կէօրիւնիւր իսէտէ, պու տիլարտա տաիի էֆէնօլտու: Պու հաղղորդ մուսմէյէտէն տօլալը հէշ պիր Քրիսթիգամպէրիլէրին պիր իթմամը վէ իլահի թէտալէրիլէր թէվաադու իլէ միւթի օլանլարա, Բապսա ախ օլտուղլարընա տաիր

պիր թէէմինաթ տէյու գապուլ էտէր: Բէսուլ բուհըն թէլիլիլէրէ հաղտը. «էյ սէվիլիլիլէր, կէօյա դարիպ պիր շէյ սիգէ իսապէթ էթմիշ տէյու, թէճրիլէնիլ իշին վուղուս պուլան աթէլէզ գալ օլունմանըլըն վուղուլըն դարիպ պիր շէյ սայմայընը: Լաքին մատէմ թի Քրիստոսըն էլէմէլէրինէ միւլթէրէքսինիլ մէսրուր օլունըլ. թաքի անըն ճէյալինիս գուհուլընտա տաիի շատ ու մէսրուր օլանըլ: Քրիստոսըն իսմի իշին սիթէմ չէքալինիլտէ նէ միւլարէքսինիլ. չիւնքի ճէլալին վէ Ալլահըն բուհը իւղէրինիլտէ սաքին օլուր. անլէրին թարաֆընտան անա սէպղ օլունուր իսէ տէ, սիգին թարաֆընըլտան թէմճիտ օլունուր:»— Ա. Պետրոս 4. 12-14:

Թէտալիր ի Իլահիլէ կէօրէ, թէճրիլէլի մուզալադա իշինտէ քէմալէ էրէն Յիսուս վէ անըն ճէսէտինիս ազալարը, Աբրահամ նէսլինի թէլէլի էտէմէլէր, թի անըն վաթթաալլէ Ալլահ նիհայէթ, կէմինիս պիլ ճիւմէզ գապիլլէրինէ պէլէքէթ կէօնտէրէմէք տիր: Պօղոս Բէսուլ վիշլամպէր պաաարըլլէ աալըն տէլլըլէրի արաաընտան ճիւս ի պէլէրին մէշաղթաթընը վէ Քրիստոս սընֆընըն (նէսլին) իթմալընը կէօրէրէք, նիտա էտիպ տէտի. «Մաիլուղըն քիսթիլէն շիմալիլէ տէյին ահ իլէ աղըլ չէքիպ... Ալլահըն օլուլարընըն քէլֆ օլունմաաընա միւնթաղըր տըր:»— Բօմալըլար 8. 19-22:

ՄԵԼԷՔԻԻԹ ՎԵԼՄԵՔՏԷ

Զէմինտէ պուլլուտն մուհարէպէլէր, գըթըղ, թաուսն վէ միլլէթիլէրին հալլէթի վէ դալրի շէյլէր, Մէսիհին մէլէքիլէթիւն միւլէլէրի տիրէր: Բապս վէյլամպէր վաոթթաալլէ պուլուրտու. «Միլլէթիլէրին ճիւմէլէնիս տաիի սարաաաղըմ, վէ միլլէթիլէրին ճիւմէլէնիլն արղու էթտիլէրի կէլէմէլէրէ:» (Անդէ 2. 79) վէ պու աղիմ սարալմաղըլը նէթիլէնի օլարաղ, վատիլահալար քէնտի թաիթլարընը դալպ էթմէնի օլարաղ, վատիլահալար վէ միւլթէպիտէրին տիւլտիլի պիր զէմանտա, վէյլամպէրին չու սէօղլէրի աշղատան սէտա վէլէրիօր. «Վէ օյ մէլիլէրին կիւնլէրինտէ իլահ Ե սէմալաթ էպէտէն սօգուլմալաճաղ պիր հիւքիւմէթ իլաթէ էտէմէք, վէ պու հիւքիւմէթ տիլէր պիր գալմա պարալմալաճաղ տըր. ճիւմլէ պու հիւքիւմէթիլէրի էպիլ մահալ էտէմէք վէ քէնտիի

իւ էլ էպէտ սապիթ տուրաճադ տըր:» — Դանիէլ 2. 44:

Նշիւա, Քրիստոս Յիսուսն իզլէրինտէ եիւրիւլէնէրն պիր նումունէսի խտի. վէ էվլէնէ գիւր էթտիլիմիլ կիպի, Բապպ անը, տիւննանըն աիւրընտա օլաճադ վուզուաթը բէսմ էթմէք իչիւն գուլլանտը: (Պադ սահիֆէ 16յա) Օլ թասլիրին եթմամը իւզրէ Նշիւա սընֆը մուհարէպէնին կէլէճէյինի պիւթըր Բուսէլ, զըրդ սէնէ իւզէրինէ անըն 1911տէ կէլէճէյինի փէյլապէլէրլէքէրտէն կէօսթէրտի: Բապպ մուհարէպէտէ տէյիլ տիր. Էանի անըն մէլէքիւթիւ հալա թէքմիլ գուլվէթ պաշընա կէլէճէյինի տիր: Պատէհու զէլլէլէ օլտու զի ինզիլապ կէօսթէրլը վէ պաղը տիլալարտա դաթէն վուզու պուլմուշ տըր: Անտէն սօնրա հիւքիւմէթսիլլիք — միւհիլք մուզալապար կէլէճէք: Հիւքիւմէթսիլլիք հէր նիզամը թէճալուդ էթմէք օլուպ, անընլէ պաղը քիմսէլէր քէնտիլէրն օլմալան գուլվէթ վէ սէլահիլէթի տէր էօհտէ կտէրէք թարիֆի. նազապիլ էլէմ վէ քէտէրի մուճիլ օլուրլար: Բապպ պուլմուտա տախի տէյիլ տիր, Փազաթ պու տախի թէէսիս օլունաճադ մէլէքիւթիւն եէրինի թէմիլլէյին պիր վապըթա տըր: Օ գէման Նշիւա խաֆիֆ վէ լաթիֆ պիր ալապ իշիթտի: Պու խաֆիֆ վէ լաթիֆ ալապ Բապպ թարաֆընտան կէլէն պիր խապէր տիր: Սապէրի վէ հալաթ մուլալլիլի կէօսթէրմէք իչիւն ալապ գուլլանըմը իչիւն, Բապպ պու խապէրի ադտէմէ քէնտի քէլամը օլան Քիթապ Ե Շէրիֆտէ վադ էթմիլ տիր: Ձէմինին ճիւմհուրլարը հէր եէրտէ նիտա կալլօրլար: Եաշըրմը վէ հալլէթտէ տիրլէր: Քէտէր վէ աճը կէօլ հաշարը իչիւնտէ տիրլէր: Պազաթ, շիմտի դալլլէրինին սամիմի աղոսուտ նէ օլտուղընը պէյան էթսէլէր խտի, շիւպէսիլ գէմինին հէր քէօշէսիւտէն կէլէն մաթլուպ չու օլաճադտը: Պիղէ պիր սալահ հիւքիւմէթի, վէ հէր քէս իչիւն շէրիթ իճրա կտէն պիր աղիլ հիւքմաթը վէրինիլ. պիղէ սուլս վէրին մուհարէպէ տէյիլ. դասիպլէր տէյիլ դանիմէթ խաթէրիլ. թէգըրիէ եէրինէ հիւրըրիլէթ խաթէրիլ. էլէմ վէ էօլիւմ եէրինէ հալաթ խաթէրիլ: Դատիմտէն պէրուր Բապպն թաթլը վէ խաֆիֆ սէտասը կալիլ պու մաթլուպըն իճրա օլունաճադընը խապէր վէրիլլար: «Ձիրա պիղէ պիր չօճուդ տղոտու, պիղէ պիր օղու վէրիլլար վէ րիյասէթ օմուղընտա օլաճադ, վէ անա Աճիլ Միւշիւր, Ալլահ իւլ

Գաաիր, էպէտի փէտէր, Սէլամէթ Բէլսի թէսմիլէ օլունաճադ տըր: Դաւիթին թախթը իւզէրինտէ վէ անըն հիւքիւմէթինտէ, վէ պուլնըն հիւքիւմէթինին աթթմաթընա վէ սէլամէթէ նիհայէթ հօդ տըր, թա շիմտիտէն էպէտէտէք. անը հազդ վէ ատալէթլէ սապիթ գըլըպ գուլվէթլէնտիրէ. Բապպ իւլ ճիւնուտըն դալլէթի պուլնը իճրա էտէճէք տիր:» — Նսայի 9. 6, 7:

ՅՈՐԵԼ

Նհովանըն Իսրայէլ իլէ քիւշատ էթտիլի Յորէլ ուսուլուըն անլամաղլըգ, ադ վադթ սօնրա վուզու պուլաճադ օլան վազըրար իւզէրինէ աղիւմ նուր րէմի էտէր: Քիթապլար սիւրահէն կէօսթէրիլլար քի, Ալլահ օն սէքիլ տէհրտէն զիյատէ Իսրայէլ դաւմը իլէ ալապա էթտիլի գէման անլէր պիր նումունէտէյու գուլլանըլար: Անլէրին շէրիլլը տախի նումունէ օլուպ կէլէճէք օլան տահա էյիլ շէյլէրի կէօսթէրիլ խտի: Թ. Մ. 1տէն 1575 սէնէ էվլէլ Իսրայէլ Քէնաան տիլարընա կիրտիլի սէնէտէն իթիլլէլէն, հէր էլլի սէնէտէ պիր Յորէլ սէնէսի թուլմալարը իչիւն սէլլթ ուսուլընը թէէսիս էթմէյի Բապպ Մովսէսէ թէնպիս էյլէտի: (Լէվիլլէր 25. 1-12) Պու շէյ եէտինճի ալըն օնընտա, քէֆարէթ կիւնիւտէ իճրա օլունտու: «Լէ պու էլլինճի սէնէյի թապտիս էտիլ, տիլարտա պիւթիւն էհալիլէ հիւրըրիլէթ նիտա էտէսիլիլ. պու սիղէ Յորէլ օլուպ, սիղտէն հէր պիրի քէնտի միւլլէրինէ ալաթլէ, վէ սիղտէն հէր պիրի քէնտի դապիլէսինէ ալաթլէ էտէճէք տիր:» Պազաթ ալլէթլէրտէն կէօրիլալիւնէ կէօրէ եէթմիլ Յորէլլէր թուլմալը խտի: (Երեմիա 25. 11: Բ. Թէվարիի 36. 17-21) Պու Յորէլլէրին սատէ պիր հիսապըլլէ չու մուհիմմ հազիկաթը պուլույօրուդ. հէր պիրի էլլի սէնէ օլան եէթմիլ Յորէլլէրին եէօքիւնիւ 3,500 սէնէ էտէր: Իշպու միւտտէթ Թ. Մ. 1տէն 1575 սէնէ ադտէմ պաշլամըլ օլմալլէ էլպէթտէ 1925տէ խիթամ պուլմալը տըր քի օ գէման նումունէ խիթամ պուլարադ պէօյիլէ Յորէլ պաշլամալը տըր: Իմտի նէ՞ վուզուաթ մէմուլ էտէճէյիլ: Նումունէտէ հէր շէյ քիմիլլէն իտտէ օլունմալը խտի. պինաէն ալլէյս պէօյիլէ Յորէլ տախի հէր շէյին իսլահ վէ իտտէ օլունաճադը վադթըն պաշլամաթը տէմէք տիր: Ճիւն ի պէշէրէ Իտտէ օլունաճադ պաշլընա շէյ հալաթ տըր. վէ մատէմ քի

չէյէրին ճինս ի պէշէրէ իստէ օլունմասը տէմէք տիր: Քիլի-
սէնին սէմալի միւքեաֆաթը, իսթիտատէ ասէմին մալիք օլ-
տըրը պիր շէյ տէյիլ տիր: անճադ թէճըրկալէլի քէյֆիյէթ վէ
անփալ թանթընտա Բապլա օլան սասադաթ իշին վէրիւն
ազիմ պիր միւքեաֆաթ տըր: Իսլահաթ եա իսթիլտատ իսէ,
իլահի թէտպիր իլէ ճինս ի պէշէրէ վէրիւնէք օլան պէրէքէթ-
լէր, եանի ատէմին գէմին իւզէրինտէ հայաթ հիւրրիյէթ վէ
սաստէթ իստէ օլունմասը տըր, քի անը վադթըլլէ, քեամիլ
ինտան օլան Աղամ կէճնէնտի վէ Արրահամ օլան վատ իշին-
տէ պու տա վար տըր: Տիւնեայա կէլէնէք օլան պու պէրէքէթ-
լէր նէսլ վատթասըլլէ, եանի եիւքսէլմիլ միւնթէիտալ սիւրիւ,
Մէսիհ Քրիստոս վատթասըլլէ կէլէնէք տիր:

Պու միւպարէք էյամըն, պիր ազիմ մուզայադատան տէր-
հալ սոնրա կէլէնէյինի Քիթապլար աշըգտան կէօսթէրիյօր:
Գու մուզայադա շիմտի տիւնեատա տըր: Աթիտէքի ալէթտէ
Միքայէլ լուգէթի «Ալլահ կիպի պիրի», եաիօտ Ալլահըն վէ-
րիլ տէմէք տիր— եանի Յիսուս Քրիստոս իւլթասըմըղըն ա-
նըն իքինճի կէլիլ վէ մէլէքիւթիւնին թէհսիի իւզէրինէ
օլմուշ տըր: Իմտի պու վադթ իշին իսթի Քի Դանիէլ փէյղամ-
պէր բուհըն թէլիլիլիյէ կադուր: «Վէ օլ վադթտա դամմընըն
վէ միլլէթ օլալտան պէրրու թա օլ վադթա դատար վուգու-
պուլմամըլ պիր մուզայադա վադթը վուգու պուլաճադ տըր:
վէ օլ վադթտա սէնին դամմըն, եանի քիթապլա եադըլմըլ օ-
լադընտա ուլույանարտան չօդլար՝ պադըր էպէտի հայաթա,
վէ պադըր հադարէթ վէ էպէտի բէգալէթէ ուլանմադլար:»
—Դանիէլ 12: 1, 2:

ՄԻԼԻՓՆԱՐ ԱՍԼԱ ԷՕԼՄԵՅԷՃԷՔԷՐ

Թէտպիր ի իլահինին հէր պիր գըսմը իթմամ օլունմալը
տըր: Իթմամ օլունմալաճադ հիշ պիր հարֆ եա նօթթա եօդ
Տիւնեանըն աիւրընտա վուգու պուլաճադ անփալ հադընտա
էտիլէն սիւալէ ճէվապէն Յիսուս Դանիէլ փէյղամպէրին քէ-
լամընտան իզթիպաս էյլէտի. վէ եաիօտ անա պէնդէր լու-

դէթլէր գուլանարադ տէտի: «Զիրա տիւնեանըն իսթիտա-
սընտան շիմտիյէ տէյին միսլի վուգու պուլաճադ վէ ասլա
պուլաճաճադ շիտտէթի մուզայադա օ գէման օլաճադ տըր:
Վէ էկէր օլ կիւնլէր գըսալմադսա իսթի, հիշ պիր պէշէր գուր-
թուլադ իսթի: ամմա միւնթէիտապլար իշին օլ կիւնլէր գըսա-
լաճադ տըր:» (Մատթէոս 24: 21, 22) Պէօյլէնէ, գէմինտէ պու-
լունան իզթիլարալըն տիւնեանըն ասլա պիլմէտիլի ազիմ պիր
մուզայադա իլէ իսթմամ պուլաճադընը վէ անըն տաիսի սօն
օլաճադընը կէօսթէրիյօր: Մանէն սօնրա պիր տահա վուգու
պուլաճաճադ: Վէ պատէհու, միւնթէիտապլար իշին օլ կիւն-
լէրին գըսալաճադընը վէ չօդ պէշէր գուրթուլաճադընը իւսվէ
էտիյօր:

Իմտի սիւալ էտէրիլ քի, էկէր Բապլան անլէրէ խուսուսի
պիր պէրէքէթ վէրմէք նիյէթի եօդ իսէ, նի՞շին հալլինին
պէօյլիք պիր գըսմընը մուզայադատան կէշիլիպ էօլլիւմտէն
էսիրկէյէնէք վէ մատէմ քի Ալլահ Աղամըն դալպ էթտիլի շէյ-
լէրի իստէ էթմէք իշին վատ էթմիլ տիր, վէ մատէմ քի պու
վատլարըն տաիսի մուզայադատան տէրհալ սօնրա իթմամ օ-
լունմադա պաշայաճադընը կէօսթէրիյօր, վէ մատէմ քի պու
պէրէքէթլէրին, վատա կէօրէ Արրահամ նէսլի օլան միւնթէ-
իտապլար վատթասըլլէ կէլէնէյի վատ օլունմուշ տըր, իմտի
Յիսուսըն պու սէօլլէրի դաթիյէն իսպաթ էտէր քի, միւնթէ-
իտալ Մէսիհ վատթասըլլէ վէրիլէնէք օլան պէրէքէթլէր իւք
տէֆա, մուզայադանըն նիհայէթիւնտէ եաշայան դամմարա
թադտիմ օլունաճադ տըր: Էլպէթտէ, էտիլէն թադտիմի դա-
պուլ էտիլ անա միւթի օլանլարա, Աղամըն դալպ էթտիլի
շէյլէր, եանի հայաթ հիւրրիյէթ վէ սաստէթ իստէ օլունմա-
ճադ տըր:

Ալլահըն փէյղամպէրի պունա միւթապըրը պաշա պիր շէ-
հատէթ թադտիմ էտիյօր: «Վէ Բապլա պուլալուր քի, պիւ-
թիւն տիյարտա իքի գըսմը քէսիլիպ էօլէնէք, վէ իւշինճիւ-
յիւ աթէշտէն կէշիլիպ, կիւմիւշիւ դալ էթտիլլէրի կիպի ան-
լէրի դալ էտէնէյիմ, վէ ալթուրն ալար էթտիլլէրի կիպի ան-
լէրի ալար էտէնէյիմ, անլէր իմիմէ տուա էտէնէք, վէ պէն
անլէրի միւթէճադ գըլաճադըմ. պէն 'օ դամմըմ տըր՝ տէյէ-
նէյիմ, օ տաիսի՝ Բապլա պէնիմ Ալլահըմ տըր՝ տէյէնէք տիր:»
(Զաքարիա 13: 8, 9) Իմտի պուրտա վէրիլէն վալըլ շէյմա
կէօրէ, պու մուզայադա վադթընտա Ալլահ պիր գըսմը էսիր-

կէյէճէք վէ նիհայէթինտէ անլէր անըն գալմը վէ օ տախի անլէրին Ալլահը օլաճադ տըր:

Աղամըն զայս Էթտիյի գէմինի պիր մէսքէն, պէշէրի հայաթ վէ անա միւթէալլըզ շէյլէր օլուպ, պու ալնի պէշէքէթլէրի ատէմէ իտտէ Էթմէք իշիւն Ալլահըն վատլարընը Ֆիքրի-միլլէթ թուլարադ, Դաւիթ փէյղամպէրին հաղտըղը չու սէօղլէրի Ֆէհմէ հաթպիլիլիլը. «Յուզարայա պաղան քիմսէ նէ միւպարէք տիր, պէլա կիւնիւնտէ Բասլա անը գուրթարաճադ տըր: Բասլա անը հըֆօդ հաթպ պէր հայաթ գըլաճադ տըր: Զէմինտէ սաատէթլի օլաճադ տըր. վէ սէն անը տիւշմէնլէրինին միւրա-տընա թէսլիմ Էթմէյէճէքսին:» (Մէգմուր 41. 1, 2) Մուզայա-զա գէմանընտա ատիլանէ վէ տօղրուլըզլէ հարէքէթ հաթնիլ-բին գէմինտէ միւլարէքլէնէճէքլէրինի պուրատա աշըգտան պէյան հաթյօր:

ՆԱՍՐԼ ԷՊԵՏԵՆ ԵԱՇԱՄՍԱԼԸ

Գիլիսէ Փըրգալարընա գալըրտա, սալթ քիլիսէյէ ազա օլանլար խէլաս պուլա պիլիլ տէյու էհալիյի ինանտըրմադ իսթէրլէր: Իսմի Փըրգալարը թէշքիլ հաթն Բասլա տէյիլ տիր, վէ հադիդի քիլիսէ տախի անճադ քիւշիւք պիր սիւրիւ տիր, քի անլէր մէլէքիլթ իս սէմալաթը միլաս ալաճադլար, տիւն-հանըն պադի գըսմը իսէ անը միրաս ալմայաճադ: Գիլիսէյէ խիթապէն Յիսուս տէտի. «Էյ քիւշիւք սիւրիւ, գօրգմա, գիրա սիդէ մէլէքիլթիւ վէրմէք Փէտէրինիլլին հիւսն ի րիգասը տըր:» (Ղուկաս 12. 32) Յիսուս Էալընը քիլիսէյին աղալարը օլաճադ քիմսէլէր իշիւն տէյիլ անճադ ճիւմլէ իշիւն էօլտիւ: Սը. Յովհաննէս աշըգտան պուլուրտու. «Օ տախի կիւնահարըմըզա, վէ Էալընը պիլիլթիւքլէրէ տէյիլ, անճադ պիւթիւն տիւնհանըն կիւնահարընա տախի քէֆարէթ տիր:» Ա. Յովհաննէս 2.2:

Պօղոս Բէսուլ աղիմ խէլասքիար վէ անըն մէմուրիյէթի հադըրտա պահս էտէրէք տէտի. «Էլաքին մէլէքլէրտէն պիր աղ աշաղը գըլընմը Յիսուսը Ալլահըն ինայէթիյէ ճիւմլէ իշիւն էօլլիմ թաթմադ իւղրէ, էօլլիմ էլէմի սէպէպիւնտէն, ճէլալ ու իղգէթլէ թաճլանմը կէօրիւյօրըզ: Զիրա հէր շէյ քէն-տի իշիւն վէ հէր շէյ քէնտի էլիյէ օլանա, չօգ օղուլլար ճէլալէ կէթիրտիլնտէ, անլէրին խէլասընըն րէխիլի էլէմլէր վասըթասըլլէ քէմալէ էրտիրմէք լալըք խի:» (Իպրանիլէրէ

2. 9, 10) Պէօյլէճէ կէօրիւյօրըզ քի, Յիսուս պիր գաշ քիմսէլէր իշիւն տէյիլ անճադ ճիւմլէ իշիւն էօլտիւ: Բէսուլ Էլիսէ տէ-յօր. «Զիրաք պիր Ալլահ վար, Ալլահ իյէ ինսան պրասընտա տախի պիր Միլանճը վար, պու տախի ինսան օլան Յիսուս Գրիստոս տըր, քի վաղթը մախսուսընտա շէհառէթ օլմադ իւղրէ քէնտիլինի ճիւմլէնին Էօլունա Փիտիյէ վէրտի:» (Ա. Տիմոթէոս 2. 5, 6) Մուլայէն պիր վաղթտա հէր մախուլը Յիսուսըն քէնտի իշիւն նէ Էալտըղընը իշիտիլ խէլաս փլա-նըն տախի պիլմէլի խտիլինի պու ալէթ աշըգտան կէօթէրի-յօր: Պօղոս Բէսուլ Էլիսէ տէր. «Ալլահըն մէվհիպէսի Բասլը-մըզ Յիսուս Գրիստոս վասըթասըլլէ էպէտի հայաթ տըր:» (Բօմալլըրա 6. 23) Մէվհիպէսին պուլուլտըղը Էէրտէ պիր ալան վէ պիր վէրէն օլուլ հէր իքի թարաֆը անլալը վէ պիլ-կի իլէ իճրա օլուլմալը: Պաշա պիր սէօղ իլէ մէվհիպէսի վէ-րէն անը խորաք իլէ թադտիմ Էթմէլի, վէ ալան տախի գապուլ էթմէդտէն էվվէլ անը Ֆէհմէ իլէ պիլմէլի տիր: Իմտի թադտիմ օլուլմադտան էվվէլ էպէտի հայաթ մէվհիպէսինի գապուլ էթմէք ինսան ճիւսի իշիւն իմքիանսըզ պիր շէյ տիր: Օ անճադ Ալլահըն վաղթը մախսուսընտա թադտիմ օլուլմաճադ տըր, վէ Անըն փլանը կէօթէրիյօր քի օլ վաղթը մախսուս, վատ նէսլինին մէյտանա կէլմէսի վէ մէլէքիլթիւն թէէսիսինտէն սօնրա տըր. օ գէման հէր քէս քէնտի սըրասընտա, պիր խէլաս փլանը մէվճուտ խտիլինի վէ անըն շարթլարընը գապուլ էտէ-րէք Էաշաճադ իշիւն Էօլըն աշըգ խտիլինի պիլէճէք տիր: Պիլ-կի մուհիմ օլուլըզ էճլտէն Բասլըն կէօնտէրտիյի պէրէ-քէթլէրի գապուլ էթմէդտէն էվվէլ լաղըմ տըր: Պու հադիզա-թա ահիհաճ օլանլար, նէ իշիւն մուխայիֆ օլանըն, Շէյթանըն վէ անըն վէքիլլէրինին պէօյլէ զայրէթ իլէ էհալիյի հադիզա-թը պիլմէքլիլտէն մէն էթմէյէ ճէհա էթտիլէրինի գօլայճա կէօրէպիլիլլէր: Փաղաթ մուլայէն սուրէթտէ պիլէ խապէր վէրիլլիյօր քի, (Վահի 20. 1-2) Մէսիհին մէլէքիլթիւ թէէսիս օլուլտուլընտա, արթըզ միլլէթլէրի ալտաթմամասը իշիւն Շէյթանըն գուվվէթի գապլթ օլուլմաճադ, վէ օ գէման էհալի հադիզաթը պիլէճէք վէ անը պիլմէքտէն քիմսէ անլէրի մէն էթմէյէճէք տիր:

ՄՈՒՀԱԳԳԱԳ ՎԱՏ

Յիսուսն սէօղէրինէ թէ քմիլ է՛նէ մօրէյէթ վէ իթիպար վէ-
րիմէլի տիր. զիրա ծնուն կիպի հիշ պիր ասէմ սէօլլէմէմիլ
տիր: Օ միւսթաղիլ սէլահիլէթ իլէ սէօլլէտի: Վէ Ալլահն
վաղթ Ե մախսուսընտա անրն սէօղէրի իթմամ օլունմալը տըր,
վէ օլ խուսուսի վաղթը կէլմէլիննէ իթմամ օլունմալ: Յի-
սուս աշըղմա սէօլլէլիպ տէտի: «Էկէր պիր քիմսէ պէնիմ քէ-
լամըմը հըֆիլ կտէրսէ ասլա Կօլիմ թաթմալաճաղ տըր» (Յով-
հաննէս 8. 51) Պարատէ տէնիլտիլէ կիպի, Յիսուսն քէլամընը
իլիթմէլիննէ հիշ պիր քիմսէ անը հըֆիլ կտէմէլ: Պիլթիւն ին-
նիլ ասըր դարֆընտա պու պիլիլէլէ մալիք օլունար սալթ Գրիս-
թիլանար օլուպ անը հըֆիլ կտէնիլէր, վէ նիհալէթ տէլին
սատաղաթլէ հըֆիլ կտէնիլէր, իլահի մէրթէպէտէ կպէտի հա-
յաթա մալիք օլունմալար: (Վահի 2. 10) Ճինս ի պէշէրին պա-
գիսի անը իլիթմէլտիլ իլինն հըֆիլ կտէմէլիլէր իտի: Պունընիլ
պէրնապէր միւսաթիլ վաղթտա, մէլէքիլիլին թէլէսիսիստէն
սօնրա անիլը տալի իլիթմէլէլէր: Օ զէման տըր քի Բաղլըն
քէլամընը հըֆիլ կտէնիլէր ասլա Կօլիմ կէօրմէլէլէլէր տիր:
Էկէր վաղթ Ե մախսուսընտա թամմ մանասընմա իմրա էթմէք
նիլէլիլ օլմադտա իտի Յիսուս պու վատը էթմէլ իտի:

Երնէ տէտի. «Պէր հայաթ օլունտա իման կտէն իլ էլ է-
պէտ Կօլմէլէլէլէր տիր:» (Յովհաննէս 11. 26) Էֆէնտիլիլին
քէլամընտ ինանըլթըմըլը: Կօլլէ իտէ տիւննանըն պիլմէսի
իլինն միւսաթիլ վաղթ կէլտիլիննէ իլիտիլ շարթարա միւ-
թի օլունար, ասլա Կօլմէլէլէլէլէլէլէլէլ տալի Յիսուսն միւս-
թաղիլ վէ գալիլ թաղլիլիննէ մալիք տիրէր:

Իմտի Կաթի թանդըմաթ, տիւննա նիհալէթ պուլուպ գալիլ
օլմադտա, վէ Էկէնիլ անըն Էկէրինէ կէլմէլէլէլէլ, վէ 1925 սէնէսի
տալիլ գալիլ շիւրէֆանըն գըլաթընը, վէ իսլահաթ զէմանը-
նըն պաշլանիլընը թալին կտէնէք տէլու, պուրայա գալուր
կէթիլիլէն պահտան իտիլիլթաճ կտէպիլիլիլէլ քի, շիմտի զէ-
մանէ պուլունան միլիոնարմա էհալի 1925տէ տալիլ զէմանէ
վաղարը կապ թուլարաղ գալիլ վէ միւսէլլէմ օլուն շու գա-
լարա կէլիլիլ քի՝ շիմտի Երեսմանարարական միլիոնար ասլա
Կօլմէլէլէլէլէլէլէլ:

Էլպէթ հէր քէս Երեսմանաղ տէմէլ տէլիլ տիր. զիրա պա-
ղլար իլահի շիւրէլթա իթաթ էթմէլէլէլէլէլէլ. Փաղաթ շէ-
րիլ օլունար սալահա տէօնիլպ միւթի օլունար իտէ Երեսման
Կօլմէլէլէլէլէլէլէլ: Բաղլըն վէլլաճալէրինն տիլտէլիլ քէլամ-
լարը պունա միւսահալը տըր. «Շէրիլ տալիլ իլլէտիլիլ շէր-
տէն տէօնիլէք հաղդ ու ասալէթ իլլըն հարէլէթ էթալիլին-
տէ, քէնտի ճանընը պէր հայաթ գըլաճաղ տըր: Միւսահաղա
Կտէլէք էթալիլ իսեանարըն ճիւմէլսիստէն տէօնիլիլ ի-
լին, մուլթաղա Երեսմանաղ տըր Կօլմէլէլէլէլէլ տիր:» — Եղի-
կէլ 18. 27, 28:

ԿԵՆՃԼԻՅԻՆ ՏԵՕՆՄԵՍԻ

Ատմէլ տօղրու թաղարընը շէֆիլ մուսապլէթինտէն նա-
լի Բաղլ քէնտի աղիմ վիւնընըն իմրաթընը կէօսթէրէն պիր
չօգ Կօրնէք վէ թալիլիլէր վէլմիլ տիր: Յօր քիթալընտա,
ստէմին քէմալիլէթիլին, տիւլմէսիլի վէ անտէն աղիմ իլլա-
քաթ վաղթալըլէ Փիտիլէ կտիլմէսիլին վէ էլ նիհալէ թէք-
րալէն իտէ օլունմալընը կէօսթէրէն պիր թալիլ վէրիլիլ
տիր: Հէր շէլին իսլահ օլունմալընը զէմանար պալաճաղըն-
տա, շիւսէլիլ զէմանտէ պիր չօգ իլիթիլար վէ սալիլ մէղարա
Երեսմանըն տտէմէլը պուլունմաղ տըր: Փաղաթ աղիմ Փի-
տիլէ գուրպանը հաղընտա Կօրնիլպ իլլաքաթալը գալուլ
Կտէնիլէր քէնտի կէննիլէ կիւնիլիլին տէօնիլէլէլէլէլ. վէ ճէսէտ
վէ Փիլըր քէմալիլէլէլէլէլ իտէ օլունուպ զէմանտէ կպէտէն
Երեսմանաղար: Փէլլաճալէրին սէօղէրինն գալու կտիլըլը:
«Անըն ճանընը գալուրտան, վէ հայաթընը գըլըլէլէլ հէլաք
օլմադտան հըֆիլ կտէր (Եհօվա): Վէ տալիլ Երեսմանար աղ-
ըլլէլ վէ ճիւմէլ քէմիլէլէլ շիտտէթիլ էլլէմէլ թէտիլ օլունուր
(տտէմին) վէ կէօնիլ Երեսմանտէ հէմ ճանըն նէֆիլ թալմաթան
Կէֆիլէլէլ կտէր: Էթիլ Երիլիլ կէօրիլմէլէլ օլուր: Ճանը գալուր
վէ հայաթըն հէլաքա Երեսմանը:»

Ֆէրտէն վէ մէմմուէն Կօլմէլէլէլ օլուն ճիւս ի պէշէր պէօլ-
լէլէլ պահի սուրէթտէլ լէլմ օլունմուր տըր: Պատէհու հաղի-
լաթ փէլաթընըն կէթիլիլիլ նաթըլ աղիմ Փիտիլէ գուրպանը
հաղընտա Կօրնիլէլէլէլին վէլլաճալէր կէօսթէրէլէլէլ տէլը.
«Էկէլէր ատմէլ իսթիլաթէլէլին (Բաղլըն իսթիլաթէլէլին) պէ-
լան էթմէլ իլլըն, Երեսման թէվաթիլէլ կտէն (աշըղտան

ԲՈՒՀՊԱՆԼԱՐԸ ՖՈՒՐՍԱԹԸ

Կէշմիշ պէշ սէնէնին սրգընտըլարը Էսնասընտա Բուհպան-
լարըն մալիք օլտըզը ֆուրսաթ փէք աճայիպ խոր, ֆաղաթ
իհմալ էթտիլէր... Էհալիլի Էանըշ Էօլա դըլադըլայաճադ
Էէրտէ, սէվկիլիլէլէրինին Էօլիմիլէնտէն վէ հարպ մէյտանըն-
տա զայպ օլանլարըն սէպէպինտէն խանէտէ քէտէր հիւքմ
սիւրտիլիլ Էէրլէրտէ, տիդգաթլարընը Բիթապըն գիդըյմէթ
վատըրընա ճէլպ էթմէք իշին ն'է ալա պիր ֆուրսաթ տըր
պու: Մէսէլա ալլայան վալիտէյէ շէօյլէ տէյէ պիլիլիլ:
«Բապպ պէօյլէ պուլուրըր... սէսինի ալլամադտան վէ կէօդ-
լէրինի կէօդ Էաշընտան մէն էյլէ, գիւրա իշին իշին իւճըէթ
վար տըր, Բապպ պուլուրըր, վէ տիւշմէն տիյարընտան ալ-
տէթ Էտէճէքլէր: Վէ սէնին ազըպէթին իշին Էլմիւտ վար
տըր, քի օղուլարըն քէնտի հուտուլարընա ալտէթ Էտէճէք-
լէր տէյու Բապպ պուլուրըր:» (Երեմիա 31. 15-17) Տիւշմէն
տիյարըն Էօլիմ տիյարըն տըր, գիւրա Էօլիմ պէօյլէ տիւշմէն
տիր: Վէ Բապպ օրայա կիտէնլէրին ճիւմլէսինի կէրի չաղըրա-
ճադ վէ քէնտի սալթանաթը Էսնասընտա Էօլիմիլ տալի մահվ
Էտէճէք տիր:— Ա. Կորնթոսըլար 15. 25, 26:

ԲՈՒՀՊԱՆԼԱՐԱ ՊԻՐ ՄԻՒՐԵՃԱՍԹ

Էֆընարըմ րուհպանլարը խթիհպա էթմէք տէյիլ տիր,
անճադ տահա դիյատէ պու մէշադգաթ սաաթընտա քէնտիլէ-
րին Էհալիլի տօղրու օլան ֆարգլարընը վէ պօրճլարընը իճրա
էթմէլէրի իշին միւրէճաաթ էթմէք խթէրիմ: Անլէրէ ան-
տըրմադ խթէրիմ, քի Յիսուսըն քէնտի մուգթէտիլէրինէ վէր-
տիլի պէշարէթ տիւնեայը տէօնտէրիպ պիր մանգումէ Է ֆըրգա
իշինէ կէթիւրմէք տէյիլ տիր: Վէ անլէրին պէշարէթի պու
մադսէտլէրի իլէրի կէօթիւրմէք իշին Էհալիտէն վարա թօի-
լամադ տէյիլ տիր: Անլէրին պէշարէթի պաշգալարա թէտտի
էթմէք տէ տէյիլ տիր: Ֆաղաթ Ալլահտան անլէրէ վէրիլէն
պէշարէթ Բապպըն շու քէլամլարը իլէ պէյան օլունմուշ տըր:
«Բապպ Եհօվանըն րուհու իւզէրիմտէ տիր. չիւնքի Բապպ պէ-
նի ֆուրգարայա պէշարէթի թէպշիր էթմէք իշին մէս Էտիպ,
գալպի դըրըմըշ օլանլարա չիֆա վէրմէք, Էսիլլէրէ հիւրիլ-

յէթի, մահպուլարա հապսխանէնին աշըմասընը իլան էթմէք,
Բապպըն մադպուլ սէնէսինի, վէ Ալլահմըզըն ինթիդամ կիւ-
նիւնիլ իլան էթմէք, մաթէմ Էտէնլէրին ճիւմլէսինէ թէսէլլի
վէրմէք, Սիօնըն մաթէմ Էտէնլէրի իշին թէտարիք Էտիպ, ան-
լէրէ քիւլ Էէրլինէ միւրէյյէն սարըզ, մաթէմ Էէրլինէ շատըզ
Էաղը, մէյուտ րուհ Էէրլինէ համա լիպասը վէրմէք իշին պէնի
Էրսալ էյլէտի: Վէ անլէրէ սալահ աղաճլարը, Բապպըն տիք-
տիլի աղաճլար թէսմիլիլ օլունմադ տըր:— Եսայի 61. 1-4:

Գալլի դըրըմըշ օլանլարա չիֆա վէրմէք իշին պէօյլէսի
պիր վաղթ տալ օլմամըշ տըր: Վէ մաթէմ Էտէնլէրէ թէսէլլի
վէրմէք իշին չիմտիքի կիպի հիւ պիր վաղթ օլմամըշ տըր:
Էհալիլին, ճիւն Է պէշէր իւզէրիմտէ օլան մէշադաթլարտան
էօթէ, հայաթ հիւրըրիլէթ վէ սաաաթէթ վէ պէրէքէթլէրին
ճիւմլէյէ թադտիմ օլունմադը պիր կիւնէ պազմալարը իշին,
Բիթապը Շէրիֆտէ պուլունան կիւզէլ վէ աճիպ հոդիլգաթլա-
րը նէօ իշին սէօյլէմէյէլիմ...:

ԱԶԻՄ ՊԵՐԵՔԵԹ ԿԵԼՄԵՔՏԵ

Աղամըն մալիք օլուպ դայա էթտիլի շէյ հայաթ, հիւրիլ-
յէթ վէ սաաաթէթ խոր: Յիսուս պու շէյլէրի քէնտի դանըլէ
սաթուն ալար: Անըն սալթանաթը Էսնասընտա Էօլիմ հապս-
խանէպինտէ վէ Շէյթանըն հիւքիւմէթինտէ պուլունան պիլ
ճիւմլէ մահպուլարը աղատ Էտիպ, պէօյլէճէ գէմինտէ հիւր-
րիլէթ իղամէ Էտէճէք, նասըլ քի վէյդամպէր վատըթաթլէ
կիւզէլլէ պէյան օլունմուշ տըր: «Էթիլ տէսթիլիլ օլտուղըմ
դուլըմ, ճանըմըն րադի օլտըզը միւնթէլապըմ. րուհմը անըն
իւզէրինէ դատըմ, վէ թաիֆլէրէ հազըլ իլան Էտէճէք տիր:
Պաղըրմայաճադ վէ նիտա էթմէյէճէք, վէ սէտասընը մէյտան-
լարտա իշիթտիլմէյէճէք տիր: Էպիլիշ գամըլը դըրմայաճադ,
վէ թիւթէն ֆիլթիլի սէօնտիւրմէյէճէք. հազըլ հադիլգաթլէ
մէյտանա չըզարաճադ տըր: Հազըլ գէմինտէ սապիթ Էտիլմէ-
յէ դատար, դաիֆլէնմէյէճէք վէ ֆիւթուր կէթիւրմէյէճէք. վէ
ատալար անըն շէրիլթընա մունթաղըր օլունմադլար: Սէֆուլա-
թը խալը Էտիպ անլէրի Էալան, մահպուլարըլլէ գէմինի սէ-
րէն, անըն իւզէրիմտէ օլան խալա նէֆէս, վէ անտէ հարէքթ
Էտէնլէրէ րուհ վէրէն Բապպ Ալլահ պէօյլէ պուլուրըր: Պէն
Եհօվա սէնի հըրիլ Էտէճէյիլ, վէ սէնի դալմա ահտ, թաիֆէ-

լէրէ նուր օլմադ իւզրէ վէրէճէյիմ. քի քէօրլէրին կէօղլէրինի աչաւն, մահպուլարը հապսխանէտէն, վէ գուլմէթտէ օթուրանլարը զընտանտան չըգարաւն:»— Եւայի 42. 1-8:

Բարպըն ճէլիլ սալթանաթը Էսնասընտա ճիւմլէ միւթի օլանլարա նաւըլ էսլէտի հայաթ վէրէճէյիին Էօթէտէն պէրու պէյան էյլէտիք: Վէ պու ինայէթլէր տէօնտիւլլինտէ հազիդաթէն օ մէսուտ պիր զէման օլաճադ տըր— պիր սաատէթ քի տաիմա պաղի դալմադ իւզրէ կէլէճէք: Ալլահն փէյղամպէրի օ վազթա տօղու ինզար էտէրէք, Բուհ իւլ Գուտսըն թէլլիլ զիլլէ եաղադ. «Վէ Բարպըն ինչլաս էյլէտիյի զիմէլէր (քեաֆֆէ ի ճինս ի պէլէր) տէօնիւլ, (էօլլիւմ իլէ կլինանա օլան էսարէթ հալլընտան) Սիօնա (Մէսիհէ) կէլէճէլէր, վէ պաշլարընտա էպէտի մէսէրէթ օլաճադ. անլէր շատմանի վէ մէսէրէթէ նաիլ օլաճադլար, վէ քէտէր վէ ահ ու զարի տէֆ օլաճադ տըր:»— Եւայի 35. 10:

Պատէհու զէմինին տաիի հազըրլանլա, առէմին սաքին օլմադ իչին միւնասիւլ պիր եէր օլաճադընը կիւզէլ թապիրլէր իլէ րէսմ էտիյօր: Չէօլ վէ պէյապան մահալ կիւլ կիպի աչլաճադ, վէ դօրադ եէրլէրտէ սու փուշարլարը չըգաճադ. զէմին քէնտի մահսուլընը վէրէճէք, վէ զէմինտէ պուլուշան հէր շէյ Ալլահն աճիւլ վատլարընը իթմամ օլուշտըղը իչին անը թէմճիտ էտէճէք տիր:

Փէյլամպէրլէրին իսպար էթտիյի վէ Սահիպ ի Մէղմուրըն հազընտա թէրէնիւմ էթտիյի Ալթուն Տէհր պու տըր. վէ պու կին իման կէօղլիլ, օլ միւպարէք էյամըն հէման դափուլարընտա տուրմադտա իտիլիմիլի կէօրէ պիլմէք, Բէլամ Ռւլլահն թալպէսինին պիր իմթիյազը տըր: Պազըլ պաշլալըմըղը Եօղարը գալտըրալըմ: Խէլասըմըղ եազըն տըր:

Ճէլիլ Էվա ի Ալլա

Սալթանաթ էտէն Եննի գուլլէթ Մէսիհէտէն, Եանի թապիլ օլուշմուշ Բրիտանտան իպարէթ օլաճադ տըր. պուշըն իչին Բիթալը Եէրիֆտէ Եննի սէմա թէմիլլէ օլուշմուշ տըր: Վէ Բիթալըն Եննի զէմին— Բարպըն մէլէքիւթիւնին զէմինի գըսմը— տէյու րէմը իլէ սէօյլէտիյի շէյ տաիի, զէմինտէ թէէսիս օլուշմադ օլան սալիհ պիր հիւքիւմէթի կէօս-

թէրլը: Պետրոս Բէսուլ պուշուրադ քի սաարդ օլանլար, Ալլահն վատրնա կէօրէ «սալահն սաքին օլաճադը Եննի սէմա— վաթ վէ Եննի զէմինէ մուշթազըր» տըրլար:— Բ. Պետրոս 3. 13:

Վահիլի Եազան Յովհաննէս Պատմոս առասընտա քէնտի հիւքիւնիւն ճէղասընը չէքմէքաէ իքէն, Բարպըմըղ քէնտի— սինտէն րազի օլուշղընը կէօսթէրիւլ անը գիյարէթ էյլէտի վէ քէրիմանէ անա աճայիւլ պիր վահի իհսան էյլէտի, քի օ Բիթալը Եէրիֆիին պիր գըսմը հալլինտէ դայա օլուշմուշ տըր: Բարպըն օլ միւլհէմ շահիտի հալը վէճտիլ Եաղադ. «Վէ Եննի պիր սէմա (հիւքմ էտէն Եննի պիր գուլլէթ) իլէ Եննի պիր զէմին (չիւքէթ ի մանդուհէ) կէօրտիւմ, չիւքի էվլէլէի սէմա իլէ էվլէլէի զէմին (էսքի թանղըմաթ) կէլտի իտի, վէ արթըղ տէնիլ Եօղ իտի: Վէ պէն Յովհաննէս մուգատտէն չէհրի (Մէսիհին մէլէքիւթիւնիւ) Եանի Եննի Երուսաղէմի, զէվճի իչին միւլէլլէն պիր կիլին կիպի հազըրլանմըլ օլարադ, Ալլահ թապիլընտան սէմատան էնմէքաէ կէօրտիւմ: Վէ սէմատան պէօմիւք պիր սէտա իչիթտիմ քի՝ իլթէ Ալլահն մէսքէնի ինսանլար իլէ օլուլ 0 անլէր իլէ սաքին օլաճադ տըր: Վէ (Ալլահ) անլէրին կէօղլէրինտէն ճիւմլէ կէօղ Եաշլարընը սիլէճէք, Վէ Էօլլիւմ աքքըղ օլմայալադ, վէ արթըղ հիւզն վէ Ֆէրեատ վէ աղըր պուլուշմայաճադ տըր. զիրա էվլէլէի շէյլէր կէլտի՝ տէր իտի: Վէ թալթտա օթուրան՝ իլթէ հէր շէյի Եննի Եափարըմ՝ տէտի: Վէ պանա տէտի քի՝ Եաղ, զիրա պու սէօղլէր հազը վէ սաարդ տըր:»— Վահի 21. 1-6:

Մէսիհին հիւքիւլ ալ Դընտա Էօլլիւմ մահվ օլուշմադ, վէ հիւզն, վէ Ֆէրեատ վէ աղըր իլթմամ պուլաճադ, վէ պիլ ճիւմլէ միւթի օլանլարա հայաթ, հիւրըրիյէթ վէ սաատէթ իտաէ օլուշմադ տէյու էտիլլէն պու գալի վէ դաթի վատը քիմսէ թէրիլ էտէմէք: Վէ մատէմ քի Եսքի թանղըմաթ դալի օլուլ, Եննիսի տաիի կէլմէքաէ տիր, իմտի էմնիլլէթ իլէ շու էյի իտապէրի իլան հալ պիլիլիլ քի չիմտի զէմինտէ Եաշլանլարըն միլիօնարճաւընա էպէտի հայաթ Փուրսաթը թաղտիմ օլուշմադ վէ միւթի օլանլար ալա Էօլմէյեմէլէր, անճադ իհսա օլուշուլ զէմին իւզէրինտէ սաատէթ, մէսէրէթ վէ սէլամէթ իւզրէ էպէտէն Եաշլաճադլար:

Խաղաղընտան գուրթուկանլար, Էէնի Թանդըմաթ իշխնոէ Էաշայա պիւրբէր:

21. 14-19: Տիւնեանն իւմիւտէրի ճիւմանի Իսրայէլին իւմիւտէրի իւն Էօրիւմիւշ տիւր, վէ Իսահակ Րուհանի Իսրայէլի կէօսթէրի: 1910 տա Նիւ Եօրըն Հիփօսթըմաթ փէսթըր Րուսէլ, «Փէշդամպէրլէքտէ Սիօնճըլլը» մատուէ-թի իշէրինէ 5,500 նէսուտիւնէ խիթապ էթիլիննոէ Սիօնճըլլարըն իւ-միւտէրի գալիւնտի: Օրատա, սուսըլլըդտան էօմէք իւղրէ օլան բէմի Խոմայէլէ, Ղեյաաէսիլէ միւսթաճ օլաղը չայաթ սուլը վէրիւտի: Պու ին-յէթին նէսուտիւնէ տէօմէքտէ խիթինէ պիւր ալամէթ տիւր, վէ օ ինայէթ Սիօնճըլլէ իւն պէյան օլունճըլլ արը:

22. 7, 8, 13: Չալըլըդտա թութուլան գուղու, էօլիւլէր վէ տիւրիւնէր ժիւղարէլէյէնէ օլան Յիսուսը իւրաղ էթտի:

22. 18: Պու պէրէքէթլէրտէ Էաշայան միւլէթլէրին տախի Հիսսէսի վաթ տըր:

25. 1-4: Քէզուրա նէնի Ահուր կէօսթէրի, քի անընէ, Ալլահ Արա-համ օլան Ահաընը իթմամ էտիլ քեաֆֆէի ճինս ի պէշէրի միւղարէլէ-յէնէք տիւր: Անըն ալը օլը օլու, Ղիւրբէլէթինին իլը տէր- նաթէմամ օլուղընը կէօսթէրի: Ճալաթ Թօրնլար օն թանէ խի քի միւլէ թէմամի-յէթին ալամէթի տիւր, վէ կէօսթէրի քի, նիհայէթ պիւթիւն տիւնեա Հա-յաթ մէնյալը տէյու նէնի Ահուր գալու էտիլ, անընէ քէմալա էրէնէլէր:

26. 4: Պու պէրէքէթլէրէ, Էաշայան միւլէթլէր տախի Հիսսէստար օլա-ճաղար:

28. 12: Ճինս ի պէշէրին Խէլասքիարը հալինտէ, էօլիւ վէ տիւրի ճիւմ-իւնէ պիւր վաշի տիւր:

28. 14: Պու պէրէքէթլէրէ Էաշայան գալիւլէր տախի Հիսսէստար օլա-ճալար:

35. 18: Իսմէն օլան Սիօնն ալըլընըն վաղթընը շիմտի կէօրմէլիլի-միլ թասուղ էտէր քի, ճինս ի պէշէրին միւղարէլէյէնէին վաղթը Էա-ղըն տըր: Բէնեամին պիւր ճիւլէթլէ տիւլէր պիւրապէրլէրին պէրէքէթլէրին միւլէթիլ օլուու:

45. 3-5: Յովսէփին պիւրապէրլէրին միւղարէլէյէնէն, թէտրիճէն քէնտի քէնտին անլէրէ պէյան էթմէսի, Յիսուսըն Իբնիսի կէլիւլի կէօ-սթէրի քի շիմտի թէտրիճէն տիւնեա պէյան օլունճաղտա օլու պիւր նիհայէթ անընէ մէսուր օլունճաղար:

49. 10: Շիւթ, Ալլամէթ Րէիսի, զէմին իւն սէմա արաընտա սուլհ Էա-իսն Քրիստոս արը: Օ ճիւլէլի քէնտինէ շէքմէյէ պալաաղընտա, անլէր նաճաղ:

50. 17: Պու, շիմտի Էաշայան միւլիւլար իւղրինէ տէօթիւլէնէ օլան սուլա վէ նիյաղ Րուհանը կէօսթէրի:

50. 20: Բալէվֆին Էէտիլէ պիւր չօղ գալիմ սաղլամաղա Ալլահ Րաղի

օլաղը գաաար, շիմտի Էաշայան միւլիւլարին սուլ ի Քրիստոսն Էէտիլէ սաղլամաղարըն Րաղի օլունճաղըն ինտնաղ իշուն սէպէպ վար արը:

ԽՈՒՐՈՒՃ

3. 8: Պու Քրիստոսն իբնիսի կէլիւլին մաղա, անի կէօսթէրի:

4. 4: Պու կէօսթէրիյօր քի, Ալլահն մաղսէտի շիմտի իւն տէվալը էլէ ալալ, կիւնճը, էօլիւմիւ վէ հէր Փէնա շէյի տէֆ' էթմէք տիւր:

5. 17: Պու ալամէթին, Իսրայէլին Մարտան գուրթուլմարնտան էվիլէ օլաղը կիւլի, շիմտի տախի ճինս ի պէշէրին Շէյթանն Հիւթիւլէթինին գուրթուլմարնտան էվիլէ վուղու' պուրտուղըն կէօրիւլըրը:

7. 12: Իսրայէլին իւլլաընտան էվիլէ օլան պու ալամէթ կէօսթէրիյօր քի, շէրէ միւսաաաէ օլունճաղըն սէպէպի հաղընտա մալիք օլուղընը վաղըն անկալըլ քէնտի տէգիմ գալիլէթլէլէ, պուրտան էվիլէ օ Էօլա վէ-րիւն պալու իղաճաթլարը ճէրհ էտիյօր:

7. 20: Պու ալամէթ, միւղարէք հաաաա միւլմալէրին պէյան էտէն Րիսայէլէրին, Փըլգաճըլար նաղարընտա նաաը կէօրիւլմարիւնի կէօսթէ-րիյօր: վէ պու 'ալամէթին իթմամըլէ, տիւնեանն իւլլաընն Էաղըն օլ-ուղընը կէօրիւլըրը:

Խուրուճ 12. 30ա գաաար օլան պաղի պաղլարաա վաաֆ էտիլէն պէյա-լար — գուրպաղը, տիւր սինէյի, հայալմարըն զըրընը, շիպան, տօլու, շէ-քիւլէ, դարանլը վէ իլը տօղմուլարըն էօլիւմիւ, թէտրիճէն հաղիլաթը իւլէրի սիւրմէքտէ Ալլահն գուլիլէթինին պէյանաթընը կէօսթէրի: Պու մանէվի պէլալար արաընտա Էէտի ճիւլա Քիթապ շէրիֆ Միւթալաաթը քիթապլարըն կէօրիւլըրը: Պունլարն ճիւլմէսիննէ նէլը օլունճաղը տախի տիւնեանն իւլլաընն Էաղըն օլուղընը կէօթէրի:

14. 29. 30: Օլա պիլիլ քի, Իսրայէլին Պահը ը Ահմէրտէն կէլմէսի, պա'ղըլարըն մուղալաղա գէմանըտան սաղ կէլմէլէրին իմա' էթմին:

15. 13: Պու, քեաֆֆէի ճինս ի պէշէրէ մալսուս արը:

15. 26: Ճիւմանի Իսրայէլէ օլան պու վաա, Ինճիւ Ասըրըն նիհայէթին-տէ պիւթիւն տիւնեաա տախի 'ա'իա տիւր:

16. 21: Իսրայէլիւլէրին Մաննալը հէր սաղալալըն թաղէ տէվիլը-տիւլէրի միւլիլու, Էէնի աարտա տիւնեա տախի Էաշամաղ իշիւն ինայէթ նաֆաղարըն նարամաղա մէճալար օլունճաղ արը:

16. 23: Էօլիւլէրին վէ տիւրիւլէրին կիւնաճ վէ էօլիւմտէն իֆաղաթ պուլմալար իշիւն պիւր աղիմ Սէպթ (րամաթ) կիւնիւ ինտան էթմէք Ալլա-հն փաղըն իտի:

19. 10-11: Պու իւլիւնիւ կիւն, էօլիւլէր վէ տիւրիւլէր իշիւն վէրիւլէն Փիւլիյէնն թէմարիք օլունճաղը պին Էըլլը կիւնտէն իթիպարէն, իւլիւն-ճիւ պին Էըլլը կիւնիւն սաղալընը կէօսթէրի:

20. 7-10: Սէպթ կիւնիւ, էօլիւլէրին վէ տիւրիւլէրին Ի'աաէ օլունճաա-ղը աղիմ պին Էըլլը Սէպթ կիւնիւնիւ կէօսթէրի:

28. 33: Այթուհ չընդերառողսր կէօթէրեր, քի Մէլիբ կէլաթիլնուտէ, ա-
նըն խէլաս իշինին մէլիլէսի, նէթիճէսի չէր քէսէ գահէր օլաճաղ տըր:

32. 34: Պէօլլէճէ գալմըն վա'տ օլաճան տիլարա կէօթիլիլմէսի,
ճիւմլէ իսթէյէնլէրին Ալլահ իլէ միւլաֆաղաթա կէթիլիլճէքէլէրին
կէօթէրեր:

34. 30 Իսրայէլին Եաղլաճաղա դօրդուղը վաթլաղլը, տիւնեանըն
տաեանամայաճաղը մուգայաղա վաղթընը կէօթէրեր: Պուճու միւլթաղ-
դը, Մուլիսանն պէօլլէք օլան պիլիսի, Գրիստոս էօլիլէր վէ տիլիլէր
իլէ, նիլաղ վաճաթաղլէ, գատիմ Շիւրէֆա վաճաթաղլէ սէօլլէյէճէք տիլ:

Ղէվիլիլէր

9. 23: Պիւթիւն դալմա կէօթիւնէն Ալլահն պու ճէլալը կէօթէրեր,
քի չիմաթ քէք Եաղլըն օլան պիլ վաղթ կէլմէքաթ տիլ, քի անտէ «Բաղլըն
ճէլալի [էօլիլէրէ վէ տիլիլէրէ օլան մուհապլիթի] ճիւմլէյէ գահիլ
օլաճաղ տըր»:

13. 2: Պու, Բաղլըն Եաթիւղը թէտպիլի կէօթէրեր, քի անընլէ էօ-
լիւ վէ տիլիլ քեաֆթէի պէլէր կիւնաճաթն շիֆա պուլաճաղ տըր:

14. 4: Էրզ աղաճը, Էէնի տէվրաթ էօլիւ վէ տիլիլ ճիւմլէնին էլտէ էտէ
պիլէճէյի էպէտի հայաթը, գըրմըղը, Ֆիտիլէյէ գանընը վէ գուֆա օթու,
Թաթիլի էաէն Գէլաթը կէօթէրեր:

14. 12: Սուչ գուրպանլարը, պիլ աղտան էօլիւ վէ տիլիլէր իշին աչը-
լաճաղ օլան քէֆարէթ Եօլուհը կէօթէրեր:

18. 5: Եէնի Շէրիաթլարը հըֆը էտէնլէր էպէտին Եաղլաթ պիլիլիլէր:

23. 3: Սէպթ կիւնիւ, էօլիլէրին վէ տիլիլէրին իշին օլաճաճաղը ա-
ղիմ պին Եըլլը Սէպթ կիւնիւնիւ կէօթէրեր:

25. 10: Պու, ճիւմլէ էօլիլէր վէ տիլիլէր իշին կէլմէքաթ օլան խէլասը
կէօթէրեր:

26. 18, 24, 28: 1914տէ խիթամ պուլան, Թաթիլէրին Էէտի վաղթլարը:

26. 34, 35, 40-45: Իսրայէլ վա'տ օլաճան տիլարա հաղիպաթէն կիւ-
մէքաթն, Էէթիլ Յորէլլէրին կէլմէսի լաղըմ խոյինի կէօթէրեր: Պու

3, 500 սէնլէր Գրիստոստան էլվէլ 1575տէ անլէրին Գէնան տիլարընա
կիւմէսիլլէ պալատը, վէ 1925տէ խիթամ պուլաճաղ տըր, քի օ գէմանտա
Գատիմ Շիւրէֆանըն դըլաճընը, վէ Ղէմինի էօլիւ վէ տիլիլ պիլ ճիւմլէ գա-
պիլէլէրին միւլաթէլլէմէյէ պալատաթընը մէլմուլ էտէպիլիլիլէր: 3,
500 սէնլէրին սոս սէնլէսի աղիմ իսլահաթ Յորէլլէրին քիւլատ էտէն պիլ Գու-
րէլ սէնլէսի օլաճաղ տըր:

27. 24: Ճիւմլէ տաթէլլէ կէլէճէք խէլասը կէօթէրէն պալաթ պիլ խա-
պթ:

USUS

14. 31-34: Զիքը օլաճան ալէթլէրին սօնրաքիսի վաղթ քիւլաթմալէր-
լիլէրին աչան անաթարալարտան պիլիլի տիլ, քի անընլէ տիւնեանըն

իլթաճա կէլաթիլին միւլահէլտէ էտիլօրուգ: Օլ պիլ ալէթլէրտէ տաթիլ, պու
հասատ վաղթընտա Ալլահն իսթէն օլան գալմընըն թէճրիպէլէր իլէ օլ
ղէմանտա, ճիւմանի Իսրայէլէ վուգու' պուլան թէճրիպէլէր աղաճընտա
պիլ միւլաղի օլաղը կէօթիլիլէր: Բուհանի Իսրայէլին գըրգ սէնլէ տօ-
լաճաղը 1881տէ պալատըղընը կէօթէ պիլիլիլ: Օն խաին ճաստալար, տիւն-
էլիլ քուհպանլար, միւլահէլ վէ շէյթանի պիլ խապէր տիլ տէյէքէք մէլլէ-
քիւթիւն միւլաթէսինի ըտտ էթիլիլէր, վէ գալմ տաթի հաղիպաթ տիւն-
լէյէճէք Էէրտէ անլէրի տիլիլլէրին: Իճթիմալ տըր քի հարֆիլլէն քէնտիլ-
լէր թէ'սիսաթլարը իլէ պէրապէր տիլ շիւլ, անլէրին էլվաթաղը վա'տ
օլաճան միւլատա կիւսիլլէր: Իճթիմալ տըր քի պու տիւնէլիլ միւլահէլաթ
1921իմ սոս պահարընտա տիլաթիլլէր: Եաթիւ գըրգ սէնլէյի 1878տէ հասատ
քիւլաթմընըն իլան օլաճաղա պալատը, 1918տէ Բուհատա օլաճաղը կի-
պի իսթի քիլիսինին տիւլմէյի պալատաթըլլէ իլթաճա պուլաթ տէյէպիլիլիլ:

19. 9: Գալմըն կիւնաճաթն թաթիլ օլաճաթը իշին հըֆը օլաճան
պու ա'լ ինէյին քիւլիլ, Գատիմ Շիւրէֆանըն սատաղաթընըն դիքիլիլիլին
կէօթէրեր, քի չօղ Էրլաթէտէն վէք ֆաթիլիլ օլաճաղ տըր:

21. 9: Պաղըր իլլան, Էճատաթըղը հիւրմէ գըլաղուգաճաղ իշին
Շէյթանըն գուլաճաղը վաթիլլաթը, կիւնաճը իլլաղը էտէր, պէօլլէճէ էօ-
լիւ վէ տիլիլ կիւնաճըլաթըն Էէրինի ալան Բաղլ Յիստար կէօթէրեր:

ԹէՍՆԵՆ

4. 9: Էէսի Շէրիաթ Աճաթընը քիւլաթընտա ի խալլէ միւլաթը օլան
պու սէօլլէր, Եէնի Շէրիաթ Աճաթընը քիւլաթընըն գէմանընտա էօլիւ վէ տիլիլ
քեաֆթէի ճիւն ի պէլլէրէ միւլաթաղը օլաճաղ տըր: Պու աղաթէլլէրին իլթ-
աճաթընը շիմաթ հէր թարաֆտա կէօթէլլէր:

4. 40: Եէնի Շէրիաթ Աճաթ թահթընտա Իսրայէլտէն պալատարաղ էօ-
լիւ վէ տիլիլ քեաֆթէի ճիւն ի պէլլէրէ միւլթի' օլաթլար իսթ իլ էլ էպէտ Եա-
ղաթ պիլիլիլէր:

5. 12-14: Իսրայէլին քահաթ կիւնիւ չօլ կէլէճէք վաղթը կէօթէրեր,
քի անտէ էօլիւ վէ տիլիլ, պիւթիւն տիւնեա կիւնաճաթն քահաթ էտէճէք

5. 16: Եճալաթ վէ Եէնի Աճաթ հիւրմէթ էտէլլէր իլ էլլէպէտ Եաղաթ
պիլիլիլէր, քի պուլատա իլլէպէր վէ վալիլիլ իլէ կէօթէլլէրիլլէր տիլ:

18. 15-18: Ճիւմլէյէ հայաթ թաղտիմ օլաճաճաղ պիլ վաղթ հաղըն-
տա քիւլաթմալլիլլէր:

28. 1-14: Եէնի Շէրիաթ Աճաթընը կէլմէսիլլէ, էօլիւ վէ տիլիլ պիւթիւն
տիւնեաթա իլլէրիլլէք օլան պէրէքէթլլէրի կէօթէրեր պու:

30. 19, 19: Պու սէօլլէր, Եէնի տէվրին շաֆաղընտա էօլիւ վէ տիլիլ օ-
լան պիւթիւն տիւնեաթա մալաթու տըր: Զիւրա տիլիլ խալլէ իլթաճա օլաճ-
աճաթ տըրլար. Եաղաթալարտան հիլ պիլիլիլ հաղիպաթէն հայաթ թաղ-
տիմ օլաճաթմալլէր տըր:

32. 13: Զիւրին թաթիլլէրինին Իսրայէլ իլէ պիլիլիլ քէսէլլէր օլաճա-

լարը վազու՝ պուլմամը արը, ֆաղաթ պուլմամադ, վէ հէմ էօլիւէր վէ հէմ տիրիէր տնիւր իւն մէսրուր օլաճաղլար:

ՅԵՍՈՒ

1. 11: Իւշ կիւն էրդաղ թէտարիք էթմէլէրի, Գրիստուրն սալալ օլաւնալը զէման օլան պին երւըդ կիւնիւ վէ տնտէն սօնկրա Գիլիսէնին ինթի-լապ օլունալըդ իքի պին երւըդ կիւնիւ, ի կէօթէլէր: Շիմտի եաղըն օլան եէնի տէվրտէ պու էրդաղ իւն եալալաճաղլար:

5. 12: Շիմտի եալալան միլիօնլարա թաղտիմ օլունաճաղ կէնի հալաթ Թէլիֆիլին կէօթէլէր:

6. 10: Պու, կիւնահըն գուլվէթլէրինին քեմալ ինհիլամընը կէօթէլէր, քի օ զէման քիմսէնին էօլմէսինէ հաճէթ դալմալաճաղ: Բէմալի Ներիք-վըն, իսմի քիլիսէնին տիլարլարընըն սէնտէլէտիլին շիմտի պիւն կէօթէլէր:

14. 10: Իսրայէլին Մըսըր պրադմասընտան, թա վա'տ օլունան տիլա-րը դապթ վէ թաղտիմ էթմէլէրինէ դատար, Գալէպին պէօլլէճէ սաղ դալ-մասը, պաղլարըն էօլմէզալէն եէնի տէվրէ կէլէճէլին կէօթէլէր:

ՀԱՔԻՄԼԵՐ

3. 9: Գատիմ վաթլարըն հաթիմլէրի սալթ հիլքմասը օլմալըպ, Խէ-լաղէնար տալի խիլէր: Շիմտի տիւնտաւ մէվնուտ օլան թէլալըն սէպէ-պի շու տըր, քի, հաթիմ կէլմէ վէ հիլքմ կիւնիւ պալալմը տըր:

ՄԻԻԼՈՒՔ Ե ԵՎՎԵԼ

2. 6: Պիւր աղան քիմսէ արթըպ մէզարա էնմէյէճէ տըր:

11. 12. 3: Պիւր մա'նտա Իսրայէլին եէնի փատիլահը, զէմինին եէնի մէլիլին կէօթէլէր— «քի քիմսէնին էօլալիւլմէսին իսթէմէդ»:

ՄԻԻԼՈՒՔ Ե ՍԱՆԻ

7. 10: Իսրայէլին «սարըլմալըպ, քէնտի եէրինտէ —սալին օլաճաղը» վաղթ կէլիլինտէ, շիմտի եալալան միլիօնլարըն էօլմէյէճէլի վաղթ տա-լի կէլմէլ օլաճաղ տըր:

19. 21. 22: Դաւիթ, զէմինին կէլէճէ մէլիլինին պիւր նիւմունէսի իաթ քի —«քիմսէնին էօլմէսին իսթէմէդ»:

ՄԻԻԼՈՒՔ Ե ՍԱԼԻՍ

1. 51, 52: Պի ալիէհ Սողոմոն տալի զէմինին կէլէճէ օլան մէլիլինին պիւր նիւմունէսի իաթ:

8. 56: Ճիմանի Իսրայէլին քէնտի տիւլմէնլէրինտէն բաճաթ էթմէսի, էօլիւէրէ վէ տիրիլէրէ կէլէճէ օլան հաղիլի բաճաթը կէօթէլէր:

ՄԻԻԼՈՒՔ Ե ՐԱՊԻ՝

4. 5, 6: Եաղըն պօլալմասը, Բուհ իւլ Գուստըն էօլիւ վէ տիրի ճիւմէլէ պէլէր իւղէրինէ տէօթիւլէճէլինին կէօթէլէր: Անըն իշին հաղըլանմը օլան դապլարըն հէր պիւրի քեմալլէն Ալլահըն բուհըլլէ տօլաճաղ տըր:

ԹԻՎԱՐԻՆ Ի ԵՎՎԵԼ

16. 31-34: Չաթլին իշինտէ պուլունտըրըմը հիլքմ կիւնիւ, էօլիւ վէ տիրի քեմաֆիլի ճիւն ի պէլէր իշին պիւր իսմիւտ վէ պիլիէթի զէմանը տըր:

17. 9: Իպլտէն եալալաճաղ պիւր եէր, էօլիւմիւն նիւմունի տէմէ տիր:

ԹԻՎԱՐԻՆ Ի ՍԱՆԻ

36. 21: Գրիստոտան էվվէլ 1575տէ պալալըպ 1925ին պաճարընտա խիթամա կէլէն եէթմէլ Յարէլլէրի կէօթէլէր պիւր իսպաթ: Պու յորէլլէր խիթամա պուլտըղընտա ճիւմէլի միւպարէլէմէնին վաղթը կէլէճէ տիր:

ՆԵՆՄԱՍ

8. 5-12: Եղրասըն շերիթը օղումսը վէ օն իւշ առէմլէրին տնա եար-տըմ էթմէլէրի, վէ պատէհու գուլմըն շաւ օլմասը, գահիլէն կէօթէլէրի քի, բուհանի Իսրայէլին օն իքի սրղթլարը վէ պէօլիւք ճէմասթըն մուա-վէնէթիլլէ, Բապլ քէնտի քէլամընը նէլը հաճէթ վէ պատէհու էօլիւ վէ տիրի ճիւմէլէր շաւ օլմալըպ:

ՅՈՐ

33. 14-30: Եղիւտ Յուր իւն միւնասէլէ կտէն ֆաղաթ Բապլըն թա'ղիւր էթտիլի իւշ առէմլէրին պիւր օլմալըպ, անըն սէօղլէրիտէ Բապլ թարա-Փընտան դաղոմիլանմը կիպի կէօթիլլէյօր: Օ տիլգաթըրմըր շու հաղի-լաթա ճէլալ էտիլօր, քի պու շէրի կիճէ վաղթընտա Ալլահ առէմլէրի Թէքըր պէ թիքըր սաղընտըրմը տըր: Վէ պու ճիւմէլ վաղթ դարձընտա առէմլէր իման իղըրալարընըն եաթաղընտա դարիլ խալալար կէօթիլլէ-լէր իսէ տէ, շիմտի անըն դաղալընըն կիւնիւտէ առէմլէր կէօղլէրին վէ գուլաղլարընըն ալմաղա պալալօրլար: Արթըպ առէմլէր քէնտի փալալարընը թաղիլ էթմէլէ պրաղըլմալաճաղլար: Պատէհու խաթիւտ օլան պիւր առէմլին Թարիլինին իմա' էտիլօր, քի անըն աղըլարը, իշինտանմըն տիւլմէսի, վէ էթինին դալալ օլմասը, անըն չապուգ էօլիւմիւնիւ կէօթէլէր: Պատէհու պէլան էտիլօր, քի էյէր Մէլէք իւլ Ահա, Ալլահըն սիլլէթիլին պէլան հաճէ վէ օն պիւնլը ալալընտա իւղէլ օլան Բապլըն իւղէլ կէլիլինին վաղթը կէլմէլ իսէ, Ալլահ խաթիւտ օլանա մէրհամէթ էտիլ ալիէն տըր: Էօլմէսի-նէ հաճէթ եօղ տըր: Փիտիլէ անըն իշին թախսիս օլունմը տըր: Իւլի կիւ-

նահալընտան թէվսէ կտէր իսէ երնէ կէնճէլիս կտէտէն հաշայս պիւրը:

38. 11-15: Ֆէնալը ֆիւլան պիւր ախրէճէյէ դատար պրալըմըս տըր: Պուրատա անըմ նիհայէթի, հոգարտան կէլէն սէճէրին կէլէճէյէ մուղարըէր վաղթատ օլաճալը կէօթէրիւմիւ տիւր: 0 կէլտիլինտէ «դէմին, իւղէրինէ միւհը պատըմըս պալըզը կիպի եէնի պիւր հիյէթ ալըր, վէ հէր շէյ լիպաս կիպի զիյնէթ կէօթէրիւր» Հէր շէյ եէնի հալըլաճաղ, վէ արթըզ էօլիւմ օլմայաճաղ:

42. 12: Յորըն թէճըրիւկէրի, մուղայաղա էսնաթընտա հաշայըս սաղ զալան պէնի պէշէրին թէճըրիւկէրինի բէսմ էտէր:

ՄԵՋԱՄԻՐ

2. 1-12: Պիւթիւն պու մէղմուրըն կիւնիւմիւկէ տաղասը վար տըր:

4. 3: Ղաղաղ կիւնիւմտէ էսիւրկէնէճէթ օլանլար:

5. 3-7: Իշթէ պիւր տուս քի տիւնհատա պուլուհան պէնի պէշէր, քէն-տի սաղաճընտա թէքարլարտա էյի օլուր, թաքի հէլաք օլմասընլար:

5. 11, 12: Մուղայաղա վաղթընտա Րապըլն սիլիէր էտիւլ միւղարէթ-էտիլի քիմսէլէրի էօլմէսի իճաղ էթմէդ:

6. 4, 5, 9: Էօլիւմտէն դուրթուլմաղ իշիւն Դաւիթին էթտիլի տուս, վէ անըն միւսսիտ ճէվալը, շիմտի հաշայն միլիօնլարա ճէսարէթ պալշ էտէր:

7. 9, 10: Պին ելըլը էյամտա, շէրիւրիւն շէրի նիհայէթ պուլուպ, սալիւր սաղթի, սիլիէր վէ խէլաս օլունաճաղլար:

8. 1-9: Ալլաճըն սալի մաղաէտինին, առէմի քէնտի դէմինի հիւքիւմէ-թինէ սահիւլ էթմէք իտիլի պուրատա դէք օլունմըս տըր, վէ քէզալիք Ալ-լաճըն անը զէյարէթ էթմէյէ դարար էթմիւ իտիլինի տալի իմա' էտիյօր, քի պու անըն հայաթընըն էսիլիւկէնմէսի տէմէք տիւր:

9. 9, 10: Պու վա'տըն պախուսուս մուղայաղա դէմանլարըն էն պէօ-յիւլի էսնաթընտա հաշայնլար իշիւն միւթաղը օլտըզը պէտիհի տիւր:

10. 16: Թաիֆէլէր անըն տիլարընտան մահվ օլտուղտան սօնկրա պաշ-դալարըն մահվ օլմասըն միւնասէպէթ հօղ տըր, ֆաղաթ անլէր հաշայս պիւրիւրէր:

11. 6, 7: Շէրիւրէր մահվ օլունտուղընտա սալիւրէր հըֆը օլունաճաղլար:

13. 3-6: Խուսուսիլէ շիմտի հաշայնլար իշիւն միւնասիւլ պիւր տուս:

15. 1-5: Մուղայաղա վաղթընտան սօնկրա, պաղի զալան պիւրիճիք տաղ հախօտ թէփէ, Ալլաճըն մէլէ-քիւթիւ օլաճաղ տըր, քի Մօրիա տաղը իլէ կէօթէրիւմիւ տիւր: Օրատա սաքին օլա պիլէնլէրին սալթ քիմէր օլ-տուղըն պու մէղմուր կէօթէրիւր:

16. 11: Մատթէս 25. 31-48տա վէրիլէն դօյուլար վէ քէշիլէր թէմ-սիլի, պուրատա տալի իմա' էտիլտիլի իւղէ կէօթէրիւր, քի դէմինին իլէն մէլիլինին սաղընտա պուլունանլար տալա էօլմէյէճէլէր:

17. 4: Պու քէլամլար պու վաղթտա տիւնհատա պուլունանլարըն պա-ղըսը իշիւն խուսուսի սուրէթաէ միւնասիւլ տիւր:

18. 12-14: Տիւնհանըն ախըրընըն պու ալամէթլէրի իշթէ կէլմիւ տիւր:

22. 27, 28: Միլլէթլէրին ճիւմէլէ դապիլէլէրի Րապըլն հուղուրընտա սէճտէ դըլաղըլարըն դէման, քիմսէնին էօլմէսի իճաղ էթմէդ: Հիւքմտար օլան Րապըլ հաղաճըս տըր:

24. 3-4: Մէլէքիւթտէ, քիմէր տէվամի սաքին օլապիլէճէլէրինի կէօթէրիւր:

25. 12, 13: Շիմտի հաշայնլարտան միլիօնլարաճաղըն տալա էօլմէ-յէճէյինէ տա'իւր պիւր վա'տ:

27. 1-14: Պիւթիւն պու մէղմուր էօյլէ տիւր քի, պու հարամաղ կիւնտէ սէֆիլ տիւնհա անտէ խուսուսի թէսէլլի պուլա պիւրիւր:

30. 1-12: Պու շատըլը մէղմուրը, շիմտի հաշայնլար, մուղայաղա վաղ-թընը կէշիլէճէթ օլան միլիօնլար իշիւն փէք միւնասիւլ օլաճաղ տըր:

31. 22-24: Րապըլն էսիլիլէտիլի քիմսէլէր իշիւն միւնասիւլ քէլամլար:

32. 6-11: Շիմտի տիւնհայա մախսուս օլան սալի քէլամլար:

33. 18-22: Շիմտի հաշայնլարտան միլիօնլարաճաղըն էօլմէյէճէյինէ տա'իւր պիւր վա'տ:

34. 11, 22: Շիմտի հաշայն միլիօնլարա խիթաղ օլունան քէլամլար:

35. 9, 10: Մուղայաղա վաղթընըն նիհայէթինտէն իթիլարէն Րապըլ առէմի քէնտիլինտէն դուլիլէթլի օլանտան դուրթարաճաղ տըր:

36. 7-10: Շիմտի հաշայն միլիօնլարա մախսուս քէլամլար:

37. 1-40: Պիւթիւն պու մէղմուր տողընտան տողըն էճհատէթ իլէ տօ-լու տըր, քի շիմտի հաշայնլարտան միլիօնլար տալա էօլմէյէճէլէր:

41. 1-3: Շիմտի հաշայնլարտան միլիօնլարաճաղըն էօլմէյէճէյինէ տա'իւր պիւր վա'տ:

45. 16, 17: Պիւթիւն դէմինտէ բէիլէր, վէ էօլմէյիւլ էպէտ իւլ տալա Րապըլա համտ էստէն դալմլար օլաճաղ:

46. 1-11: Պու մէղմուր տիւնհանըն խիթամա կէլտիլինի կէօթէրիւր:

47. 7, 8: Ալլաճ պիւթիւն դէմինին փատիլաճը օլուլ միլլէթլէր իւղէ-րինէ սալթանաթ էթտիլինտէ, ճիւմէլ իշիւն հայաթ պէրէքէթլէրի օլա-ճաղ տըր:

49. 17: Լաքին Ալլաճ, ֆիտիլէ պէհասընը վէրէ պիլէն պիւրիտինի թէտա-րէք էթմիւ տիւր:

53. 6: Պու շատմանի, հաշայնլար իշիւն տըր:

55. 22, 23: Գանիւլ վէ հիլէպաղըն հէլաքը իլէ պէրապէր սալիհին դը-մըլտանմայաճաղընըն տալի զիւր օլունմասը, իսպաթ տըր, քի պաղըլա-րըն էօլմէյէճէյի պիւր վաղթ կէլէճէթ տիւր:

59. 16: Գապըտան դուրթարմաղ իշիւն Ալլաճըն մէրհամէթ վէ դուլիլէ-թի, Պին ելըլըն սաղաճընտա պէյան օլունաճաղ տըր:

60. 2, 4: Տիւնհանըն խիթամա պուլտուղընա պիւր 'ալամէթ:

65. 5: Հալէն Ալլաճ դէմինին միւնթէհալարընըն իւմթի տէյիլ տիւր, ֆաղաթ օլտուղընտա, արթըլ էօլիւմ օլմայաճաղ տըր:

66. 4: Պիւթիւն զէմին Ալլահա սէնտէ էթտիյինտէ, էօլիւմ խիթամ պուլաճադ:

67. 1-7: Ալլահն խէլաս սըհէթի ճիւմէ միլլէթլէր արասընտա մալիւմ օլաճադ տըր: Պիւթիւն պու մէղմուր կիւնիւմիւղէ մախսուս տըր:

68. 1-3: Շէրիւրէրին մահվ օլմասը կէօթէրիյոր, քի սալիւնէր մահվ օլմասլաճադ: Վէ Ֆիւհադիլէ տէյօր քի անլէր շատման օլաճադլար:

69. 35, 36: Պու լիտանն իմա' էթտիյինէ նադարէն պիւր թաղըմ Եհու-տիլէր, տիյարտա տալիս պիւր միւրասա մալիւ օլաճադլար, վէ օլ միւրասա, շիմտի Էաշայանլար տալիս իշինտէ օլարադ սալիւրէր տէ Հիսսէտար օլա-ճադլար:

72. 2-7: Շէյթանն, պէօյիւք զալիմին էղիմէսի իմա' էտէր քի անն իշինտէ սալթանաթլ խիթամ պուլաճադ տըր: Շիմտի ատէմին հալը պիւնիլէն օթ կիպի տիւր: Օ էօլմէք իւզրէ տիւր, Ֆադաթ էօլմէրաէ օլան օթա Էէթիլէն պարան կիպի, Քրիտոտուն ալտէթի հայաթ կէթիւրէճէք տիւր:

72. 12-14: Ֆադիւր տիւնեա էօլիւմիւն դուլմուստան խէլասա վէ հայաթ միւսթաճ տըր, վէ Ֆէրիտաթ իշինտէճէք տիւր:

72. 16: Պուրտա, շէրտէ Էաշայանլար իշին ուզուն էօմը վատ օլունմը տըր, շիմտի իսէ շէհրաէ Էաշամադ էն կիւն պիւր շէյ օլտուղը մալիւմ տիւր:

76. 8, 9: Շիմտի, Հիւքմ կիւնիւնտէ Ալլահ միւթէվաղլարը խէլաս էտէճէք տիւր:

84. 1-6: Տիւնեանն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթ:

84. 11: Շիմտի Ալլահն վաղթ և մախսուս կէթիւր օլտուղընտան, իսթիլաճէթլէ Էիւրիւյէնտէն, տէվամի հայաթ մէվէհպէսիի տիւրիդ էթմէյէճէք տիւր:

86. 9: Էօլմիւլ օլան իւմէթլէրին կիլիպ Ալլահա սէնտէ էտէճէքլէրի միւնտիպ վաղթ կէլտիյինտէ, օ զէման Էաշայան միլլիսլար ասլա էօլմէ-յէճէքլէր:

89. 15: Մէսէրէթ նիտաթը շու տըր քի, Մէլիք կիլմիւլ օլուպ, սալթ էօլիւրէր տէյիլ իլա Էաշայանլար տալիս հայաթ կէթիւրմիւլ տիւր:

90. 3: Պիւր աղտան քիմսէնին թօրադա տէճմէսի իղթիլա էթմէյ:

92. 9-13: Բաղպըն տիւլմէնլէրի հէլաք օլտըղընտ, անն տիւլմէնի օլմասլար Էաշամադտա տէվամ էտիպ խուրմա աղամը կիպի թաղէյէնէ-ճէքլէր:

94. 20-23: Բաղպ շէրիւրէրի, վէ պախուսուս անն հադիվաթընը մէն' էթմէք իւզրէ քէնտի Փըսլարընը նիդամա կէշիւրէնլէր քէնտի շէրիւրէրինտէ մահվ էթտիյինտէ, պիլիւնաճ օլանլար անտէն էսիւրկէնէճէքլէր:

96. 1, 10-13: Պու Էէնի իւհի, Մէլիյին կէլմիւլ օլուպ, էօլիւ վէ տիւրիւրէր հայաթ կէթիւրի իշին տըր:

97. 1-7: Տիւնեանն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթլէր: Դալմարըն ճիւմէսի Բաղպըն ճէլալիին կէօրտիւլէրինտէ (անկառըղլարընտա) ար-թըք քիմսէնին էօլմէսի իճապ էթմէյ:

98. 2, 3: Պուրտա Ինճիլին պիւթիւն տիւնեայ քիմիւլին թիւլիւր օլունճադընը կէօթէրիյոր, վէ օլ զէման կէլտիյինտէ արթըք քիմսէնին էօլմէսի իճապ էթմէյ:

100. 1-5: Պիւթիւն տիյարլար պիւրիւթտէ Բաղպա տըղըն էթտիլէրի զէման էօլիւմ խիթամ պուլաճադ:

101. 5-8: Դօնշտընա դայպէթ էտէնլէր, միւթլէպիլիւրէր, հիլէքնար-լար վէ շէրիւրէր մահվ օլտուղլարընտա, սաաթը վէ դալպի թամմ օլանլար տալիս Էաշայա պիլիւրէր:

102. 19, 20, 28: Շիմտի Էաշայանլարտան միլլիսլարըն ասլա էօլմէյէ-ճէյինէ շէհատէթ:

103. 19: Բաղպըն մէլէթիւթիւնին հիւքմիւ ճիւմէ իւզրինէ ճարի օլտուղընտ, քիմսէնին էօլմէսի իճապ էթմէյ:

104. 5: Զէմին, էպէտի պիւր նէպին մէքնանը օլմադ իւզրէ թախսի օլունմը տըր: Ալլահն մադսէտի, զէմին էօլէն մախլուպար իլէ տօլտուր-մադ տէյիլ տիւր:

104. 35: Շէրիւրէր միւնդաթի' օլտուղլարընտա, սալիւնլէր տալիս Էաշայա պիլիւրէր:

107. 11-16: Էնտաուրմըն Եդեմտէ Ալլահն քիլամընա 'ապը օլտուրլար վէ անն նաաիւթընը թահգիլ էտիպ, մէլադաթա վէ էօլիւմ լա'նէթի ալթը-նա տիւլաթիւրէր: Պուրտա օլ լանէթտէն շըզարըմալարը, վէ մէղարըն պա-ղըր զալիւրաթը վէ տէմիւր սիւրիւրէրինէ տօղըն թա'նիլ էթտիլէն պէնտ-լէրին դըրըմաթը կէօթէրիլէր տիւր:

107. 24-31: Պուրտա, տիւնեանն խիթամ պուլտուղընը իշա'ր էտէն շիմտիքի տէվալըն օլունմը տըր, վէ ալիս Էէրտէ, շիմտիքի ճէնկիւմէ-տէն Բաղպըն սէլամէթ վէ հայաթ կէթիւրէճէյի գիւրը օլունմը տըր:

110. 3-6: Պուրտա, Բաղպըն դուլմէթիլին կիւնիւնտէ, զէմինին դալմարընն թիւլիւմ օլմալարը կէօթէրիլէր տիւր, վէ պու թէպիւմիլէթ տիւրէր հայաթ կէթիւրէճէք տիւր:

112. 4: Պու, դուլմէթ տիյարընտա տալմ քիւզրինի տօղըն, շէֆաթ վէ հայաթ կէթիւրէ պիւնէն էն պէօյիւք Սալահ Կիւնէի տիւր:

113. 3-8: Հէր Էէրտէ Բաղպ թէմճիա օլունուպ, ճիւն ի պէշէրտէն Ֆա-լիւր վէ Էօղուլ օլանլարտան պաղըլարընա հայաթ վէ դաուիմ շիւրէֆա ա-տարընտա պիւր Էէր վէրիլէճէյինէ տալիւ պու պիւր շէհատէթ տիւր:

115. 16-18: Շիմտի Էաշայան միլլիսլարա մուլաֆըդ քէլամլար:

116. 6-9: Բաղպ պա'ղըլարըն էօլիւմտէն Էոնիւրէյէճէք տիւր:

118. 15-23: «Պէն վէֆաթ էթմէյիպ Էաշայաճաղըմ» քէլամը պու կիւ-մախսուս պիւր դալ տըր:

119. 119: Շէրիւրէրին դալտըրըմաթը, սալիւրէրին Էաշամաթ տըր:

119. 144: Ալլահա տօղըն Փէհիմ օլանլարա հայաթ թէլէմինաթը տըր:

125. 4, 5: Էյրի Էօլտա Էիւրիւյէնլէր վէ Ֆաղըլարա էօլիւմէ կիտէճէքլէր

Դաղաթ միւսթաղիմ օլանլարա էյիլիք (հայաթ) օլաճադ տըր:

139. 24: Սալիհ էպէտի թարիդէ իրշաա օլունապիլիւր:

140. 11-13: Զալիմ, դամազլար ինչ պիրլեքաէ մինհէզիմ օլանադ տըր, ֆադաթ միւթադիմէր եաշամադ իմթիյադընա մալիք օլանադլար:

145. 9-21: Երբմինճի ալէթ տողրուտան չհատէթ էտէր, քի չերլընէր հէլաք օլտուղընտա Բապլը սէվէնլէր եաշայա պիրլընէր, վէ մէթին պա-դիյէսի տախի պու էֆէեարա մուլաֆըդ տըր:

ԵՄՍԱԼ Ը ՍԻԼԻՑՄՍՆ

2. 20, 21: Պա'ղըլարըն պէր հայաթ դալանադլարընա տա'իր տողրու-տան չհատէթ:

3. 1; 2: Պուրատա պա'ղըլարա ուղուն էամը վէ սէլամէթ վա'տ օլուն-մուշ տըր վէ պու էամը վէ սէլամէթ էպէտի օլապիլիր:

3. 13-18: Պա'ղըլարա ուղուն կիւնլէր վէ հայաթ աղանը վա'տ օլուն-մըլ տըր:

11. 31: Սալիհէբաէն պա'ղըլարըն միւքեաֆաթը պէշէրի հայաթ օլա-նադ տըր: Օլ վաղթ կէլտիլինտէ շիմտի եաշայանլարտան միլիոնլար աալա էօլմէյէնէլէր:

20. 2: Քրիստոսըն սալիհ հիւքմիլլէ ճիւմէսի շատման օլուպ տա'իմա եաշայանադլար:

ՎԱԻԶ

1. 4: Ալլահ դէմինի, առէմին տախի մէսքէնի օլմադ իւղրէ թախտի էթտի, վէ շիմտի նէսլլէր էօլլամտէ եէքտիկէրինի թա'գիլ էտէր իսէ տէ, պաշա ալէթլէրին կէօսթլէրտիինէ կէօրէ էօլլամ խիթամ պուլանադ տըր:

ԱՂՆԻՑԻԹ ԻԻԼ ԱՂԱՆԻ

2. 8-13, 17: Պու, տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա վէ տիւնեանըն իւ-միա վէ հայաթ պահարընըն կէլմիշ խտիլինէ չհատէթ տիր:

5. 9: Իշթմէք իշին պիրինճի տալմ սիւալ էթմէք տիր, վէ հայաթա կէօթիւրէն իւք տալմ իշթմէքլէք տիր: Պու ալէթ կաղընտա օլան միւ-թաղպէլէն ա'իտ տիր:

7. 12: Տիւնեանըն հայաթ կիւնիւնիւն սէհէրինի իմա' էտէր:

ԵՄԱՅԻ

1. 9: Պիրատէր Բուսէլ Յիւնճիւ ալէթի իմա'ի Քրիսթիյանլարա աթֆ ինիլարա մահսուպ օլա պիրի քի անլէր էօլմիւշ օլան միլիարլարա նիսպէ-թէն քիւշիւք պիր պաղիլլէ տիրլէր:

1. 19: Ճան ու տիրտէն իթաաթըն միւքեաֆաթը տախի հայաթ օլա-նադ տըր:

1. 24-31: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա, տալարըն հէլաք օլանա-ղընա վէ հաքիմլէրին, (հայաթ-վէրէնլէրին) ի'ատէ օլունանադընա տա'իր չհատէթ:

2. 2-4: Պիր չօդ իւմմէթլէրին վէ դալմարըն պէրապէր Բապլա պիր-լէշմէյէն աղու էտէնէքլէրի վաղթ կէլտիլինտէ, էօլլամ դաթ' օլունանադ:

2. 7, 8: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթ:

2. 11: Ատէմլէրին դալպլէրինտէ Եհովա միւթաալ օլտուղընտա, էօլլա-միւն տէվամ էթմէսինէ միւնանապէթ դալմալանադ տըր:

2. 20: Տիւնեանըն տիւրընըն ալամէթլէրի:

3. 5: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա տա'իր տիւլլէր: Բ. Տիմոթէոս 3 իւշ րուպոր էթ: «Յօն կիւնլէրտէ ֆէնա վաղթլար կէլմէք» վէ դայրի:

3. 10: Սալիհէր քէնտի ֆի'լլէրինին սէմէքլէրինի եէյէնէլէր:

3. 12: Ասըն սօնընտա վաղթլէր դալմը աղտըրըյօրլար:

4. 2-6: Շիմտի եաշայանլարտան միլիոնլարըն աղա էօլմէյէնէլէրին տա-իր տողրուտան չհատէթ:

5. 7: Ասըն նիհայէթինէ պիր 'ալամէթ:

6. 13: Պէլլի ծոտա պիրինին էպէտէն եաշայանադընա տա'իր իմա'աթ:

8. 20-9. 7: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա վէ էպէտի սէլամէթ տէվ-րինին կաղըն օլտուղընա տէլլէ: Պու տէվրտէ էօլլամ դաթ' օլունանադ:

11. 4-9: Նէ գարաք վէրէնէք, նէ տէ թէլէֆ էտէնէքլէր: էօլլամ դաթ' օլունանադ:

11. 12-16: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա տա'իր պիր ալամէթ:

12. 1-6: Ճինա ի պէշէր տիւնեադ խէլաա փունալարընտան մէսքլէթ-լէ սու չէքտիլէրի դէման պու փէյլաւալէրլիլի թապիր էտէնէլէր:

14. 7: էօլլամտէ իշլինտէ օլաղադ հէր տիւլմէնտէն րահաթ վէ տալիշ պուլանադլարը վա'տ օլունմըլ տըր:

16. 5: Չէմէնտէ էպէտի սալա հաղիթ դըլընաղընտա, աթթը քիմսէ-նին էօլմէսինէ հաճէթ Լօղ տըր:

18. 3: Եէտինճի տօրու, դէմինին Յորէլլինի, էօլլամ վէ էօլմէքլիլին նի-հայէթինի իւղրադ էտէր:

19. 21-25: Պուրատա կիւնանտան խաթմա օլան տիւնեանըն շիֆա պուլ-մաալ քէօմ օլունմըլ տըր:

21. 11, 12: Տիւնեանըն Ալլահտան սիւալ էթմէսինին վաղթը, քէնտի մուգալաղապընտան սօնկրա տըր:

24. 6: Մուգալաղա վաղթը դէմինի սիլիալ սիւփիւրտիւքաէն սօնկրա պաղը ինանլարըն պըաղըրանադընա տա'իր տողրուտան տօրու պիր սէօդ:

24. 16-23: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա վէ հէմ հայաթ Բէ'իլինին ճէլլիլ սալմանաթըն պիլտիլիլէնէլլինի տա'իր չհատէթ:

25. 6-12: Ալմիլ վէ պէսլէյինճի չէլլէրտէն պիր դիլաֆէթ հաղըրանմըլ տըր: էօլլամտէն դալպլէլէ դարդ օլմադ մուգալաղա տիր:

26. 9: Բապլըն հիւքմիլլէրի դէմին իւղրիննէ կէլտիլինտէ, տիւնեանըն էօլլա վէ տիրի սէրէնէսի հաղանիլլէթ էօլրէնէնէք տիր:

26. 19: Ձէմին հօլուէրենի տըւարը աթարդընտա, արթըդ քիմսէնին հօլմէսինէ հաճէթ հօդ տըր:
27. 1-6: Տիւնհանըն խիթամ պուլտուղընա չէհատէթ:
27. 12, 13: Եհտիննի պօրու, հօլիմիւն խիթամ պուլմասընա իշարէթ տիր:
28. 18: Եօլիւմ իլէ օլան ահա խիթամ պուլաճադ. օրայա քիմսէ կիթմէյէճէ:
29. 19-24: Հալիմլէր Բապպտա զիյատէ մէսէրէթ պուլաճադլար, թէտընէն անը դայալ էթմէք օլմայաճադ, իթիլալլար խիթամ պուլուպ, ալ-չադճաճընա էհալիլի թաշիք էտէնլէր պիլէ առալէթ վէ հազիլաթման խապըտար օլաճադլար:
30. 26: Եհտին քէնտի դալմընըն հարասընը սարաճադ տըր:
32. 8: Շէրիֆ առէմ շէրիֆ շէյէրտէ տէվամ էտէճէ:
32. 15-18: Ալլաճըն դալմըն էմնիլէթ մէսէնլէրինտէ սաքին օլաճադ:
33. 2: Բապպ, մուլալադա վադթընտա պաղըլարըն խէլասը օլաճադ:
33. 16: Սէլամէթ վէ սալաճ արայընըդ, օլա պիլիլ քի ալալ հօլմէզսինիդ:
33. 22: Եհտին պիլիլ խէլաս էտէճէ տիր: Շիմտի պաղըլար պուլնը տէյէ պիլիլլէր:
33. 24: Օրատա սաքին օլան պէն խաթթա իմ տէմէյէճէ:
34. 16, 17: Բապպ Ալլաճըն պիլիլլէրէ վադթման իթիլարէն տտէմլէր տէվը պէ տէվը սաքին օլաճադլար:
35. 1-10: Պու, ճէնէտէ դալիթ, քէօր, օղըր վէ թօլիլ օլանլարըն ի'ատէ օլունմասընը, վէ հօլմէք հալընտան էպէտի մէսէրէթէ տօղրու թէ-րադըր էտէճէլէրին տալի կիթիլլէր:
40. 1-5: Վուլու, պուլաճադ ալիմ թէպտիլաթլար վէ պիլիլին զէմի-նին էյրի վէ սարի կէրէրինին տօղրուլաճադը պուրատա աքս օլունմըն տըր: Ճիւմլէ պէլէր, հօլիւլէր դատար տիրիլէր տալի Բապպըն ճէլալինի կէօրէճէլէր, անըն մուհապլէթինի պիլէճէլէր:
41. 1: Իմմէթլէր քէնտի դուլլէթլէրին թաղէլէյէճէլէր: Եօլմէլէ-րինէ մաճալ հօդ տըր:
41. 17-20: Ատէմին էպէտի մէսէնին օլմադ իւղրէ զէմինին քէմալա էր-մէսի վէ միւսթաճալըն հայաթը իշին վէրտիլի պէրէքէթլէր պուրատա վաճի օլունմըն տըր:
42. 1-7: Բապպըն, մահպուլալըր Եօլիւմ հապսթանէսինտէն չըգարա-ճադը վադթ իշլալիլինտէ, արթըդ քիմսէնին հօլմէսինէ մահալ դալմայա-ճադ տըր:
42. 16: Պու իսլաճաթ հօլը տիւնա իշին եէնի պիր հօլ օլաճադ, էօ-լիւմ հօլը օլմայըդ, հայաթ հօլը օլաճադ տըր:
45. 8: Եէնի սէմալաթըն քէրիմ սալթանաթը թաճթընտա զէմին խէլաս վէ հայաթ պիլիլլէրէ տիր:
45. 17-19: Իսրայէլ էպէտէն ութանըդ իշնիլ օլմայաճադ տըր: Ալլաճ միլի, տալմէ պիր մէսէն օլմադ իշին հարաթտը:

45. 22-24: Ձէմինին միւսթէհաթընըն քաթֆէսի սալաճ վէ դուլլէթլէ խէլաս պուլաճադլար:
49. 6: Բապպ, զէմինին միւսթէհաթընըն խէլասը օլունդընտա, օլ խէ-լաս հօլիլլէրէ օլունդը կիլի տիրիլլէր տալի օլաճադ տըր:
49. 8: Ձէմին մամուր օլուպ, խալապ օլմուշ միւրալարը թէմէլլիք էտիլլէճէ: Ալլաճըն ահա դալմլարը հայաթ իլէ միւրաքէլէյէճէ տիր:
49. 13: Բապպ տէրտէնլէրէ մէրհաթէթ էտէճէ տիր:
50. 2: Ատէմի մէլադա կիթմէթտէն խէլաս էթմէք իշին Բապպըն դուլ-վէթի հօդ տըր, քէմ ալլէ պիլիլ:
51. 6: Ալլաճըն խէլասը էպէտի օլաճադ տըր:
51. 11: Գէտէր վէ ահ ու գարի խիթամ պուլաճադ:
51. 21-23: Տէրտէնալէր քէրի Ալլաճըն դադալընըն քէմսէսինտէն իշմէյէճէլէր:
52. 10: Պիլիլին զէմինին միւսթէհաթընըն Ալլաճընըն խէլասընը կէօր-տիլլէրինտէ, անլէր արասընտա էօլէնլէր իլէ պէրապիր հալալանլար տա-լի պուլունմաճադլար:
52. 15: Զօլ միլլէթլէրին, Եէնի Ահմըն դանը իլէ սէրիլմէլէրի քէն-ալիլլէրէ չիֆա վէ հայաթ տէմէք տիր:
53. 11: Քրիստոս, հալաճալարը իշին հօլլարըն հօլալիլի քիմսէլէ-րէ, սաթուն ալարըր հայաթ Փուրսաթընըն վէրիլլէճէլէր պիր զէման կէլմէ-տիլլէրէ տօլմայաճադ տըր:
54. 3: Քրիստոսըն նէսիլ, հանի Իսրայէլ, միլլէթլէրի միւրա ալաճադ տըր: Ալլաճըն մաղսէտի անլիլէ հօլիւ պիր միւրա վէրմէք տէլլի տիր:
55. 3: Տիլլէլլինիլ վէ հալալաճադընը—ալալ հօլմէյէճէլէրին:
55. 7-13: Ղապպ կիւնիլ կէտիլլէրէն սօնիլա շէրիլ, Բապպա քիւնու էթսին վէ օ ահա զիյատէսիլլէր քաթֆէս օլաճադ տըր:
56. 6-8: Պուրատա, հօլիւ վէ տիրի պիլիլին տիւնհանըն քէֆաթթի լէսմ օլունմըն տըր—մէնֆիլլէրին ճէմ օլունմասը:
58. 11: Սալիհ սու փունարը կիլի օլաճադ:
60. 1-13: Պու քէլաճալըն քաթֆէսի, Փիլիլիլ օլունան Իսրայէլին ճէ-լալի վէ խէլաս օլմուշ ճիւս ի պէլէրին, անլէրին պալարադը ալթընա ճէմ օլմասը հաղընտա սէլլէր: Պունըն իշինտէ հէմ հօլէնլէր վէ հէմ հալա-լանլար վար տըր:
60. 21: Տիլարտա արթըդ, խարապիլլէթ օլմայաճադ տըր:
60. 28: Վէ դալմըն քաթֆէսի սալիհ օլուպ հօլմէյէճէլէր:
61. 1-5: Շիմտի քիլիլէնին պէլալլէթինին պիր գըսմը, չիմտի հալա-լանլարտան միլիօնլար ալալ հօլմէյէճէք, տէյու իլան էտէրէք, քիւլ կէրինէ կիւլէլլիք, մաթէմ էէրինէ շալալըդ, վէ մէյուս րուս էէրինէ համո լիպադը կիլիլլէրին իշին, վուրուլմուշ տիւնհալա հարաթմ էթմէք տիր:
62. 10: Գալմլար իշին չիմտի պիր հօլ հաղըրլանմադտա տըր, շէլլէքի անընլէ էպէտի հայաթա կիլիլալ սալալ հօլմէսինլէր:

65. 8: Միւնթէլապարըն խաթրի իշին, Ալլահ ատէմլերի քեամիլէն հէլաթ էթմէյէնէ տիր:

65. 17: Եննի պիր զեմին օլաճադ քի անտէ ատէմլէր էթմէյէնէլէր:

65. 20: Խանէլէր վէ պաղար դաւմըն էպէտի միւլթիւ օլաճադ տըր: Վէ-Քաթ էտիպ անը թէրք էթմէյէն հաճէթ Էօդ տըր:

66. 18, 19: Միւնթէլերին ճիւմլէսի Ալլահըն / ճէլալինի կէօրտիւլէրի զէման, Էաշայան վէ անը կէօրէն միւլթիւլար պուլունճադ քի աս-լա էթմէյէնէլէր: Ալլահըն ճէլալի, անըն մէրհամէթի, մուհապպէթի վէ չէֆդաթը տըր:

ՆՐԵՄԻՍ

3. 12-18: Իսրայէլ իմ վէ հեթմէթէ մալիք օլուպ, արթըլ քէօթիւ դալլըրինին խայալաթընը թաղիպ էթմէյէնէլէր: Պու չէյ, Իսրայէլի օլմադ խաթէյէն սաիր էօլիւ վէ տիրի դաւմլարա տախի վուդու՝ պուլաճադ:

4. 1, 2: Միւնթէլերին քեաֆֆէտի, Իսրայէլ նէսիլ օլմադլէ միւլապէրէ օլաճադար, վէ Ալլահըն ճէլալինի կէօրիւպ, արթըլ էթմէյէնէլէր:

8. 14: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա պիր 'ալամէթ:

15. 19- 21: Ճիւմանի Իսրայէլ մուգալապա վաղթընտա Բապլըն հու-զուրընտա տուրուպ, տիւնթէլէրինտէն դուրթուլաճադ: Վէ պու անլէրտէն Էալլարադ շիմտի Էաշայան միւլթիւլարա տախի օլաճադ:

16. 15, 18: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա 'ալամէթ:

16. 19: Եննի տէվրտէ, Էաշայա պիւմիք իշին միւլթիւլեր Իսրայէլէ կէ-

վապ հաղիւթը անտէն էթմէյէնէլէր:

18. 7, 8: Բուճու էտէն հէր հանիւր պիր միւլթիւ, հաղընտա վէյլադմ-պէրիք էտիլէն պէլատան էտիլէնէ պիւլեր:

23. 3, 4: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա տա'իր 'ալամէթլէր:

24. 6, 7: Իսրայէլ (վէ անըն իլ պաղարա տախի) պիրա օլունճադ վէ Էրզըմաճաճադ, տիւնթէնէ վէ պաղարա տախի) պիրա օլունճադ

25. 11, 12: Իսրայէլ վա'տ օլունճաճ տիւլարա տա'իրէն կիրմէկտէն,

Էթմիւ Զուրէլլերին կէճմէսի լաղըմ խաթի կէօթէրիլիյօր: Պու 3,500 սէ-

նէլէր Բրիտոտտան էվլէլ 1575տէ անլէրին Քէնաան տիւլարըն կիրմէսիլէ պաղարա, վէ 1925թն պաշարընտա խիթամ պուլաճադ տըր: Ետնի, 3,500

սէնէլէրին սօն սէնէսի պէօլիք խաթաթ Զուրէլլի քիւլաա էտէն պիր Յո-բէլ սէնէսի օլաճադ տըր:

29. 14: 10. 3, 18, 23, 24: 31. 6-12: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա

տա'իր 'ալամէթլէր:

31. 15-17: Բաթէլին չօճուղարը, տիւնթէն տիւլարընտա տախիթ էթ-տիլէրի զէման էթմէյէնէլէր օլան միւլթիւլար չօճուղար օլաճադ տըր:

31. 29, 30: Գաստէն կիւնաճ իշինէնէլէրտէն մա'տա քիմիս էթմէյէնէլէր:

31. 34-37: Ճիւմլէսի Բապլը պիւլէնէլէրէր: Իսրայէլ գալմըն տալա միւ-լէթ օլմադտան դաւմաճաճադ տըր:

32. 39, 40: Գաւմլարըն դալլի պիր վէ Թարիքի պիր օլաճադ վէ Ալլահ անլէրէ էյիլիք էթմէլտէն տուրմաճաճադ:

33. 1-14: Շիմտի Էաշայանընտա միւլթիւլար տալա էթմէյէնէլէր:

46. 10: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա 'ալամէթ:

46. 27, 28: Իսրայէլ վէ անլէրէն պիւլթիւն տիւնեա տախի խաթիւրաճաթ վէ ասայիլ իւզրէ օլաճադ վէ արթըլ էթմէյէնէլէր 'ալամէթ:

49. 11: Պէլա վաղթընտա պիր Թաղըմ քիմիսէլէր սաղ պրաղըլաճադար:

50. 4, 5: Ալլահըն Իսրայէլ իլէ վէ թէտրիճէն պիւլթիւն տիւնեա իլէ Էա-վաճադըլ էպէտի անտը, էթմէլին խիթամ պուլաճադը պիր վաղթըլ պէյան էտէր:

ՆՐԵՄԻՍԱՆԸ ՄԵՐՍԻՑԵԼԵՐԻ

3. 52-56: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա 'ալամէթ:

ԵԶՆԿԻՆԷ

1. 15: 2. 3, 9: 3. 15, 21: 4. 5, 6: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա տա'իր 'ալամէթլէր:

7. 18, 19: 8. 3: 9. 2: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա տա'իր 'ա-լամէթլէր:

11. 17-19: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա վէ հէմ Ալլահըն Իսրայէլի վէ պիւլթիւն տիւնեալ տախի, էթմէյէնէլէր իշին սալաճաճ թէճախ էթ-մէք, Էննիտէն Էաղաթմաճաճ մաղսէտինէ պիր չէհաթէթ:

14. 21: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա 'ալամէթ:

16. 53-63: Սոդաթլարըն էթմէլտէն խէլաա օլուպ սալաճաճ տէօնմէլէրի իշին Ալլահըն վաաը, Էսպաթ էտէր քի, Էաշայան միւլթիւլարըն էթմէլի իճապ էթմէլ:

18. 1-32: Պիւլթիւն պու պտպտա, քիմիսինէն էթմէյէնէլէր պիր վաղթըն կէլէնէլինէ տա'իր տողրուտան չէհաթէթ վար տըր:

20. 33-44: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա 'ալամէթ, վէ հէմ ճիւմա-նի Իսրայէլ վէ անլէրտէն սօնիլա պիւլթիւն տիւնեալա լութթընը, Էանի հայաթ կէօնտէրէնէլինէ տա'իր չէհաթէթ:

21. 15, 25-27, 31: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա չէհաթէթ:

24. 16: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա 'ալամէթ:

28. 26: Գաւմ էթմէյէլ իւզրէ սաղին օլուպ, էթմէլտէն դօրդմաճաճադ:

31. 11-16: Ատէմլերին էթմէլիպ, անճաղ Էաշայաճաճադը պիր վաղթ կէլէնէլինէ տա'իր տողրուտան չէհաթէթ:

33. 22: Տիւնեանըն խիթամ պուլաուդընա 'ալամէթ:

34. 25-28: Գաւմ էթմէյէլ իւզրէ սաղին օլուպ, էթմէլտէն դօրդմաճա-ճադար:

36. 26-30, 35-38: Գաւմլար Էննի Էիւրէյէ վէ անա միւլթիւլարը պէրէ-քէթլէրէ մալիք օլաղլարընտա, քիմիսինէն էթմէլինէ մաճալ դաւմաճաճ:

37. 21-23: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթ. դիրա անլէրին Բօփլանաղընը կէօրիւօրըղ, վէ հէմ Իսրայէլիլէրի քէնտի տիւլմէնլէրին տէն քէզա տիւլմէն օլան էօլիւմտէն էպէտի սէլամէթէ կէթիլիպ միւպաբէլէմէ, Ալլահն մազսէտի օլտուղընա շէհատէթ: Պու անլէրտէն սօնկըա պիւթիւն տիւնեայա տախի օլանաղ տըր:

38. 23: Միւլէթլը Ալլահը պիւթիլէրինտէ արթըզ էօլմէյէնէլէրէ:

39. 13-15, 29: Յակոբըն մուպայաղաւընն նիհայէթիւնտէ Բապզ միւթալ օլտուղընտա, պազի դալանլար էօլմէյէ մէնպուր օլմայանաղլար:

47. 9: Հայաթ ըրմաղը հազընտա օլան պու հիքեայէ կէօթէրիյօր, քի անըն աղաղըր զէման հաշայան դալմլարըն էօլմէսինէ հաճէթ հօզ տըր:

ԴԱՆԻԵԼ

2. 34, 35: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա տա'իր 'ալամէթլէր:

2. 44, 45: Հայաթ հիւքիւմէթի թէ'սիս օլունտուղընտա, սօնաղ օլանաղ տըր: 0 զէման հաշայանլարըն էօլմէսինէ հաճէթ հօզ տըր:

5. 25, 26: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա շէհատէթ:

7. 26: 27: Փափալի դուլվէթին հիւքիւմէթի արնմը օլուպ, խարապ օլմաղտա, վէ պիր աղտան մահվ օլանաղ տըր: Պիր աղ սօնկըա անըն ելէրի նէ, պիւթիւն սէմա ալթընտա էպէտի պիր հիւքիւմէթ օլանաղ տըր, քի օ ճիւմէթ միւթի' օլանլարըն էպէտի հայաթլէ միւպաբէլէյէնէլէ տիր:

8. 25: Փափալի ճանվէր շիմտի Բէիսլէրին Բէիսլ արէյինէ դալմաղաղա տա խէ տէ, անաղըն էլ տօղունմաղաղըն դըրլանաղ տըր: Տիւնեա խիթամա կէլմէլ տիր, վէ անըն դուլվէթի տախի էպէտէն խիթամ պուլմուշ տըր:

12. 1, 4, 12: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթլէր:

ՈՎՍԵՆ

2. 13: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա տա'իր շէհատէթ:

2. 14, 15: Տիւնեանքն էօլմէմէսի իլէն պիր իւմիւս դափուսը ալըմըր տըր:

2. 18-23: Գալմ Բապզա նիշանլանաղընտա արթըզ էօլմէյէնէլէրէ:

3. 5: Ատէմլէրին Բապզա վէ անըն քէրէմինէ սըղըմալարըն էօլմէ պիր դալմ մէնտուպլէթի կէօթէրի քի անընլէ տէվամի հայաթլարը թէէմին օլունա պիլէր:

6. 1, 2: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա, վէ տախմա հաշամաղընըն վաղթը կէլմէլ իտիլին տա'իր թարիլի շէհատէթ:

6. 9: 8-10: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթլէր:

10. 12: Բապզ, դալմ իւքերինէ սալահ հաղաղաղընտա, օ իւք տէֆ'ա հայաթտա օլան պէլէրիլթի կէթիլէնէլ տիր:

13. 14: էօլիւմ զէմանէն մահվ էալիլէնէլ տիր:

ՅՈՎԷԼ

1. 15: 2. 2: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթլէր:

2. 23-32: Բապզ քէնտի ըուհուրը ճիւմէ պէշէր իւքէրինէ տէօթիւլիս զէման հաշայանլարըն էօլմէսինէ հաճէթ հօզ տըր:

3. 9, 10: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթլէր:

ԱՄՈՎՍ

5. 1: Պա'ղըլարըն ապա էօլմէյէնէլինէ տա'իր տօղընտան պիր քէլամ:

5. 8: Ալլահն էօլիւմ կէօլկէսինի սապահա տէօնտէրէնէլին տօղընա տան կէօթէրէն պիր քէլամ. իմտի շիմտի հաշայանլարտան ճօղլար ապա էօլմէյէ մէնպուր տէյիլլէր:

5. 14, 15: Պիր պազիլէյնի մէրհամէթ պուլուպ, պէր հայաթ դըրնա-նաղընա տա'իր պիր վատ:

8. 11, 12: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթլէր:

9. 11-15: Իսրայէլ (վէ տիւնեա տախի) պաղլար տիքիպ մէյվէսինի եէյէնէլէրէ, վէ արթըզ էօլիւմ պիլէ անլէրի տէօթէյէնէլ տիր:

ԱՐԴԻԱ

17. 21: Իկլասքեարլար Սիօն աղընա էլլտիլէրինտէ, Իսրայէլ վէ պիւթիւն տիւնեայըն էօլիւմտէն վէ հէր նէվ' շէրիլտէն խիլաս էտէնէլէրէ:

ՅՈՎՆԱՆ

3. 4: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա պիր 'ալամէթլէր:

3. 10: Հայաթա կէօթիւլէն հօլ թէվպէ տիր: Պա'ղըլար պու հօլը պուլա պիլէրէրէ:

4. 11: Նիւնուէնին խարապիլէթտէն էսիրկէնմէսի միւնտիպ տուրէթտէ կէօթէրի քի պու տօղըն նիհայէթիւնտէ պա'ղըլար էսիրկէնմէլէրէ:

ՄԻՔԻԱ

1. 2-4: Տիւնեանքն խիթամ պուլտուղընա 'ալամէթլէր:

3. 6-7: Բուհպանլարըն փէյղամպէրիլինին դաբարմաղ վուգու' պուլ-մուշ տըր:

4. 1-8: Անլէր քէնտի առմալարըն վէ ինճիր աղանլարըն ալթընտա օթուրա-նաղլար, վէ արթըզ էօլիւմտէն դօրգմայանաղլար, դիրա անլէրի հաղաղ-մայանաղ տըր:

7. 16-20: Ալլահ միւրաըն պաղիլէսինին իւնանընտան սարֆ ը նաղար է-տէնէլ տիր. էօլմէլէրինէ հաճէթ հօզ տըր: Տօղընտան պիր վա'ա:

ՆԱԽՈՒՄ

1. 15: Եւրամասլար զաթ՝ օլունասղընտ սալրէրէր Կարկէնէճէլէր:
2. 3-6: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթ:

ԱՍԲԱԿՈՒՄ

1. 12: «Պիղ էօլմէյէճէյիլը»
2. 1: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթ:
2. 14: Ձէմին Բասլըն ճէլալնի պիլմէլէ տօլու օլտուղընտա, արթըզ քիմսէնին էօլմէսինէ հաճէթ զալամադ:
3. 2-6: Ղաղաղ կիւնիւնտէ, Ալլահ մէրհամէթի թէղէքքիւր էտէճէ տիր:
3. 12-16: Ձէմին Ալլահըն մուհապլէթի ճէլալնին իմիյէ տօլտուղըն զէման, արթըզ քիմսէնին էօլմէսինէ հաճէթ զալամասադ տիր:

ՍՈՓՈՆԻԱ

1. 14-17: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթ:
2. 2, 3: Բասլըն զաղաղը կիւնիւնտէ պաղըլար կիլլէնէճէլէր:
2. 11: Ճիւմէ Էսիմա իլաճար մահվ օլունաճաղ, վէ զալմըն ճիւմէսի հաղիլի Ալլահ խղճէթ էտիլ, արթըզ էօլմէյէճէլէր:
3. 8-20: Պու ճիւմէլ քէլամլար միւլթէրէքէն հէմ ահէնի տիրէրէր, քի չիմտի Էսլայանլարտան միլիօնլար ասլա էօլմէյէճէլէր:

ԱՆԳԷ

2. 7: Միլլէթլէրին ճիւմէսինին արղու էթտիլէրի հայաթ տըր. վէ օ տալի կէլէճէ տիր:

ՋԱԲԱՐԻԱ

2. 10-13: Բասլը զալմըն արասընտա սաքին օլուպ, անլէրին արղու էթտիլէրի հայաթ պէրէքէթլէրին կէթլէրէճէ տիր:
3. 10: Հէր քէսին, զօնուսընը քէնտի կիլի սէվէճէյի կիւնտէ, քիմսէնին էօլմէսինէ հաճէթ զալամադ:
8. 3-15: Գալմըն պաղէյէսինէ վա՛տ օլունան պէրէքէթլէր:
8. 21-23: 9. 9-12: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթլէր:
9. 16, 17: Իւմիտլար օլան էթլէրլէրին խէլաո օլտուղըն զէման, խէլաս ասլի Էթլէրէճէ տիր:
10. 8-12: Իսրայէլ (վէ պիլթիւն տիւնեա տալի) Ֆիտիյէ օլունմըլ տըր, վէ խառէ օլունուպ զուվէթլէնէճէ վէ օղուլարը իլէ պէրապէր Էսլայանլար:

13. 8, 9: Իւլիւնճիւ զըմըլ աթէլ իշինտէն կէլլիլէճէ տիր:
14. 8-11: Բասլը պիլթիւն զէմին իւլլէրինէ մէլիլ օլտուղընտա, արթըզ քիմսէնին էօլմէսին իմասլ էթմէլ: Արթըզ լանէթ օլմասաճաղ տըր:
14. 16-20: Ատէմլէրին, քէնտի թաղըմլարը իւլլէրինէ Գօտէլ Լա Եհովա (Եհովայա դուտնիյէթ) Էսլայարաղ սէյյահաթ էթմէյէլ քաղի օլունալարը դատար դուտնիյէթին զէմինտէ ումուսի օլտուղըն զէման, էօլիւմ վաղթը կէլմիլ օլունաղ տըր:

ՄԱՂԱՔԻԱ

1. 11: Հէր Էէրտէ Բասլը զալպաշն սէճաթ թաղաթ օլունտուղըն զէման, արթըզ քիմսէնին էօլմէսինէ հաճէթ Էօղ տըր:
3. 1-3: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթ:
3. 7. 16-18: Պիւր կիւն կէլլիյօր, քի անտէ տիւնեա բիւնու էտիլ հէր չէյի իլահի Կօթմաի Կաղարտան կէօրէճէլէր: վէ էօլմէլէտէն Փաթիլ օլունաղլար:
4. 1-6: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա, վէ չիմտի Էսլայանլարտան միլիօնլարն «Կարբրտա պէսլի պուղաղլար կիլի» պէօյիլէճէլէրին տալի չէհաաթ:

ՄԱՏԹԵՈՍ

5. 5: Հալիմլէր զէմինի միլաս ալունաղլար. վէ էօլմէյէճէլէր:
7. 27: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթ:
8. 11: Հայաթտա օլանլար տալի մէլէքիւթտէ չէրէ օլունաղլար:
8. 26: Մուղայաղա վաղթընը միւլթէրէքըլ օլունաղ լիմանլըլը կէօթթէր:
11. 28: Եօրղուն վէ Էիւլիւ տիւնեա Էէնի մէլիլէտէ բահաթ պուլամաղ տըր: Արթըզ էօլիւմ դօրղուսը իլէ Էիւլէնմէյէճէլէր:
12. 20: Շիմտի զաթէն պաշլամըլ օլան հիւքմ կիւնիւ իշինին ասլ մաղսէ-տի հայաթին քեամիլէն սէօնմէսինի մէն՝ էթմէլ տիր:
13. 48: 17. 11: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթլէր:
18. 11: Խալ իւլ Ինսան էօլմէլէտէ օլան տիւնեալը հէլաթ տէյիլ, անճաղ խէլաս էթմէլ իշին կէլաի:0 հիւքմ սիւրտիլիւնտէ արթըզ էօլիւմ Էօղ տըր:
19. 16: Եէնի տէլլաթ Էսլայամաղ իմիլիյաղը, օ զէման ալըլ օլան ֆուր-ռաթլարտան խիլիֆատէ կաէնլէր իշին միւլթիլ օլունաղ տըր:
19. 30: Մէլէքիւթիւ միւլթէրաաթէմ, զէմինտէ սօն օլանլարտան չօղ-լար, միւլպարէլէնմէլէտէ իլը օլունաղլար:
20. 8, 16: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթ:
20. 28: Ճիւմէլ իշին Ֆիտիյէ, ճիւմէլ իշին ֆուրտաթ տէմէլ տիր:
- վէ պուլիս անըն ժաղթ և մախսուսընտա Էսլայանլարա վէ էօլմիւլ օլունաղա իհսան էտիլէճէ տիր:
22. 11, 13: Տիւնեանըն խիթամ պուլտուղընա ալամէթ:

17. 30, 31: Եաշայանլար վէ հօլմիւշ օլանլար իշին միւղարէք պիւր թէ՛մինաթ տըր պու:

24. 15: Րէսուլըն իմիւտ էթալիլ պու Փասըզլարըն դըլամը հօլիւշէր իշին օլտուղը կիպի հաշայանլար իշին տախի օլաճաղ տըր:

ԲՕՄԱԼԼԱՐԱՐԱ

2. 10: Եհհուտիյէ վէ սօնկըա թախիթէրէ կէլէն պու պէրէքէթլէր հօլիւշէր օլտուղը կիպի հաշայանլարա տախի օլաճաղ տըր:

3. 26: Րապը Յիսուս հօլիւշէրէ օլտուղը կիպի տիրիւշէրէ տախի քէ-Փարէթ օլաճաղ տըր:

5. 17-19: Սալիհ օլան «չօղլար»ըն իշինտէ հօլիւշէր իւլէ պէրապէր տիրիւշէր տախի մէվճուտ տըր:

6. 23: Եհնի Ահա իմրայա դօնտըղը դէման Ալլահըն պու մէվճիպէսի, հօլիւշէրէ օլտուղը կիպի տիրիւշէրէ տախի վարաճաղ տըր:

8. 3: Շէրիաթ, աճիզ Եհհուտիւշէրէ հայաթ վէրէմէյ իտի իտէ տէ, Եհ-սուս անկըտէն պաշայարաղ հօլիւ վէ տիրի ճիւմէյէ հայաթ վէրէ պիւրի:

8. 19-23: Ալլահըն օլտուղընըն, Յիսուս վէ անըն ճէսէտինին աղալա-մէքտէն Փէրաղաթ էթալիլ դէման, վաճիպ օլան պէրէքէթլէր, հէմ տիրի-լէր վէ հէմ հօլիւշէր իշին օլաճաղ տըր:

10. 13-21: Պէշարէթ պիւթիւն տիրանայա կիտիպ, օլուրատա իթաղար էթալիլի կիպի, Իսրայէլ տախի հաղիղնթը պիւթիլինտէ, հէր քիմ քի Րապ-պըն իմինէ տու՛ա էտէրսէ խէլաս պուլաճաղ տըր:

11. 26-32: Պիւթիւն Իսրայէլ խէլաս պուլաճաղընտա, հօլիւ վէ տիրի տիրիւշէր տէ էշին Ահա ալթընա կէլաիքճէ, խէլաս անլէրէ տախի վարաճաղ:

16. 20: Շէյթան Քրիստոսըն ալաղլարը ալթընտա էղիլաիլինտէ, հօլիւ վէ տիրի ճիւմէյէ խէլաս օլաճաղ տըր:

ԿՈՐՆՈՍՏԼԼԱՐԱՐԱ Ա.

6. 2: Մուգատտէսլէր տիրենայը հիւքմ էթալիլինտէ (անլէրէ թէրֆի տա շիմտի պաղամըշ տըր:

15. 20-23: Ծիւմէնին իհեա օլունմասը իշին միւնասիպ վաղթ կէլաի-լինտէ, արթըք քիմէնին էօլմէսինէ հաճէթ գալմայաճաղ տըր:

ԿՈՐՆՈՍՏԼԼԱՐԱՐԱ Բ.

5. 15: Քրիստոս ճիւմէնին հօլունա հօլիւ վէ անըն Փիտիյէսինին պէ-րէքէթլէրի, հօլիւ վէ տիրի ճիւմէյէ հայրլաճաղ տըր:

5. 18-20: Տիրենանըն սուլլարընըն Րապըն իւլէրինէ էիւքլէնիլմէսի նին նէթիւնէսի օլարաղ, Եհնի Ահա թահթընտա օ անլէրէ հայաթ մէվճիպէ-

սի թաղաիմ էթալիլինտէ, օլ մէվճիպէ հօլիւշէր իշին օլտուղը կիպի տիրի-լէր իշին տախի օլաճաղ տըր:

ԳԱՂԱՏԻԱԼԼԱՐԱՐԱ

3. 8: Ծիւմէյէ միւլէթլէր միւղարէքլէնտիլի դէման, պէրհայաթ օլան-լար տախի շէրէք օլաճաղլար:

3. 29: Վա՛տ ճիւմէյէ միւլէթլէրին միւղարէքլէնմէսի տիր:

ԵՓԵՍՈՍԼԼԱՐԱՐԱ

1. 10-14: Քրիստոս ճիւմէյէ դէմին շէյէրէ քէնտինէ ճէմ էթալիլինտէ, անտէ հօլիւշէր իւլէ պէրապէր տիրիւշէր տախի պուլունմաղ տըր: Անըն Փիտիյէ էթալիլ միւլէք ճիւն ի պէշէր տիր:

ՓԻԼԻՊՊԵԼԻԼԵՐԻ

2. 9-11: Հէր տիլ շէօքիւլ, հէր տիլ Յիսուս Քրիստոսըն Րապը իտի-լինի էիւրէքտէն իղըրը էթալիլինտէ, արթըք հօլիւմ օլմայաճաղ տըր:

3. 21: Ալլահ ճիւմէյէ ատէմլէրի թապիլ էտիլ քէնտինէ կէթիլաիլինտէ, անըն իշինտէ հօլիւշէր իւլէ պէրապէր տիրիւշէր տախի պուլունմաղ տըր:

ԿՈՂՈՍԱԼԼԱՐԱՐԱ

1. 20: Ծիւմէյէ ատէմլէրի քէնտիսի իւլէ պարըշտըմաղ Ալլահըն մաղ-մէտի տիր:

ՍԵԼԱՆԻՓԼԻԼԵՐԻ Ա.

4. 16: Պու նիտա ի էմը, հօլիւշէրին վէ տիրիւշէրին ճէսարէթի իշին տըր:

5. 3, 4: Տիրենանըն խիթամ պուլաճաղընտա ալամէթ:

ՍԵԼԱՆԻՓԼԻԼԵՐԻ Բ.

1. 9, 10: Րապը, շիմտի գաթէն կէլմիւշ օլան Պին Երըլըք էյաճաա, հօ-լիւ վէ տիրի ճիւմէյէ ատէմլէրին հայրէթլինի մուճիպ օլաճաղ տըր:

2. 3-9: Տիրենանըն խիթամ պուլաճաղընտա տախի ալամէթլէր:

ՏԻՄՈԹԷՈՍԱ Ա.

2. 3-6: Քրիստոս Յիսուսըն Փիտիյէսինին ճիւմ է ատէմլէրէ շէհատէթ օլունմաղը վաղթը և մախսուս կէլաիլինտէ, օ իլը տէֆի հայաթտա օլան-լարա էթիլէքէք տիր:

4. 1-3: Տիրենանըն խիթամ պուլաճաղընտա ալամէթ:

4. 9-11: Ալլահ հօլիւ վէ տիրի, ճիւմէյէնին խէլաօքիարը տըր:

ՏԻՄՈՒԷՆՈՍԱ Բ.

2. 20: Ալլահն զկայիւք ճիշտն խանդավառէի թափուղ զտալար նիդա-
մա դօնուտուղը դէման, իւ հայաթտա օլանլարտան պաշլայաճաղ տըր:

3. 1-5, 9: 4. 1-4: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթէր:

ՏԵՏՈՍԱ

2. 11-14: Ալլահն խլլատա պախ օլան ինայէթի ճիւմէլ ատէմէրէ դա-
հիւր օլտուղընտ, էվլէլա հայաթտա օլանլարա կէլէճէր տիր:

ԻՊՐԱՆԴԷՐԷ

2. 7-9: Իպթիստաէն օլան վլան իճրայա դօնուտալ տըր: Անըն իճրա-
սրնա տօղրու ալընան իւք տարմ, ատէմին ֆիտիյէ պէհաւր օլմադ իւղրէ
Յիսուսն էօլիմիւ տիր: Անտէն սոնիրա հիւքիմէթ կէրի վէրիլէճէր տիր:

6. 2: Պու ալէթաէ զիւր օլունան «էպէտի հիւքիմ» կիւնիւ դարֆընտա,
իւք տէֆա՝ միւղարէլէնէնէր հայաթտա օլանլար օլմադ:

7. 19-27: Էսրի Շէրիֆի Անար քիմսէլէ քեամիլ հայաթ կէթիլմէտի,
ֆաղաթ անըն հափամտուղընը էէնի Շէրիֆի Անար հափամաղ տըր:

8. 6, 10: Եէնի վէ էֆղալ Անտ հաղընտա պաշլա պլիւ շէհաթէթ. Էօ-
ղարտաքինէ պաղ:

9. 7: Պիւթիւն Իսրայէլ զալմը իշուն օլան բէմիլ թաղաթիւ, էօլիւ վէ
տիրի պիւթիւն զալմ էլուն օլան Գրիտոսըն թաղաթիւսինի կէօսթէրիւր:

9. 26-28: Անըն իշին իւք «միւնիթաղըր օլանլար» հաշայանլար օլուպ,
հէր քէս քէնտի սըրտսընտա, ճիւմէլ էօլիւլէր տախի անլէրի թաղիպ էաէ-
ճէլէր:

10. 16: Մուհապլէթ շէրիֆընը Էէնիսէն ատէմէրին զալլէրինէ
հաղմաղ իշի, էվլէլա հաշայանլարտան պաշլայաճաղ տըր:

11. 39, 40: Պաղըլուր իշին զէմինի պլիւ խէլաթ թէտարիք օլունմուշ օ-
լուպ, վաղթը կէլտիլնաէ էվլէլա հաշայանլարա թաղաթիմ օլունաճաղը
աշիքնար տըր:

12. 22-27: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթ:

ՅԱԿՈԲՈՍ

5. 1-5: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթ:

ՊԵՏՐՈՍ Ա.

2. 12: Տիւնեանն զիյարէթ կիւնիւ, Պին Եւլլու էյամ տըր, վէ իւք «զի-
յարէթ» օլունանլար, հաշայանլար օլմադ տըր:

ՊԵՏՐՈՍ Բ.

3. 1-3: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ա.

2. 2: Մատէմ զի Յիսուսն էօլիմիւ պիւթիւն տիւնեանն կիւնաշլարը
իշին քէֆարէթ տիր, իմտի էօլիւ վէ տիրի պիւթիւն տիւնեանն տօղրու-
տան անտէ հիսսէսի վար տըր, վէ անընլէ սաթուն ալընան հայաթ մէվէլ-
պէսինէ շէրիք օլմադընտ: Պու պէրէքէթլէր հէմ էօլիւլ օլանլարա վէ
հէմ հաշայանլարա աշղը իսէտէ էվլէլա հաշայանլարա օլմադ տըր:

2. 17, 18: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթ:

ՅՈՒԴԱ

6. 17, 18: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթ:

ՎԱՀԻ

1. 18: Բասպլ, էօլիմիւն անաթարընը պլիւ մաղսէտ իշին թաղըյօր,
վէ օլ մաղսէտ հապսիանէյի աշղա, հէմ հապսիանէնին իշինտէ օլանլարը
վէ հէմ հապսիանէնտա օլանլարը, Էսնի հէմ դապրտաքիլէրի վէ հէմ օրայա
տօղրու կիթմէթտէ օլանլարը շըղարմաղ տըր:

4. 10: Պու ինթիյարլարըն այնի պու շէյի հափմաղտա իտիլէրի շիմ-
տի միւշահէտէ օլունա պլիւր:

5. 10: Ալլահն մէլէքիւթիւ թէքարէն Էէր իւղէրինտէ թէկսիս օլու-
նաճաղ վէ անըն թապիլէրի էօլիւլէր վէ տիրիլէր օլմադ տըր— էվլէլա
տիրիլէր:

6. 12-17: 8. 1: 10. 3, 7: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթլէր:

11. 17, 18: 14. 6, 10, 20: 15. 3: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա
'ալամէթլէր:

15. 4: Ճիւմէլ միլլէթլէր իշին օլան պու վատ, էվլէլա հաշայանլա-
րա օլմադ տըր:

15. 6: 16. 13-21: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթլէր:

17. 12-18: 18. 1-24: 20. 3: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա 'ալամէթլէր:

20. 12: Տիւնեանն պու մուհաքէմէսի, սահիհէն էօլիւլ օլանլար ի-
շին օլտուղը կիպի, աթթա վէ կիւնաշլարտա էօլիւլ օլանլարըն մէնֆա-
թը իշին տախի օլմադ տըր:

20. 13: Կէօրիւնիւճէ պուրատաքի տէնիդ, բէմիլ օլուպ, զահիլէն վա-
ղըս պլիւ իսպաթ թաղաթիմ էտէր, զի մէլէքիւթիւն պէրէքէթլէրի իւք աշ-
ֆա, մուղայաղա վաղթընտան կէլէնլէրէ Էէթիլէճէր տիր:

21. 1-7: Տիւնեանն խիթամ պուտուղընա վէ շիտի հաշայանլարտան
միլիոնլարըն աթա էօլմէյէճէյինէ 'ալամէթ:

21. 24: Միլլեթլերին նուրա վէ հայաթա կէթերլմէսի ելվէլա եաշա-
յան միլլեթլերտէն պաշայաճաղ ալը:

22. 2, 3: Միլլեթլերին շիֆա պուլմասը եաշայան միլլեթլերտէն պաշ-
լայաճաղ ալը: Լանէթ զալտըրըլտըրնտա, ալթըզ քիմսէնին էօլմէսինէ
հաճէթ եօղ ալը:

22-17: Բուհ վէ Կէլին, կէլ տէտիքլէրնտէ, իլք տէֆ'ա օ զէման եա-
շայանլարա, վէ պատէհու քեաֆֆէի ճինս ի պէշէրէ տէյէճէքլէր: Կէլինին
պու խապէրի քեաֆֆէի ճինս ի պէշէրէ նէշը էտէճէյի միւնասիպ վաղթ
կէլտիլինտէ, անը իշխաիպ տիղղաթ էտէնլէրնին հիշ պերի էօլմէյէճէք ալը
տէյու ինանմաղա հէր պիւր սէպէպիմիզ վար ալը:

ԳԼՅԱՄԷԹԻՆ ԻՃԲԱՍԸ ՄԻԻՄԳԻՆ ՄԻ ՏԻՐ

Պապըյար զանն Կարյօրլար քի էյէր միլիարլարնա էօլիւ-
լէր գըյամ էտէրլէր իսէ, գէմինտէ տնլէրէ էէր պուլունմաշա-
ճաղ. վէ էէր օյսա պիլէ, գէմին պէօյլէսի աղիմ պիւր սէքէնէյի
պէսլէյէմէյէճէք: Հաթթիմ պապըյար խաթա էտէրլէր քի՝ զէ-
մին վասի պիւր մէղաբլըզ օյուպ, էյէր ճիւմլէ էօլիւլէր ուշան-
տըրըլըր իսէ էէր օլմատըրընտան եկքաիկլէրնին թէփէյէյէ-
ճէքլէր:

Պու մուհիմ պիւր հօղթա ալը: Բիթապ և Շերիֆ ճիւմլէ
ատէմլէր իշին պիւր գըյամէթ լաղիմ էթաիլի հալտէ,
էօլէրէք գէմինտէ տնլէրնին աշաղլարընը պաւսաճաղ էէր օլմա-
տըրընը պուլմազ նէ՝ դատար զարիպ պիւր լէյ օլաճաղլար:
Փաղաթ պաղալըմ. հիսապ էթաիլիմիպտէ պու դօրդունըն է-
սասալը օլտուղընը կէօրէճէյիզ: «Ալլահին դատիմ վաղթլար-
տան պէրրու ճիւմլէ փէյլամպէրլէրնին աղըրլէ պուլուրտը-
ղը» միսիլու «ճիւմլէնին խաթէ» օլունմասը իշին պօլ պօլ էէր
վար ալը:

Տէյէլէթ քի տտէմին խիղաթընա ալթըր պին սէնէ օլտու,
վէ շիմտի գէմին խղէրնտէ եաշայան պին տէօրթ էիւզ միլիօն
էհալի վար: Ճինսիմիզ իքի շախալարտան պաշլարա իսէ տէ,
հիսապըմըր կէնիշ եաթարաղ՝ Փարզ էտէլիմ քի իլքինտէ տա-
խի շիմաիքի դատար տտէմ վար իսի. վէ տաճա իլէրի վարա-
րաղ՝ տէյէլիմ քի հիշ պիւր վաղթ պու սաշը էքսիլմէմիշ տիւր.
Հալպուքի սու թուֆանը անը սէքիլէ Կիսիլուի: Վէ հէր նէ դա-
տար Ազամտան սու թուֆանընա դատար պին ալթըր էիւզ էլլի
ալթըր սէնէտէ սալթ օն պիւր նէսլ, եաթուս հէր էիւզ էլլի սէնէյէ
պիւր նէսլ օլտուղընը թէքլին Շիմի պապ կէօսթէրիօր իսէտէ,
էինէ պօլ պօլ հիսապ էտէրէք հէր տէհրի իւշ նէսլ, եաթուս
հէր նէսլի օթուզ իւշ սէնէ սաշալըմ: Խմաի պաղալըմ. 6,000
սէնէ 60 տէհր էտէր. հէր տէհրի իւշ նէսլ սաշարաղ՝ Ազամտան
պէրու 180 նէսլ էտէր. վէ հէր նէսլի 1,400,000,000 հիսապ է-
տէրէք, խիղաթտան հալ և հաղրրա դատար ճինսիմիզին եէ-
քիւն սաշար՝ պու կէնիշ հիսապա կէօրէ 252,000,000,000 (Է-
քի էիւզ էլլի իքի միլլար) օլմուշ օլուր քի, շիւղհէսիլ տալ սա-
լըսընըն իքի միլլինտէն զիյատէ տիւր:

Ձերապա ալեմինտէ տախի Գէլամը իթմամ էտէն պաշգա ածախալթ իճրա օլունմագտա տըր քի կէշմիշին նուրըլլէ պաշգալթգտա, սայքի միւճիղէ սայըլըր: Ձէօլ վէ սոււըզ պէյապանտա վասի արագիլէր միւնպիթ գըլընըլթ: Արթէսի գուլուլար իսէ՝ չէօլլէրտէ սու փունարը չըգաճազ՝ տէյէն փէյղամպէրլէի իթմամ էտիյըլար: «Ձէմին քէնտի մահաուլընը վէրէճէ» տէյիւ Բապալըն փէյղամպէր վասըթմասըլլէ էթտիյի վատ տախի եէրինի պուլուլթ: Եէնի եէնի պուլտայ, եուլաֆ վէ փամուզ ճիւսլէրի պուլունըլ՝ մահաուլ արթմագտա տըր: Այնի վաղթտա ասալէթի տախի իզտիյատ պուլմագտա տըր: Մէյվէլէր վէ հուպուպաթըն վէ սէպգէվաթըն եէթիշտիյի քէմալլիյէթ, եիրմի պէշ սէնէ էվվէլ պիլէ խայալ օլունմագ իտի:

Մէխանիքլէրին կէօղիւ էօնիւնտէն փէրտէյի գալտըրան այնի թագտիր ի իլահի, էհլի զուրրանըն կէօղիւ էօնիւնտէն տախի փէրտէյի գալտըրմըլ տըր: Վէ Mr. Burbank զըրապա վէ պաղչէպանըզ հաղընտա տիւնեայա ածախ պէրալէր վէրմէքտէ տիր: Կիւնիւն պու պէրէքէթլէրինին գահիւրէն թապիի պիր սուրէթտէ կէլտիյինէ ըաղմէն եինէ փէք ածախ պիր: Վաղթըլլէ պու շէյլէրին իթմամընը միւճիղէվի պիր թարգտա մէմուլ էյլէտիք, լաքին «Ալահ քէնտի ածախալթընը իճրա էթմէք իշլին մախֆի թարգտա հարէքէթ էտէր» իտիյինի ունուլթաղ: Թապիլթտա անյամատըղըմըզ հէր շէյ պիր միւճիղէ ֆաղաթ փէք ումուճի վէ ատի օլտուղընտան տըր քի էօյլէ կէօրլինիւր:

«ՆՈՒՐԸՆԸ ԿԵՕՆՏԵՐ»

Պիլ՝ «Նուր վէ հաղիգաթընը կէօնտէր եա Բապալ» տէյիւ թէրէնիւմ էթմէքտէ իքէն, Ալլահըն բուհանի վէ ճիւմանի թարգլարտա իսթիճատէթ էթտիյինի թագտիր էտէնլէր փէք աղ տըրլար: Նուր, իւմ, հիքմէթ մէ Գէլամ Ալլահըն թագտիրին իզտիյատ պուլմասը իլէ պէրապէր թապիի ըըզ տախի թէրաղըր էթմիշ տիր:

Ուայալ էթ. տահա էլլի սէնէ էվվէլ մուճ եափմաս ըթագրիպէն եիւզալ էլլի խանէլէրտէ պիր մէշղուլիյէթ իտի: Օ գէմանտան պէրրու տըր քի կաղ եաղը տիւնեայը ըըթմագա պաշլամըլ տըր: Պատէհու քէօմիւր կաղը մէյտանա կէլտի. վէ է-

լէքթրիք ըըզը իսէ սիւրաթլէ անըն եէրինի ալմագտա օլուպ՝ անըն տախի էնվաի շէքլէրէ կիրմէսի տնը տահա ուճուզ վէ ֆախտէլի էտիյթ:

Հաղիգաթէն, էլէքթրիք տէտիյիմիզ տիւնեանըն ածախալթընտան պիրի տիր, քի անըն հաղընտա մալիւմաթըմըզ փէք աղ տըր: Շիւպէսիզ հիքմէթին պու խաղինէսինտէ Բապալ գուլվէթ վէ պէրէքէթ հըֆըլ էթմիշ տիր:

Իշ սաաթլարը պիլէ գըսալմըշ օլուպ՝ մէշը, թէրաղըր վէ էյլէնէն իշլին վաղթ պուլա պիլլէրիզ: Պու իսէ պէրէքէթլէրին իսթիտասը տըր: Շօլ ճէլիլ կիւնիւն շաֆաղընտա իլ, քի անտէ կիւնահ վէ քէտէր էպէտէն մահվ օլմագա տըր:

Վաղթըլլէ քէօմիւրիւն սարֆ օլունմասը իզտիյատ պուլտըղճա, չօղ կէշմէգտէն տիւնեա եաղաճագտըզ գալմագա տէյիւ պէլէի գօրգտուզ: Սթաթիլթիքլէր խապէր վէրիյըլար քի, շիմտիքի իրըզ վէ իզտիյատ իլէ տիւնեանըն եաղաճագա իքի տէհը կէշմէգտէն տիւնէնէնէնէն: Փաղաթ գօրգտագա հաճէթ եօզ տըր: Ալթը պին սէնէ տիր— ալթը պէօյիւք կիւնլէր— թահթընտա էսիր օլտուղըմըզ լանէթի գալտըրըզ եէրինէ պէրէքէթ կէթիւրմէք իւզրէ քէնտի մէլէքիւթիւնիւ թէրթիպ էտէն Մէլլիք իւլ Միւլուք, բահաթլըղըմըզ իշլին՝ շիւպէսիզ հէմճիւսիմիղի քէօմիւր չըգարմագ իշլին եէրին պաթիւնտա ճէգալմասըրմագտան տահա էյի պիր եօլ թէտարիք էտէնէք տիր:

Նասըլ էտէնէյի էլպէթ պիր սըրը տըր: Փաղաթ այնի վաղթտա պիլլէրիզ քի, պու գատար դանի օլան սուտա վէ թէնէֆիիւս էթտիյիմիզ հալտտա, իհթիյաճըմըզ իշլին լիւզուճընտան փէք զիյատէ եանաճագ իւնտիւրլէր վար տըր: Պունու անյամագ իշլին առէմէ պիր անախթար լաղըմ տըր, վէ անը տախի շիւպէսիղ՝ պին եըլըզ էյամըն մէլէքիւթիւնիւն քէմալիյէթի իշլին օլան պաշգա պիր չօղ պէրէքէթլէրի նէ եօլտա վէրտի իսէ այնի եօլտա վէրէնէք տիր:

Թէէքիտ էթմէք իսթէտիյիմիզ նօղթա շու տըր քի՝ պին եըլըզ էյամըն պէրէքէթլէրի տիւնեայա թէրաղըր թարիղիլլէ կէրմէյիպ, իլլա Ալլահըն կէօղլէրիմիղտէն վէրտէյի գալտըրմասը վէ նէ, վէ նասըլ եալմամըզ կէօսթէրմէսիլլէ տիր: Կիւնիւմիւղիւն պէօյիւք իսթիւրալարընըն ճիւմլէսինտէ տախի թագտիր ի իլահինին այնի գախտէսի պէյան օլունուլթ: Պու իսթիւրալար կէշմիշ ալթը պին սէնէ դարֆընտա թէտրիճէն իլէրի կէլմէտի. անճագ կէօղլէմիւղիւն էօնիւնտէ տօղրուտան

մէյտանա կէտիւնը— չօգլարը կէտիւնը զըրգ սէնէ զարֆընտա վէ սայքի ճիւղիւսի տէյէ պիւրիւրի, կէտիւնը երւզ օն ալթը սէնէ զարֆընտա. 1799 տան պէրի օլան պիւր միւստոնէթ քի Բիթապը Եէրիֆտէ Ալլահըն հաղըրըզ կիւնիւ թէմիյէ օլունմը տըր: (Նաւա 2:3:) Իշպու միւստոնէթ զարֆընտա Ալլահ տիւնեայը պին երլըզ էյամ իշին հաղըրըլամադտա օլմուշ տըր:

Պէօյիւք մուճիտէրիմիւ, քէնտի իշէրինին պիղգաթ քէնտի ճէհալէրինին սէմէրէսի օլմագտան զիյատէ պիւր ճինս իշհամ օլտուղընը դապուշ էտիյօրլար: Անլէրին ֆէհմ կէօյլէրի աշըլթապը Եէրիֆ մէշգիւնին թէրաղըրը վէ տէվըլէրին Իլահի աը, վէ տիւնեանըն իպթիտաընտան պէրու մախֆի օլան շէյլէրի աշըգտան կէօրիւպ տէրհալ անը իճրայա գօտուլար: Քիֆլանընըն անլաշըլմասը տախի այնի թարգտա օլմուշ տըր: Օտէվամի մէշգ սայէսինտէ կէլմէյիւլ տահա զիյատէ Բուհ իւլ Գուտսըն Քիքըրի թէնվիւր էթմէսիյէ օլտու. չիւնքի զալլի միւսթաղլմ օլանլարըն հաղիգաթը կէօրմէյէրի իշին, Ալլահըն միւնասիւպ վաղթը կէլմիւ իտի: Փէք ումուսիւլէշմիւ օլան պու աճաիւպ հալլար, եանի շիմտի Ալլահըն միւնթէլապարը իշին միւսթըն օլան պէօյլէ աճաիւպ Գիթապը Եէրիֆ իլմի վէ աճաիւպ մէյվէլէր, չէշէլէք վէ դայրի շէյլէր, Ալլահըն պէրէքթիւրիին անճաղ իպթիտաըն օլտուղընը իսայալ էթմէք պիղիմ իշին պէլքի կիւն իտիտէ, պէօյլէ օլտա կէրէք տիւր: Միւճէրէտ տահա պէօյիւք շէյլէր, եանի ճինս ի պէշէր իշին մատտի վէ մանէվի պէրէքթիւրին անճաղ զըլըսընտա օլմուշ օլմալըլը:

ԱՅՎԱԼԳ, ՔԵՑԱՐԵԹ

Լաքին Մէսիհին խայրիահ հիւքիւմէթիւնին, ճինս ի պէշէրէ վէրէճէյի շէյ սալթ մատտի պէրէքթիւր վէ իլմ տէյիլ տիւր: Ալլահըն իլմիյէ պէրապէր կիւնահընար իշին պիւր քէֆարէթ եօլու տախի հաղըրըլանճաղ տըր: Տիւնեայը, պիղգաթ քէնտի հայաթընը գուրպան վէրէքթ իշլաո էթմիւ օլան Յիսուս, Ալլահ իլէ ինսան աղաշընտա պէօյիւք Միյանըն օլաճաղ տըր: Քիթապը Եէրիֆին ճէլիլ վատլարը մուճէպինճէ կիւնահլար աֆվըրը վէ ճիւղիլ գաաֆտան գուրթուլմաղ իշին եարտըմ չհսան օլունճաղ տըր:

ԳՐԻՍՏՈՍԸՆ ՄԵԼԵԳԻԹԻՆԻՆ ՏԵՄԻՐ ԱՍԱՍԸ

Շիւպէնիւղ տիւնեայտա հիւքմ սիւրէն կիւնահըն սէպէպի, էքսէրիյէթին տահա զիյատէ կիւնահըն թէրճիւ էթմէսի օլմալըլ թէվէրըրիւս էտիլէն գաաֆ, մուճիթին թէճրպէլէրի վէ Ալլահ հաղըրընտա օլան ճէհալէթ տիւր: սիւնահ թէճրպէլէսի զալլըրըլմ Շէյթան պաղլանտըրընտա, վէ Ալլահըն հաղիգի սիյրէթի պէյան օլունուլ՝ ճինսիւղէ տօղրու թաշըրըր շէֆիղ մուհապպէթի իղհար օլունտուղընտա, օ գէման ճինս ի պէշէրին էքսէրիյէթի մէսէրէթիւ Փէտէրին խանէսին տէօնիւլ՝ հաղիգաթիւ, միւթէվաղըր գալլիւ վէ սատաղաթիւ տախըղմէթ էտէճէլէր տէյիւ տիւնիւմէյէ սէպէպիմիւղ վար տըր: Փաղաթ հանլը թալիմ ալտըղլարընտան՝ չօգլար էօյլէ դանն էտէրէր քի՝ Գրիստոսըն պին երլըզ մէլէքիւթիւ թէշէսիս օլունտուղընտա անըն իտարէսինտէն հէր քէս խօշանճաղ տըր: Լաքին պէօյլէ տէյիլ տիւր: Անըն նիգամլարը պունտան էվլէլ կէլէն ճիւղիլ հիւքիւմէթիւրիւքիւնտէն վէք զիյատէ սըզը օլաճաղ տըր: Էհալինին աղատըլը օ տէրէճէ մէն օլունճաղ տըր քի, շիմտի զիյատէ աղատըլ տէյիւ իշթիքեա էտէն պիւր չօգ քիմսէլէրէ կիւն օլաճաղ տըր: Պաշգալարը ալտաթմաղ, հանլը կէօպթըմէք, դասպ վէ դուլմ էթմէք հիւրըրիյէթի քեա՝ միլէն դաթ օլունճաղ տըր: Շէյիւլ իշմէք վէ եա էյի աթվարա մուղայյիւր հէր հանլը պիւր եօլտա քէնտի նէֆայէրինի վէ եա պաշգալարը սուի իսթիմալ էթմէք հիւրըրիյէթի պիւս պիւթիւն մէն օլունճաղ տըր: Հէր հանլը պիւրինէ վէրիլէճէք օլան պիւրիճիք հիւրըրիյէթ, էվլատ ուլլահըն հաղիգի վէ ճէլիլ հիւրըրիյէթի— քէնտիլէրէ վէ պաշգալարա հէր հանլը պիւր եօլտա էյիլէք էթմէք հիւրըրիյէթի օլաճաղ տըր: Օ մուղատտէս մէլէյիլէք էթմէք հիւրըրիյէթի օլաճաղ տըր: — Եսայի 11:9: Բոմալըլարա 8:21: պրաղըլմայաճաղ տըր:

Նիհայէթ չօգլար, սալթէ ատէթիւր վէ հիւրըրիյէթիւրինի՝ հանլը թէսալվուրըր իւղէրինէ պինս օլունան շիմտիքի թէլէսիսաթլար իլէ պէրապէր քէնտի էսքի առէթ վէ թապիաթլաւընը իղալէ էտէն պու նիգամըն շիմտիլին հիսս էտէճէլէր: Անըն միւհէքմ, գուլվէթիլ օլմասը իշին տիւր քի, բէմը թարի— «Օ գիլիլ՝ տէմիւրտէն հիւքիւմէթ թէմիյէ օլունմուշ տըր: — «Օ գիլիլ՝ տէմիւրտէն հիւքիւմէթ էտէճէք» (Բուղար տախի անլէրէ տէմիւր աաա իլէ հիւքիւմէթ էտէճէք) (Բուղար տախի անլէրէ տէմիւր 2:8-12: 49:14): Պէօյլէճէ Գէլթ. Վահի 2:26, 27: Մէղմուր 2:8-12: 49:14): Պէօյլէճէ Գէլթ.

լամ իթմամ օլունամադ տըր: «Վէ հիւքմիւ խէյթ, վէ ատալ-թի միզան էտէնէյիմ: Վէ հալանտան իպարէթ օլան մէլմար տօլու մահվ էտէնէք տիր: Վէ կիզլէնէն էէրի սուլար պատամադ տըր:» Վէ հէր մախֆի շէյ քէշֆ օլունամադ տըր: Նոսայի 28-17: Մատթէոս 10-26:

Չօղլար կէշմիշտէ Շէյթանըն իտարէսի թահթընտա քէնտի ֆանի հէմ ճիւղէրինէ մուսալլաթ օլուլպ' պէտէլինէ միւսալի խըլմէթ թէտիյէ էթմէքսիլին, քէտմիլէն պաշգալարըն էմէյիյէ կէշնմէյէ ալըշմըլ օլտուգլարընտան' օլ քէտմիլ վէ հագղ նիզամա դարըլ տար օլամադ տըրլար: Վէ պու էօմրտէ քէնտի նէֆայէրինի դայլըրան վէ խօտրէյ օլան քիմսէլէր օ մէլէքիլթիւն տէրսլէրինի' հանի միւսալլաթ, ատալէթ վէ սալահը էօյրէնէնէ գատար պիր չօղ շէտիտ տայաղա միւհթամ օլամադ տըրլար: (Մէղմուր 89-32: Ղուկաս 12-47, 48) Պու տէրսլէր էվիլէր, հաշայան նէսլէ կէլմէլի տիր վէ փէք հագըն տըր: Յաիսրոս 5-1-10:

Լաքին նէ միւսպարէք տիր շու իւմիտ' քի Հայաթ Բէիսի սալան վէ միւսալլաթ զանոնլարընը տէմիր հիւքիւմէթ վասըթալլէ իճրայա գօտուգընտա ումում ինսանլար էօյրէնէնէքլէր քի' «Սալան պիր միլլէթի եիւքսէլտիր, ամմա կիւնահ գալմա աը տըր:» (Էմսալ և Սիւլէյման 14-34) Ալլահըն թէտպիր վէ նիզամլարը, նիհայէթինտէ ճիւմլէ իշիւն էն էյիսի օլտուգընը կէօրիւլ' աղըպէթ անլէր տախի սալահը սէվիպ ֆրսգտան իքրահ էթմէյի էօյրէնէնէք տիրլէր: (Մէղմուր 45-7: Իպրանիլէրէ 1-9:0) Հիւքիւմէթ թահթընտա տօղրուլը սէվմէյի էօյրէնէնէյէլէրին ճիւմլէսի էպէտի հայաթա լայըդ սալըմայըլ' գալմըն արասընտան գաթ օլունամադ տըրլար:— Սմալ և Բուսուլ 3-23: Վահի 20-9: Մէղմուր 11-5-7:

Պու Շիրմէր մէ տիր.— Պիր Փըրգա տէլիւ, Փաղաթ ճիւմլէ Փըրգալըն վէ միւլէթլէրին Բիթապ և Շէրիֆ թալէպէլէրինէ Թէշէլ օլունմըլ պիր շիքէթ տիր:

Անըմ իւի մէ տիր.— Պու շիքէթին իշի պիւթին տիւնայը դափլար, վէ Բիթապ և Շէրիֆ թալըլլէ, Բիթապ և Շէրիֆ Թէֆսիւր քիթալըլլէ, զաղէթալարտա, տինի ըիսալէլէր Թէվալիլէ վէ ալէնի նութգլար իւն իճրա էսիլիր:

Անըմ մազալտի մէ տիր.— Պու շիքէթին մազալտի, Յիսուսըն' «Սէլամէթ Բէիսիին» իսմիլլէ գէմին իւղէրինտէ սէլամէթ, մուհապպէթ վէ սիւրուր Թէէօիս էթմէք, վէ ճիւմլէ միլլէթլէր Բիթապ և Շէրիֆին տօղրու թալիմլէրինէ Թէնլիր էտէրէք, պէշէրինէթի գարանլըղ տէհրլէրտէն գալմա իման իղըարուրը, ըիվայէթ վէ պաթըլ իթիլատաթընը պէնտլէրինտէն դուրթարմադ տըր:

Անըմ մէպլաղը մէրէտիւն քաիսիլ օլունըլ.— Շիրէթիմիլին Փալիյէթի իպթիտասընտան պէրու, կէօնիլլի հէտիյէլէրտէն հասըլ օլան մէպլաղ իւն իւլէրի կիտէր: Շիրէթիմիլ մէնֆատթիլէրէսթ պիր Թէշէլաթ օլմատըրընտան քէնտիլէ կէօնտէրլէն փարալը' նէ' մասընլը պիւնալար ինյասընա, վէ նէ' տէ քէնտի նէֆսիլէրտէր իշիլէրինէ քէօմի մաալ վէ հա հիստէ վէրմէյէ տարֆ էտէր: Անմադ քէնտի մէպլաղընը, ոսլթ քէնտի մաղսէլտինէ' հանի ումում պէշէրինէթին բուհանի թէրաղըրը իշիւն իսթիմալ էտէր:

ՐԱՊՊԸՆ ԱԶԻՄ ԿԻՆԻՆԻ
ՎԵ
ՓԷՅԱՄՊԷՐԼԻՔԼԵՐԻՆ ԻԹՄԱՍԸ

Զաթէն իշխոտէ պուրունտողմը՝ Բապպըն Ա-
ղիմ Կինինին իճրա օլմուշ վէ օլաճաղ վաղըալա-
րընը հալլ էտէն պու Թիւրքճէ քիթապտան՝ պիր
կինն էվվէլ էլտէ էթմէք սէնին իշին մուհիմ տիր:
Անը օղուլուպ՝ պու մուղայաղալարըն սէպէպինի վէ
նէթիճէսինի անլա վէ մէսրուր օլ. զիրա խէլասըմը
հաղլաշմըռ տըր

Քէզա, Ալլահըն նէ իշին շէրրէ միւսատէ էթ-
տիյինի մաղուլ սուրէթտէ պէյան էտէրէք՝ տալմա
Փիքրինի մէշղուլ էտէն պու կինն սիւալա մուլնի
պիր ճէվապ վէրիւր:

Անտէ Մատթէոս 24-նճիւ պապըն ալէթ ոլէ ալէթ
պիր Թէֆսիրի տալի վէրիւմիշ տիր:
Ֆիյէքի 30 սէնք:

Սըփարըշլար աթիւտէքի աուրէսէ հօլլանըմալը
տըր:—

INTERNATIONAL BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
124 COLUMBIA HEIGHTS, BROOKLYN, N. Y. U. S. A.

— Կինինն փէյղամը —

ՇԻՄՏԻ ԵԱՇԱՅԱՆԼԱՐՏԱՆ

ՄԻԼԻՑՆԼԱՐ ԱՍԼԱ

ԷՕԼՄԷՑԷՃԷՔԼԵՐ

Անկերտէն պիրիսի սէն
օլապիլիրսին

Քիթապ ը Շէրիֆ— փէյղամպէրէր,
Բապպըմըք Յիսուս վէ Րէսուլլէր, տիւննա
թարիթինտէ պու կիպի պիր վաղթըն կէլէ-
ճէյինէ շէհատէթ էթտիւրէր:

Մատթէոս երմի տէօրտիւնճիւ պապտա
Բապպըմըք, շիմտի հաշայանլարտան միլի-
օնլարըն էօլմէյէճէյի պիր վաղթըն կէօսթէ-
րէն ալամէթլէր հալինտէ 20-տէն զիյառէ
վաղուաթ զիքը էտիյօր:

«Շիմտի հաշայանլարտան Միլիօնլար
Ոսլա էօլմէյէճէլէր» քիթապը պու ալա-
մէթլէրի Թէֆթիւ էտէրէք՝ կէօսթէրի քի,
անլէր պու կինն կէօղլէրիմիկ էօնիւնտէ իթ-
մամ օլունուլօրլար:

Մուրիլար օլան պիր հաղիպաթը՝ շիմտի հաշայան շէք պիր
էրմէյի իշին մուհիմ օլան պու կիպի պիր մատտէյի Թէհարի
էթմէյէ պիր աղլամ սարֆ էտիպ՝ Փիյէքի 25 սէնք- օլան 128
սաճիֆէլի պու քիթապըք օղումաղ շիւպէսիղ տէյէր:
Պու քիթապ, Թիւրքճէտէն մատա էրմէյիճէ վէ պաղա 28
ֆարպըր լիտանլարտա տալի վար տըր. Փիլէթլէրի ալինի տիր:

Սըփարըշլար աթիւտէքի աուրէսէ հօլլանըմալը տըր:

INTERNATIONAL BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
124 COLUMBIA HEIGHTS, BROOKLYN, N. Y. U. S. A.

ՆԵՐԿԱՅ ԶԱՐ ԱՇԽԱՐՀ				ԳԱԽԲ ԱՇԽԱՐՀ
ԻՆ ՎԱՐ ԱՇԽԱՐՀ	ՎՈՒՄԱՆ ԴԱՐ	ՅՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԴԱՐ	ՄԵՐԱԿԱՆ ԴԱՐ	
ՄԵՐԱՆ ՄԻՋԻՔ ԱՐԴԵՐՈՒՄ 1656 ՏԱՐԻ	659 ՏԱՐԻ	1645 ՏԱՐԻ. ԲԱ. 1815-Բ.Ք. 52	1645 ՏԱՐԻ. Բ.Ք. 33-Բ.Ք. 1878	Բ.Ք. 1879-Բ.Ք. 2872
ՄՍԵՂԵԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ				ՆՈՐԱՆԻՍՏԱՆԻԱՆ
ՄՍԵՂԵԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԵԹԵՐՈՐԴ ՕՐԸ. 7000 ՏԱՐՈՒՄՑ ԵՐԶԱՆ ՄԸ				

Տէհրէրն Խաբիթաւ

(ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՐԱԳԻՐԸ ԲԱՄ ԲԻՐԱԿԱՆ ՔԱՐԻՓ ՕՐԱՆՄԱՐԸ ԱՐՐ)
 Հէր սաաիկ ի իգան Բրիսթիլյան օգոստոսը տըր

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՐԱԳԻՐԸ

522. սահիֆէլէրտէն միւրէթթէպ վէ միւճէլլէ
 հուրուֆաթ իլէ միւզէյէն իշ պու ըրթապ՝ էրմէնի-
 ճէ ըրթապլար արասընտա եէքթա օլուպ՝ Թէքլիլ-
 տէն Վահիյէ դատար, Բիթապ ը Եէրէֆի մազու-
 պիւ թարգաւ ահէնիկէ կէթիւրի, վէ ուզուն տէհր-
 լէրտէն պէրրու հաղիզաթը արալանլարըն ֆիքրլէ-
 ըրնի մէշղուլ էտէն՝ տօլալը, վէ զահիւրէն եէքու-
 կէրնի ճէրհ էտէր կիպի կէօրիւնն մէսէլէլէրի հալլ
 էտէր:

Ֆիյէթի 75. սէնք:

Պու ըրթապ Թիւրքէտէ Եօզ իսէտէ, պաշգա 21
 ֆարգլը լիսանլարտա էլտէ էտիլէ պիւր. ֆիյէթ-
 լէրի ալիսի տիւր:

Սըրարըլար աթիտէքի տարէսէ Եօլլանըլմալը
 տըր. —

INTERNATIONAL BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
 124 COLUMBIA HEIGHTS, BROOKLYN, N. Y. U. S. A.

ՄՍԵՂԵԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱՏՐԱՄԸ

Տէօրթ փէրտէ օլան պու Տրամա 1914տէն պէր-
 ու՝ Խալալ ֆէնէրի վէ Սիմէմա իլէ, վէ ֆօնօհրաֆ-
 լէ իրատ էտիլէն մանատար վազլար իլէ, տիւնեանըն
 հէր թարաֆընտա ճապա սուրէթտէ կէօսթէրիւտի,
 վէ հալա կէօսթէրիւմէքտէ տիւր:

Պու պէօյիւք Թէշէպալիւս իշիւն \$300,000 տա-
 լէրտէն զիյատէ սարֆ օլունմըշ իսէտէ, պիւլէրճէ
 դալլլէրնի Թէսէլլէ վէ ճէսարէթ պուլմաուընը մու-
 ճիպ օլմուշ տըր:

370 ընամլէր իլէ միւզէյէն պու էմսալըղ ճիւտիւ
 ֆիյէթի 85 սէնք տիւր:

Թղրալիպալ 35 սէնք:

Էրմէնիճէտէն մատա՝ Ինկիլի2ճի, ԱԼՄԱՆՃԱ,
 ԻԹԱԼԵԱՆՃԱ, ԲՈՒՄՃԱ, ՆՈՐՎԷ2 վէ ՍՈՒԷ2ճի,
 ԲՈՒՄԷՆճի, ԲՈՒՄՃԱ, ՍՓԱՆԵՕԼՃԱ, ՖԻՆԼԱՆՃ-
 ՃԱ, ՖԻՆԼԱՆՃՃԱ, վէ ՓՕԼԵԱԳՃԱ լիսանլարտա
 տալի էլտէ էտիլէ պիւր. ֆիյէթլէրի ալիսի տիւր:
 Թիւրքէտէ Եօզ տըր:

Սըրարըլար աթիտէքի տարէսէ Եօլլանըլմալը
 տըր. —

INTERNATIONAL BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
 124 COLUMBIA HEIGHTS, BROOKLYN, N. Y. U. S. A.

Ալլահըն իլհամը օլան Բիք-ապը Շերիֆ՝ Եօ-գարըտան կելեն Հիֆաէթ, Իմլերին էն՝ Ալասը, վե Թալիմ ու Թերախյէնին էն՝ Եյիսի տիր:

Աքիտէֆի Էրմէնինէ բիսալէլէր փէֆ մալիպ վե ֆախտէլի օլուպ՝ Էէր Բրիսթիյանըն օգումասը Էլ-գէմ տիր:

Բիք-ապը Շերիֆի մագուլ վե մալիպ գըլան պուր-աիքիքաք-լարտան իսթիֆատէ Էյլէ:

	Ֆիյէթլէրի
Տառապող Մարդկութեան Յոյսը	10
Ողեհարցութիւնը Սատանայական Արուեստ մ'է	10
Հոգին Կը մեռնի՞	10
Մարդկութեան Փրկագինը	10
Ազատութեան Զահակիրը	10
Դերագոյն Աստուած մը կա՞յ	10

Սըփարըշաղ աթիտէքի ատրէսէ Էօլլանըլմալը
ալը —

INTERNATIONAL BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
124 COLUMBIA HEIGHTS, BROOKLYN, N. Y. U. S. A.

Պիգտէն պիր գարտ իլէ իսթէյէնլէրէ աքիտէֆի Էրմէնինէ վե Թիւրֆէն բիսալէլէրի մապա կէօնտէ-րիւրիգ —

1. Ազգերը Ինչու՞ Կը պատերազմին:
2. Ազգերը Ապշութեամբ պիտի Տաղնապին:
3. Բոլոր Ազգաց Ցանկալի Բաները:
4. Բաբելոնի Անկումը:
5. Դիտէ՞ք:
6. Գողեր Դրախտի Մէջ:
7. Ի՞նչ է Հոգին:
8. Մեծատան Եւ Ղազարոսին Առակը:
9. Ու՞ր են Ննջեցեալները:
10. Էօլիւլէր Նէրէ՞տէ Տիրէլէր:
11. Տիւնեա Եանըլօ՞ր: (Թիւրքէ, Հուրուֆաթ իլէ):

Բիք-ապը Շերիֆ Էագգընտա օլան սիւալլէրինի-գէ ճէվապ վէրմէյէ տաիմա Էագըր իգ:

Մուխապէրաթ աթիտէքի ատրէսէ Էօլլանըլմալը
ալը —

INTERNATIONAL BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
124 COLUMBIA HEIGHTS, BROOKLYN, N. Y. U. S. A.

Եւրոպայի
Ներքին Օրոնաւագ

ՔՆԱՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Տիրութիւնս իւր սէրով իւր հրահանգէ վէ թիւրքէ իւր
լահիւթիւնս պիւր մէծաւորսն՝ զի թէպէտ էտիճի իւր
հիւթիւրէ արդարեւ ուրն տոսթլար իւրն վէք թաւսիյէ
օլունաճագ պիւր իւր հի զիթապը տըր :

Չօգտան պէրու պիւրտէն պիւր իւր հի զիթապը
իսթիմէքտէ օլանլար քէնտի սըփարըչլարընը չիմ-
տիտէն կէօնտէրէ պիւրիւրէր :

Իչպու մէծաւորսն պաղը շարականլար տախի
վար տըր :

Ֆիյէթի 25 սէնթ :

Սըփարըչլար աթիտէթի տորէսէ Կօլլանըլմալը
տըր —

INTERNATIONAL BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
124 COLUMBIA HEIGHTS, BROOKLYN, N. Y. U. S. A.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653118

Jump 25 step